

srečno

Problematika razvoja rudnika Kanižarica

Že od nekdaj obstoja v rudniku Kanižarica problematika razvoja, saj se je v prejšnjem desetletju in še prej rudnik v glavnem boril za svoj obstoj že zaradi cenjene druge energije in zelo težkih montageoloških pogojev. Vzpon je rudnik doživel le v letih od 1958 do 1969, ko je bil izdelan nov izvozni vpadnik z novim izvoznim strojem, nova separacija, več jamskih objektov, širokočelna odkopna metoda, mehaniziran transport premoga po jami in prevoz ljudi iz jame. Nadaljnji vzpon so zavirli pogoji, kot so velika tektonska porušenost slojev, neugodne prihrbine, prisotnost nevarnosti vdorov vode in še posebej nezadostna raziskanost kadunje ter stalen primanjkljaj investicijskih sredstev.

Rudnik Kanižarica je centralni del kadunje že izčrpal in od leta 1979 začel priprave za odpiranje Južnega polja kadunje.

Prvotne raziskave so prikazovale, da so sloji III in IV lepo razviti, pa je na podlagi tega izdelan tudi projekt in investicijski program. Že prvi metri rudarskih gradbenih del so nam pokazali, da so pogoji veliko slabši in težji. Po programu bi morala biti odpiralno raziskovalna dela končana že koncem leta 1982. Toda ta del jame smo odprli samo delno, in to blok »A«, po novo izdelanem projektu, ki je razdelil Južno polje kadunje v bloke A, B in C.

Nov projekt je moral biti izdelan zaradi dodatno ugotovljene vodonosne prelomne zone, ki razpolavlja celotno Južno polje. Z rudarskimi deli je ugotovljena tudi zelo razgibana tektonika z velikimi premiki, kar povzroča potencialno nevarnost ponovnega vdora vode.

Nove raziskave, ki so se vršile v območju bloka »B« in jih je izvajal Geološki zavod Ljubljana, so trajale skoraj štiri leta.

Rezultat raziskav je, da so zaloge očitno manjše in izdelan je dodatni projekt za prehod preko vodonosne prelomne zone, ki upošteva geološko-hidrološke raziskave. Ta projekt smo zaradi nedo-

rečenosti raziskovalnih del dobili ponovno z zamudo šestih mesecev, tako da zamišljena dinamika raziskovalno odpiralnih del bloka »C« ni več konec leta 1987, ampak kasneje. Danes, ko smo že začeli z rudarskimi deli za prehod v blok »C«, še nismo sigurni, kaj nas čaka v tem delu kadunje. Kontinuiteta rudnika je torej zelo vprašljiva, saj imamo eksploabilnih zalog za odkopavanje še samo za dve leti.

Nujno potrebno je v najkrajšem času izdelati projekt Severnega polja kadunje, ki ima ugotovljenih zalog 1.200.000 ton premoga in pričeti z odpiralno raziskovalnimi deli, da premostimo eventualni izpad bloka »C«, ker niti v Severnem polju kadunje ne pričakujemo boljših pogojev.

Če analiziramo trenutno raziskanost Južnega in Severnega polja kadunje, ugotavljamo, da je zaradi velike tektonske porušenosti in slabih prihrbin zelo težko uvesti mehanizirano odkopavanje, da bi se s tem očitno povečale storitve in humaniziralo delo.

V jami Rudnika Kanižarica bo verjetno mogoče uvesti lažje hidravlično podporje v bloku »C«, v bloku »A« pa je to že skoraj nemogoče, saj so sloji tako prelomljeni, da je s klasično permanizacijo in transportom delo zelo težko. Poseben problem predstavljajo mala odkopna polja, ki pri težki mehanizaciji povzročajo same selitve in s tem še bolj naporno delo ter večji strošek.

Perspektiva razvoja Rudnika Kanižarica ni rožnata, vendar pa bomo dobivali jasnejšo sliko s prehodom preko vodonosne prelomne zone.

Vladimir Breznik

Vodja reševalne postaje rudnika Trbovlje Martin Putrič, dipl. inž., daje navodila reševalni ekipi pred odhodom v akcijo v jamo Trbovlje.

Foto: B. Klančar

Okvara na turbini bloka 4 (125 MW)

Dne 8.7.1986 smo ob 22.00 uri 39 minut zaustavili obratovanje bloka 4 (125 MW) zaradi prekoračenih dopustnih vrednosti ekscentričnosti in vibracij srednjetačnega dela turbine. Ekscentričnost je presegla dopustno vrednost 200 m.

V letošnjem remontu, ki je bil od 1. maja do 9. junija, smo na turbini izvajali le dela, ki so zajemala pregled in kontrolo stanja ležajev, linije rotorjev ter odpiranje NT dela turbine zaradi kontrole in popravila stelitnih oblog na zadnjem vencu lopatic. Večjih del nismo opravili zaradi tega, ker je bilo dinamično stanje turbine pred remontom dobro.

Takoj prvi zagon po remontu je pokazal, da je dinamično stanje turboagregata zadovoljivo. Glede na izkušnje pri obratovanju zaradi spremenljivega dinamičnega stanja, pa tudi zaradi polne deponije premoga, smo na dispečerskem sestanku zaprosili, da bi z blokom neprekinjeno obratovali, ker pogoste zaustavitve in zagoni poslabšujejo dinamično stanje. Tega dispečerski center ni upošteval, ker je bilo izredno ugodno stanje hidrologije, zato smo bili vsako soboto in nedeljo ustavljeni oziroma v rezervi.

Sorazmerno s številom zagonov se je dinamično stanje po vsakem zagonu slabšalo, tako da je bilo po zadnjem zagonu, dne 6.7.1986, dinamično stanje tako, da se je vrednost ekscentričnosti že približevala mejni vrednosti, nakar jo je malo kasneje tudi dosegla in presegla.

Jugoturbina iz Karlovca, ki je tudi izvajala remontna dela, je takoj predložila plan popravila, ki je bil prvotno opredeljen do 23.7.1986. Po odpiranju ležajev, predvsem števil 3 in 4, pa je že bilo jasno, da bo popravilo trajalo najmanj do 28.7., kajti bilo je ugotovljeno, da je popolnoma uničen ležaj številka 3 in precej poškodovan ležaj številka 4.

Dela po tem planu so bila končana 1.8.1986. Osnovna dela po omenjenem planu so bila zamenjava poškodovanih ležajev in kontrola ter korekcija linije rotorjev. Sumili smo, da so morebitni vzroki poškodb ležaja tokovi, vendar sum kasneje z meritvijo ni bil potrjen. Po zagonu, dne 1.8.1986, je bilo dinamično stanje od začetka dobro. Dne 1.8.1986 ob cca 15. uri je prišlo do razpada celotne slovenske elektroenergetske mreže, seveda je izpadel tudi naš agregat. Po ponovnem zagonu, ko se je turbina bolj segrevala, pa je zopet ekscentričnost srednjega tlaka začela naraščati, tako da smo morali blok 4 v večernih urah, dne 2.8.1986, zopet zaustaviti zaradi preseganja dopustnih vrednosti ekscentričnosti srednjega tlaka. Po vizualnem pregledu po odpiranju ležajev smo ugotovili enake poškodbe kot po zaustavitvi, dne 6.7.1986.

Dne 7.8.1986 je bil s predstavniki Jugoturbine ponovno dogovorjen plan popravila, ki temelji na istih elementih popravila kot prejšnji s to razliko, da bo večji poudarek na kontroli kvalitete ležaja (bela kovina) in nekaterih nastavitvenih vrednosti linije rotorja in ležajev.

Ker zaključnega vzroka za poškodbo do sedaj še nismo ugotovili, seveda ne moremo trditi, da bosta sedaj zagon in obratovanje neoporečna. Tudi rokovo je težko opredeliti, do kdaj bo trajalo popravilo, verjetno pa skoraj štirinajst dni.

Ob vsem tem smo nemočno ugotovljali skupaj s strokovnjaki iz Jugoturbine, Fakultete za strojništvo, EIMV in EGS, da je konstrukcija našega turboagregata sila komplicirana in da v vseh teh urah obratovanja nismo uspeli, ali pa tudi ugotovili njene značilnosti. Rekonstrukcija v letu 1988 bo verjetno veliko teh problemov v celoti rešila.

Zaradi neobratovanja bloka 4 je do maksimuma napolnjena deponija premoga v TET, saj je v njej že preko 150.000 ton premoga, čeprav znaša kapaciteta vključno s Tiho dolino okrog

130.000 ton. Zato smo morali najti rešitve, da smo premog odvažali drugam, med drugim tudi v TE Šoštanj in pa na deponijo Lakonca. Ker ima TES zaradi rekonstrukcije deponije premoga omejeno možnost sprejemanja, ostaja torej le ena možnost — to je deponija doma — to pa je v Lakonci, če hočemo zadržati tak nivo proizvodnje premoga, kot je po planu.

Zopet se je pokazalo, kako nujno rabimo deponijo premoga, če se hočemo izogniti težavam ob takih situacijah. Vendar, kot po pravilu, nas to ne izuči. Mislim pa, da je skrajni čas, da odgovorimo za to investicijo povedo, kako in kaj, saj so težave takšne, stroški raznih rešitev pa tolikšni, da presegajo vse razumne meje. Do kdaj še tako?

Leopold Jamšek

Na proslavi ob 80-letnici Termoelektrarne Trbovlje v Delavskem domu v Trbovljah, 9. julija t.l., je bil slavnostni govornik mgr. Pavle Kunc, predsednik Republiškega komiteja za energetiko in član IS SR Slovenije. V kulturnem delu programa so nastopili Delavska godba Trbovlje in pevska zborja Zarja pod vodstvom Riharda Majcna in Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja, dirigent pihalnega orkestra pa je bil Miha Gunzek.

Foto: S. Weiss

Ukrepi za povečanje proizvodnje komercialnih in debelih vrst premoga

Zaradi vse večjega povpraševanja in potrebe po komercialnem premogu in debelih vrstah premoga za široko potrošnjo in gospodinjstva si tudi Rudniki rjavega premoga Slovenije prizadevajo po svojih možnostih za povečanje količin debelih vrst premoga.

Že pred leti smo zamenjali oziroma začeli z nabavo drugačnih tipov pridobivalnih strojev na mehaniziranih širokih čelih

— tehnika rezanja premoga pravokotno na smer napredovanja čela — preje rezanje z rezalno glavo v smeri napredovanja čela.

Nadaljnji korak za pridobivanje večje količine debelejših vrst premoga je bil, da smo nabavili rezalne glave pri pridobivalnih strojih z manjšim številom rezalnih nožev, kateri naj bi zagotavljali večje količine debelejših vrst premoga in z globlji rezom od 625 mm na 800 mm. Ta način pridobivanja je sedaj v preizkusni fazi.

Naslednji ukrep za pridobivanje večjih količin debelih vrst premoga je bil, da smo začeli forsirati odkopavanje premoga na manjših površinskih kopih — Retje, Ojstro, Blate, kateri imajo trenutno odprte komercialne vrste premoga. Poleg tega smo obratovali na površinskih kopih ob prostih sobotah, da bi na ta način povečali količine komercialnega oziroma debelih vrst premoga.

Za zagotovitev obratovanja separacije in s tem komercialnih vrst premoga zaradi polne deponije v TET in TOL smo prisiljeni prevažati premog s kamioni z deponije za TET v deponijo na površinskem kopu Lakonca, da sploh lahko obratujejo jame Hrastnik, Ojstro in Trbovlje (delno separiramo premog tudi na težkotekočinski separaciji).

V jamah forsiramo širokočelna delovišča z boljšo kvaliteto premoga in večjim procentom debelih vrst. Pregledali smo presipna mesta in jih preuredili, v kolikor je bilo mogoče, da bi se premog čimmanj drobnil pri presipanju.

Za separacijo Trbovlje so tudi v izdelavi projekti za preureditev obeh bunkerjev za rovni premog z namenom, da se premog čimmanj drobi pri bunkeriranju.

Zadnji ukrep za povečanje količine komercialnih vrst in s tem tudi debelih vrst premoga pa je ta, da se bo premog z vseh površinskih kopov suho odsejal na klasirnici na površinskem kopu Lakonca in debele vrste premoga odvažale s kamioni v Maribor za ublažitev pomanjkanja premoga v gospodinjstvih za severovzhodni predel Slovenije.

S tem bomo tudi povečali izkoristek premogove substance, ker ne bo separacijskih izgub, istočasno pa zmanjšali količine energetskega premoga (prah in

medprodukte), ki se sicer morajo odvažati v deponijo za TET, na kateri pa je že sedaj preko 140.000 t premoga, kar je več, kot je njena nominalna kapaciteta.

Jože Herman

Ob odhodu na delo, pa tudi pri povratku z dela se rudarji zadržujejo običajno v čakalnici, kjer so dnevno seznanjeni z najrazličnejšimi vestmi.

Foto: B. Klančar

Optimizacija izbire elektrarn za pokrivanje porabe električne energije v obdobju 1991—1995

Optimizacija pomeni izbiro vrstnega reda izgradnje elektrarn za pokrivanje potreb po električni energiji v določenem srednjeročnem obdobju.

V letu 1984 smo v Sloveniji izvršili optimizacijo za nove elektrarne, ki naj bi šle v pogon v letih 1985 do 1990, in za tako imenovane objekte kontinuitete, ki bi jih začeli graditi v tem obdobju in dali v obratovanje po letu 1990. Takrat smo se odločili za izgradnjo verig hidroelektrarn na Savi in Muri, graditev Termoelektrarne-Toplarne (TE-TO) Trbovlje, kot objektu kontinuitete, in o zakupu 200 MW v republiki Bosni in Hercegovini (Termoelektrarni Tuzla V in Ugljevik II).

V juniju tega leta sta Elektroinštitut »Milan Vidmar« in strokovna služba Elektrogospodarstva Slovenije izdelala optimizacijo izbire elektrarn za pokrivanje vseh potreb po električni energiji v obdobju 1991-1995. Delavski svet SOZD EGS je obravnaval to gradivo na svoji 10. seji, dne 10.7.1986, in ga posredoval v javno obravnavo do konca avgusta 1986. V našem kombinatu smo se takoj dogovorili za potek razprave, še poseb-

no v termoelektrarni. Na seji odbora za razvoj SOZD REK Edvarda Kardelja, dne 15. avgusta 1986, smo napravili povzetek razprave in se dogovorili, katere pripombe bomo posredovali DS EGS oziroma organom ISEP.

Ta optimizacija upošteva izbiro energetskih objektov iz leta 1984 in predvsem variantno obdeluje dodatne nove elektrarne, ki naj bi v letih 1991 do 1995 pokrile predvideno porabo električne energije. Takoj v začetku se postavlja vprašanje, kakšna bo dejanska poraba električne energije.

V gradivu je variantno obdelana »višja prognoza« (4,1%letna rast) in »nižja prognoza« (3,5%). Pri tem se moramo zavedati, da je dejanska poraba električne energije odvisna od njene cene, razvoja porabnikov energije in drugih izvedbenih ukrepov za racionalno rabo, ne pa takšnih ali drugačnih scenarijev, ki si jih zamislijo planerji. Sedanja situacija v Sloveniji je takšna, da z novimi investicijami (Kidričevo, Jesenice in druga industrija) ter neekonomsko ceno po-

večujemo porabo, pri tem pa trenutno ne gradimo oziroma ne bo do leta 1990 v Sloveniji zgrajena nobena elektrarna. Zato se lahko realno predvideva primanjkljaj v preskrbi z električno energijo. Ta ugotovitev kaže na potrebo po kontinuirani gradnji energetskih objektov.

V optimizacijo so upoštevane vse predvidene elektrarne. Številke kažejo, če v Sloveniji zgradimo vse planirane elektrarne, ne moremo po letu 1995 pokrivati lastnih potreb po električni energiji. Zato je pravilna odločitev, da moramo graditi, na osnovi združevanja finančnih sredstev, skupne jugoslovanske elektrarne.

Energetski in ekonomski del optimizacije temelji na že sprejetih odločitvah o izgradnji elektrarn na Savi in Muri, zakupu 100 MW v Ugljeviku in izgradnji TE-TO Trbovlje — 200 MW. Zato variantno išče optimalno izgradnjo izmed sledečih elektrarn:

TE-TOMaribor — 100 MW, TE-TO Dolsko — 110 MW, TE-TO Šoštanj — 200 MW, TE-TO Brestanica — 150 MW,

TE Tuzla B — 200 MW in deležem v 2. jedrski elektrarni — 332 MW.

Izbira vrstnega reda izgradnje elektrarn glede na pokrivanje potreb po električni energiji ob minimalnih stroških elektroenergetskega sistema je bila izdelana na računalniku. Rezultat je odvisen od točnosti vhodnih podatkov. Vsi objekti so bili dani na skupni imenovalec (obseg in cene) z datumom 30. junija 1985. Pri tem je nastopila vrsta težav, ki so onemogočile pravo realnost vhodnih podatkov, ampak so mnogi podatki le ocenjeni ali nedosledno upoštevani.

Naj omenim: različno stopnjo izdelane dokumentacije za posamezne objekte (od ocen stroškov, do potrjenih investicijskih programov oziroma že danih ponudb), nerazčiščeno vprašanje delitve stroškov na toplotni in električni del, neupoštevanje stroškov za ekologijo pri hidroelektrarnah, odprto vprašanje skladiščenja radioaktivnih odpadkov pri JE, različen obseg objektov in različno število obratovalnih ur in še bi lahko našteval. Kot sem že omenil, bomo vse te in še druge pripombe, zbrane iz javne razrave, posredovali pristojnim strokovnim in samoupravnim organom.

Za nas je pomembno, da se v vseh variantah računa na izgradnjo TE-TO Trbovlje, kot prvi novi termoojekt v Sloveniji, s pričetkom gradnje v letu 1988 in začetkom obratovanja v letu 1994 oziroma, da se izognemo pomanjkanju električne energije že v letu 1993. Pri tem moramo omeniti, da imamo za TE-TO Trbovlje zadostne zaloge rjavega premoga. Za druge TE-TO, z izjemo Šoštanj, pa si je potrebno zagotoviti dobavo premoga iz drugih republik oziroma doma odpreti nove rudnike.

V energetske delu optimizacije so dane realne možnosti pokrivanja potreb po električni energiji v variantah, kot so: pospešena izgradnja hidroelektrarn, zakup energije v Bosni in Hercegovini, graditev jedrske elektrarne in kontinuirana izgradnja termoelektarn-toplarn.

V ekonomskem delu so obdelane tri variante pri visoki in tri pri nižji prognozi porabe električne energije. Rezultat vrednotenja sistemske uspešnosti na osnovi minimalnih variabilnih in ekvivalentnih stroškov kaže, da je pri višji prognozi najuspešnejša razvojna smer, ki predvideva postopno izgradnjo hidroelektrarn na Savi in Muri, izgradnjo TE-TO Trbovlje v letu 1993, zakup 200 MW v Tuzli B in nato izgradnjo TE-TO Maribor in TE-TO Dolsko. Po nižji prognozi je optimalna razvojna smer, ki predlaga pospešeno izgradnjo hidroelektrarn na Savi in Muri (po dve elektrarni na leto), zakup energije v Ugljeviku II in Tuzli V oziroma B (skupaj 400 MW) in izgradnjo TE-TO Trbovlje v letu 1984. Zanimivo je, da optimalne rešitve zavračajo izgradnjo jedrske elektrarne oziroma jo predstavljajo na kasnejše obdobje.

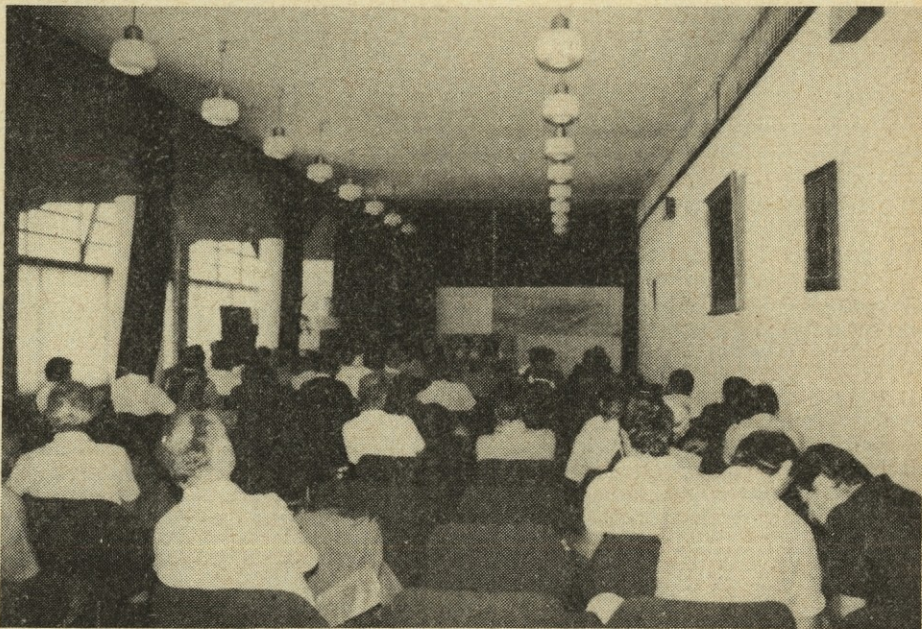
Analiza možnosti finančnih virov kaže, da smo v temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1986 — 1990 zagotovili le 60% potrebnih finančnih sredstev za energetske objekte. To pa omogoča pokrivanje le 1,6 do 2% rasti porabe električne energije. Razliko si bomo morali zagotoviti s krediti, z manjšo zanesljivostjo pri

oskrbi z električno energijo in nakupi lete v drugih republikah oziroma v tujini, seveda, če bo na razpolago. Dejstvo pomanjkanja finančnih sredstev diktira odločitve, da je najbolj realna razvojna pot pri izgradnji energetskih objektov po nižji prognozi.

Po sklepu skupščine ISEP se mora do konca leta 1986 opraviti izbor vrstnega

reda izgradnje elektrarn v Sloveniji za pokrivanje potreb po letu 1990. Mnenja smo, da je potrebno to nalogo opraviti v predvidenem roku. S tem bomo prekinili medsebojne konflikte in združili kadre ter sredstva za to, da bodo izbrane elektrarne zgrajene kakovostno v predvidenem roku.

Karel Vuković

V okviru proslave 80-letnice Termoelektarne Trbovlje je bila v dopoldanskih urah v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah javna predstavitev projekta TE-TO III. Udeležili so se številni udeleženci iz raznih krajev Slovenije.

Foto: S. Weiss

Nadaljnje perspektive DO RGD

V kolikor obravnavamo delovno organizacijo kot celoto, lahko iščemo perspektivo le v iskanju kompleksov poslov, t.j. takšnih, ki dajejo delo vsem našim TOZD.

V sedanjosti takšnih kompleksnih poslov pravzaprav nimamo, pričakujemo pa jih v bližnji bodočnosti.

Eden glavnih poslov bi bila izgradnja rudniških jaškov v Zasavju in Velenju, kjer bi lahko angažirali vse naše TOZD, predvsem pa TOZD RIG in IMD. V kolikor bomo te projekte realizirali, bi to pomenilo angažiranje DO RGD za dobo od pet do deset let, odvisno pač od sukcesivnosti izvajanja del.

Izgradnja jaškov bi za RGD pomenila oživljanje glavne dejavnosti, za katero je ustrezno specializirana in ki mu je v preteklih letih predstavljala glavni vir dohodka.

Nadalje vidim možnost angažiranja pri izdelavi karavanškega predora. Čeprav sta izbrana izvajalca del na predoru, t.j. firmi SCT in Zoelner — Polansky iz ZRN, pa je RGD podpisala s SCT sporazum, ki daje možnosti za razne oblike sodelovanja.

Poleg omenjenih del se odpirajo možnosti pri izgradnji novih rudnikov v

SRS kot tudi SFRJ ter nadaljnjem odpiranju že obstoječih rudnikov, kjer smo že sedaj močno angažirani.

Izgradnja TE TO III ter plominske T.E. v SRH bo zahtevala spremljajočo proizvodnjo premoga, zato smo zelo zainteresirani, da pride do realizacije teh dveh projektov, saj se bo to poznalo tudi v večji angažiranosti naših dejavnosti.

Dela, ki jih izvaja TOZD RIG v tujini, t.j. ZRN že okoli osemnajst let preko PS RUDIS, bomo nadaljevali tudi v bodoče v takšnem ali nekoliko zmanjšanem obsegu. Seveda pa je bodočnost teh del odvisna od konjunktura v rudarstvu ZRN, cen premoga oziroma nafte, gibanja nezaposlenosti v ZRN in še česa, tako da je nemogoče predvideti stanje za leto vnaprej, kaj šele za neko srednjeročno obdobje.

Da bi zmogli vse naloge, ter se čimbolj operativno usposobili, se bomo morali tudi ustrezno notranje organizirati.

Z ustreznimi stimulativnimi nagrajevanjem bomo morali bolje kot doslej stimulirati dobro opravljeno delo.

Organizacijo dela v rudarskogradbeni, prevozniki in elektrostrójni dejavnosti DO RGD kot tudi SOZD REK EK bomo morali optimizirati, tako da bomo

dosegli čim večje proizvodne in poslovne učinke ob manjših stroških poslovanja.

Zmanjšati bo potrebno število izostankov od dela ter kršitelje ustrezno kaznovati. Za slabe delavce ne bi smelo biti dela v naši DO.

Zmanjšati bomo morali nadurno delo ter v rednem delovnem času opraviti

toliko dela, kot ga sedaj skupaj z nadurnim delom.

Le z izvajanjem teh in še drugih ukrepov lahko dosežemo takšno stopnjo organiziranosti, ki bo pomenila večjo konkurenčnost na trgu ter dala boljše poslovne rezultate.

Matjaž Cerovac

Pripravljalni investicijski program za dnevni kop Bukova gora

Investicijski program za odpiranje površinskega kopa premoga Lakonca, ki se nahaja ob vznožju Bukove gore, je bil izdelan leta 1982. Program je predvideval, da bo pridobljenega 318.000 t premoga, dejansko pa je bilo na tem področju od leta 1983 dalje pridobljenega 496.218 t (do 31.5.1986) premoga poprečne kurilne vrednosti 11,7 MJ/kg, in to pri razmeroma ugodnem razmerju med premogom in odkrivo. Razmerje je znašalo 1 proti 5,51, kar je ugodno vplivalo tudi na poslovanje investitorja.

Pridobivanje premoga na površinskem odkopu premoga Lakonca so ves čas spremljale raziskave, ki so bile potrebne za odločanje o načinu omejevanja plazenja odkrivke, za določitev lege premoga in za pripravo potrebne tehnične dokumentacije za odkopavanje. Rezultat geoloških raziskav je bil Geološki elaborat o kategorizaciji in klasifikaciji zalog premoga v bazenu poc Bukovo goro. Na osnovi izdelanega elaborata je Republiška komisija za potrjevanje zalog predlagala potrditev 708.816 t bilančnih zalog in 188.160 t potencialnih zalog premoga, s tem da je pogojevala potrditev zalog z nedvoumno presojo stabilnosti brežin. Z aktivnostmi, ki so potekale v povezavi z ugotavljanjem meje za varno odkopavanje, smo uspeli ob upoštevanju stabilnosti brežin izdelati projekt za odkopavanje 410.270 t premoga. Za izkop navedene količine odkrivke je potrebno odvesti 3.177.800 m³ odkrivke, kar pomeni razmerje 1 proti 7,6. Izkopani premog bo imel povprečno kvaliteto 12,83 MJ/kg.

Investicijski program, ki je bil izdelan v juniju, sloni na revidiranem projektu. Po investicijskem programu naj bi predvideno količino premoga pridobili v treh letih.

Na širšem področju površinskega kopa Bukova gora je predvidena tudi izgradnja deponije energetskega premoga, katere investitor bo TET Trbovlje. Druga faza omenjene deponije bo izvršena po zasutju jame površinskega kopa Bukova gora, t. j. po letu 1990, če bi z deli na površinskem kopu pričeli najkasneje na začetku leta 1987. Za izgradnjo prve kot druge faze deponije se bo lahko uporabila odkrivka s površinskega kopa Bukova gora. To pomeni, da bo površinski kop Bukova gora zagotovil ves osnovni

material za izgradnjo deponije energetskega premoga.

Pridobivanje premoga na površinskem kopu Bukova gora bo potekalo v smeri od severa proti jugu, s tem da bo treba zlasti v prvem letu odkopati relativno veliko količino odkrivke (2.134.220 m³) v smeri od vrha Bukove gore proti njenemu severnemu vznožju, s čimer bo omogočena pridobitev 144.510 t premo-

Kamion z rovnim premogom z dnevnih kopov Retje, Ojstro, Lakonca, je pravkar pripeljal premog na trboveljsko separacijo.

Foto: J.Z.

ga. V drugem letu bo pri 783.670 m³ odkrivke mogoče pridobiti 157.760 t premoga, v tretjem pa pri 216.690 m³ odkrivke 108.000 t premoga. Vsa odkrivka bo deponirana v neposredni bližini kopa (do 1 km), in sicer 585.000 m³ v sedanjo jamo površinskega kopa Lakonca, 624.158 m³ na deponijo pod Bukovo goro vzhodno od kopa in večji del, to je 2.071.050 m³ odkrivke, v deponijo Dobrna.

Premog bomo iz odkopa transportirali na klasično Lakonca in od tam potrošnikom oziroma na separacijo premoga Trbovlje ali Zagorje. Prevoz premoga ne bo več potekal skozi center Trbovelj, ampak po obvozni cesti z Bukove gore do Sušnika. Za izvajanje del bomo uporabili klasično težko gradbeno mehanizacijo, to je kamione prekucnike, buldožerje in bagre.

Po končanem odkopavanju bo izvršena rekultivacija površin, in sicer oblikovanje deponij, zaščita in zagraditev brežin v dolomitu in dokončna ureditev odvodnjavanja.

Za obseg del, ki jih je potrebno izvršiti pred pričetkom odkopavanja premoga, so predvidena investicijska vlaganja v višini 2.332.768.000.— din (stalne cene april 1986) oziroma z upoštevanjem rezerve za podražitve za čas izvajanja teh del v višini 4.780.112.000 din. V obseg del, ki jih je potrebno izvršiti pred pričetkom odkopavanja premoga, spada:

- predstavitev plinovoda, ki napaja steklaro in TKI v Hrastniku,
- predstavitev 3 KV daljnovoda — rudniški,
- ureditev cestnih povezav in sicer Bukova gora — Sušnik, Lakonca vrh Bukove gore, deponija energetskega premoga, cesta do Dobrne, cesta na Malo Bukovo goro;
- zavarovanja dostopov, ureditev skladišč za gorivo, mazivo in razstrelivo, nastanitve delavcev;
- odkop inicialne odkrivke v višini 1.558.970 m³.

Odkopavanje odkrivke bo potekalo od zgoraj navzdol, in sicer v etažah, ki bodo imele višino 20 m, z naklonom brežine 70° in globalnim naklonom brežine 45°. Širina etaže bo znašala 12,8 m v južnem delu in 9,5 m v vzhodnem delu površinskega odkopa. V izdelanem investicijskem programu je predvideno, da bo izvajanje odkopavanja oddano najugodnejšemu ponudniku. V ta namen so bile že predhodno zbrane ponudbe od večih potencialnih izvajalcev. Na osnovi izdelane investicijsko—tehnične dokumentacije in ponudb je bilo izdelano vrednotenje investicijskega programa in ocena ekonomske upravičenosti odpiranja površinskega kopa Bukova gora.

Iz ocene ekonomske upravičenosti izhaja, da je odkopavanje iz površinskega kopa sprejemljivo v primeru, da bomo za premog dosegli vsaj 68 odstotno višino cene, izračunane na osnovi dogovora o skupnih elementih za oblikovanje cen premoga. Cena, ki bi jo morali doseči na tržišču, da bi posloval kop pozitivno, znaša na osnovi stalnih cen, april 1986, 1.038.— din/GJ ter je nižja od lastne cene premoga iz Rudnikov rjavega premoga Slovenije v tem mesecu.

Na osnovi izdelanega terminskega plana so v letu 1986 predvidene še sledeče aktivnosti:

- v septembru dokončna revizija investicijskega programa ter sprejemanje na samoupravnih organih v REK EDvard KArdelj,
- v oktobru sprejemanje investicijskega programa na ISEP in obravnava investicije na Republiški komisiji za oceno investicij,
- v novembru sprejemanje investicije z osebnim izjavljanjem, sklepanje pogodb z LB—ZB Ljubljana, prijava investicije na SDK, pridobitev dovoljenja za izvajanje del,
- v decembru licitacija za oddajo del najugodnejšemu ponudniku,
- v januarju 1987 pa fizični pričetek del.

Glede na to, da so znatna investicijska sredstva, ki jih je potrebno v celoti zagotoviti iz sredstev ISEP v letu 1987, omejena, bo to glavna ovira za pravočasen potek planiranih aktivnosti.

Branko Lukšič

V spomin Mihi Marinku

Dne 19. avgusta je bila obletnica smrti narodnega heroja, družbenopolitičnega delavca in častnega člana SOZD REK EK Mihe Marinka. Zastopstvo revirjev in SR Slovenije je ob tej obletnici položilo cvetje na grobnico narodnih herojev v Ljubljani v njegov spomin. Njegovega življenja in dela se z vsem spoštovanjem in priznanjem spominjamo tudi delavci kombinata.

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 15. 8. 1986

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	Razlika do plana(ton)	%
Hrastnik	182.830	187.710	+ 4.880	102,7
Ojstro	133.320	147.105	+ 13.785	110,3
RRPHrastnik	316.150	334.815	+ 18.665	105,9
RRPT + RŠC	365.000	347.291	- 17.709	95,1
RRPZ	175.310	177.250	+ 1.940	101,1
Lakonca	87.040	59.803	- 27.237	68,7
RRPSenovo	74.250	76.036	+ 1.786	102,4
RRPKanižarica	73.520	78.259	+ 4.739	106,4
RRPLaško	24.750	14.010	- 10.740	56,6
GZL - H	14.800	745	- 14.055	5,0
GZL - Z	5.150	—	- 5.150	—
R R P S	1.135.970	1.088.209	- 47.761	95,8

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	%
— PEE—PP	12.000	— 1.631	—
— PEE—N	316.613	273.538	86,4
— KE	—	525	—
DO TET	328.613	272.432	82,9

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD	letni načrt	doseženo	%
DE			
GRAMAT			
— Gradb. skup. (din)			
— kamnolom (m ³)	50.000	18.789,5	37,6
Avtoprevoz "Zasavje" (t/km)	17.700.000	5.115.711	28,9
RRPZ			
— kamnolom (m ³)	75.000	52.328	69,8
RRPH			
— toplarna (MWh)	32.000	cca 20.000	62,5

Erika Kavčič

Rekli so...

Milan Kučan, predsednik CK ZKS:

Te bitke bomo mogli izbojevati brez konfliktov. Poseben problem pri tem predstavljajo izgubarji. O tem nas čaka temeljita razprava, ki se ne bo mogla končati drugače, kakor po temeljitih pripravih in razpravah v zboru združenega dela slovenske skupščine. Ne gre pozabiti, da dilema o tržnem gospodarstvu ni samo praktična, tudi teoretičnega odgovora nimamo jasnega, katera je tista oblika zakona vrednosti, ki je mogoča pri nas v pogojih samoupravljanja, katera oblika tržnega mehanizma lahko funkcionira v samoupravni družbi. To še naprej ostaja izziv naši ekonomski

znanosti in ne samo njej, ker konkretne odgovora na to tudi dolgoročni program ekonomske stabilizacije nima in se s tem ni treba slepiti.

Jože Smole, predsednik RK SZDL:

Mnoga današnja ekonomska in politična »bojišča« v Jugoslaviji in Sloveniji niso nič manj pomembna kot včerajšnje krvave bitke, pohodi in domišljene akcije zoper okupatorja in njegove vazale. Toda eno jim je bilo skupno: zmaga bo na strani tistih, ki bodo znali odpreti nove perspektive jugoslovanskemu in s tem tudi slovenskemu ekonomskemu, kulturnemu, znanstveno-tehnološkemu

in družbenopolitičnemu razvoju, oprtem na lastno delo in znanje, na enoten jugoslovanski trg, na socialistično demokracijo in svobodo.

Ko se zdaj trudimo, da bi presegli današnjo gospodarsko in družbeno krizo, potrebujemo v naši skupni domovini Jugoslaviji kar največjo stopnjo enotnosti. Toda ne enotnost v abstraktnem smislu. Tudi ne kot »čarobno« parolo brez vsebine. Potrebujemo enotnost v prizadevanjih za intenzivno gospodarsko rjenje, za večjo družbeno produktivnost, za dosledno spoštovanje ekonomskih, zlasti tržnih zakonitosti, za uveljavljanje

z rezultati dela, upornosti proti socializaciji slabega dela, proti sleherni potuhi in lenobi.

Svet ne bo čakal na nas in mi ne smemo in ne moremo biti tisti, ki bi pobirali drobtinice pod tehnološko bogato obloženo mizo industrijsko razvitih držav.

Miloš Prosenc, sekretar predsedstva CK ZKS:

Hitreje hočemo dosegati rezultate in s tem ohranjanju, utrjevanju ter razvijanju vrednote in ideje našega gibanja ter družbe socialističnega samoupravljanja. Pri tem bo od nas komunistov veliko odvisno. Smo na najbolj izpostavljeni točki družbene odgovornosti. Zato je pomembno, da ustvarjamo možnosti za enotno družbeno akcijo. Ustvarjati moramo razmere, v katerih bodo ljudje začutili, da so v vseh družbenih aktivnostih zaželeni in potrebni, da se o stvareh ne odloča mimo njih, da se je za razredno, socialistično in samoupravno vsebino odločitev vredno angažirati ter pri tem prevzemati tudi svoj del odgovornosti. To je tudi smisel naše razprave o načinu našega delovanja ter o načinih uresničevanja družbene vloge zveze komunistov v sodobni slovenski družbi.

Deponija premoga je prepolna

Na deponiji premoga TE Trbovlje je trenutno (dne 10.8.1986) 155.000 ton premoga, kar je glede na njeno kapaciteto približno 35.000 ton preveč. Glede na stanje opornega zidu, vrat deponije, kvalitete premoga in možnih neugodnih hidrometeoroloških razmer ter preokračene količine deponiranega premoga, je resno ogrožena varnost na tem področju.

Leta 1986 smo pričeli s 86.000 ton premoga na deponiji in ob normalnem obratovanju bloka 4 in dobavi premoga po EEB za leto 1986 bi moralo biti ob začetku remonta v tem letu na deponiji 40.000 ton premoga. Zaradi neobratovanja kotla 3 in v tem času 20.000 ton preveč dobavljenega premoga pa smo začeli redni letni remont bloka 4 z 82.000 tonami zaloge premoga na deponiji. Že takrat smo pričakovali probleme, zato smo se z ZPT dogovorili, da bomo že v času remonta približno en mesec odvažali premog s kamioni z deponije drugim porabnikom. TET je zato v prvem tednu zaustavitve izvršila remont transportnih naprav na deponiji premoga in usposobila naprave za odvoz premoga. Žal do odvažanja premoga v tem času ni prišlo. Remont bloka 4 je bil končan približno en teden (to je 9.6.1986) pred rokom takrat pa je bilo na deponiji že 140.000 ton premoga namesto planiranih 105.000 ton. Te prevelike količine premoga, njegova neugodna sestava in hidrome-

teorološke razmere v juniju, so še pred končanim remontom povzročile zdrs premoga deponije ter poškodbo opornega zidu.

Žal pa se je po zagonu bloka, ko smo pričakovali normalizacijo razmer na deponiji, ponovila stara napaka na TAG 4, tako da smo dne 8.7.1986 zaradi prekoračenih vrednosti ekscentričnosti in vibracij srednjetačnega dela turbine blok 4 zaustavili. Kljub vsem naporom delavcev v TET in Jugoturbine iz Karlovca bo možen ponoven zagon bloka 4 verjetno šele okoli 15.8.1986. Zato pričakujemo, da bo ob nezmanjšani dobavi premoga na deponijo, kljub odvažanju premoga z deponije (do 10.8.1986 je bilo

odpeljanega cca 9.000 ton) situacija na deponiji še slabša, kar lahko celo povzroči popolno prepoved deponiranja premoga na deponijo TET.

Omenim naj še to, da lahko pričakujemo kljub obratovanju bloka 4 v naslednjem obdobju velike težave na deponiji, predvsem v deževnem jesenskem času, zato bi bilo nujno poiskati možnost sočasnega odvoza premoga z deponije in obratovanja bloka 4 toliko časa, da se na deponiji premoga vzpostavijo normalne razmere.

Dokončno rešitev deponiranja rjavih premogov v SRS pa daje le nova deponija v Lakonci.

Stojan Baloh

Pred pričetkom proslave ob 80-letnici TE Trbovlje, dne 9.7.1986, je bila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu odprta likovna razstava del članov RELIK-a na temo: Energija naša bodočnost.

Foto: S. Weiss

Zakaj zmanjšujemo obseg dela TOZD RIG v Velenju in na zunanjih gradbiščih

Rudarji TOZD RIG že vrsto let izvajamo zelo zahtevna rudarska dela v REK FLL, DO RLV v Titovem Velenju. V letošnjem letu postopoma zmanjšujemo obseg našega dela v RLV, ker so glavni jamski rudarski objekti, vključno z jaškom Nove Preloge, končani. Sedaj izvajamo le še izdelavo spodnjega ustroja in polaganje tira ter sanacijo prekopa in navozišča, ki so delno deformirana zaradi večjih pritiskov. S tem je seveda bistveno zmanjšan obseg dela in je bilo zaradi tega potrebno več rudarjev preporazporediti na gradbišča v Zasavju, kjer so odpiralna dela še vedno v zaostanku. Verjetno bomo v letošnjem letu še izvajali manjša rudarska dela z manjšim šte-

vilom delavcev, v prihodnjem letu pa je predvidena izdelava večjega jaška, na katerega resno računamo. Za ta jašek sedaj izdelujejo tehniško dokumentacijo s strukturo in viri financiranja.

Na gradbišču rudnika antracita Vrška Čuka v Avramici smo 1.08.1986 zaključili pogodbeno delo. Nove pogodbe za nadaljnja dela pa nismo sklenili, ker investitor nima razpoložljivih denarnih sredstev. Investitor nam je pismeno predlagal, da z nadaljnjimi deli počakamo do oktobra 1986, ko bo zagotovil potrebna denarna sredstva za sklenitev pogodbe za nova rudarska dela. Rudarji s tega gradbišča so začasno prerazporejeni na gradbišče v Hrastnik. Pri razporejanju

rudarjev na druga gradbišča imamo velike težave z nastanitvijo, ker smo naši samski domovi polno zasedeni in išče-mo prostor v samskih domovih RRP T in RRP H ter v samskih domovih drugih OZD.

Na ostalih zunanjih gradbiščih, to je v Ivangradu, Labinu in Rudniku urana Žirovski vrh, izvajamo rudarska dela v enakem obsegu, ker investitorji potrebujejo naše storitve, imajo pa tudi zagotovljena denarna sredstva.

Ivan Slanšek

Investicijska dela v prvem polletju 1986 v RRPS

Odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj ter modernizacija tehnološkega procesa proizvodnje premoga po aneksu številka 1 k investicijskemu programu.

TOZD RRP Hrastnik — jama Hrastnik

V tem obdobju so potekala naslednja dela:

Izkop zračilno oskrbovalnega vpadnika, GZV — 252/145, med koto 252 in 145. Z deli smo pričeli oziroma nadaljevali v drugem kvartalu. Izdelali smo 27 m vpadnika v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,20 in položili 100 m tira.

Oskrbovalno — zračilni prekop OZP — 4045—85 na 7. obzorju: 74 m prekopa, permanizacija z betonskimi oblikovanci.

Povzem in podgrajevanje oskrbovalno zračilnega hodnika OZH—252 na zveznem obzorju Dol: — 102 m hodnika s TH podporjem $\varnothing$ 3,0 m in vgrajeno 120 m definitivnega tira.

Presipni jašek med koto 138 in 245 Kotno polje. Izdelali smo še preostalih 20 m jaška v leseni tesarbi, dimenzije 1,80 x 3,20 m.

Izkop transportnega prekopa TP-5400 na 7. obzorju: 46 m prekopa v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,20 m in položili 120 m tira.

Izkop drenažno transportnega hodnika DTH-48 zahod na koti 48, profila 3,20 x 2,60 m.

Izdelali smo 62 m hodnika v izkopu s TH podporjem in 280 m kanala z betonskimi elementi.

Izkop drenažno transportnega hodnika DTH-48 vzhod na koti 48, profila 3,20 x 2,60 m:

— 95 m hodnika v izkopu s TH podporjem in 137 m kanala s betonskimi elementi.

Izkop oskrbovalno-zračilnega prekopa OZP na koti 209 Kotno polje:

— 138 m prekopa v izkopu s TH podporjem. $\varnothing$ 2,80 m.

Izkop zračilnega vpadnika 2V-85/O-vzhod:

— 140 m vpadnika v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,20 m.

Elektrostrojna oprema:

- 2 planetna vitla tipa PV-15/22,
- 2 planetna vitla tipa PV-11/15,
- 1 odkopni transporter LOT-32 P,
- 1 visokotlačna črpalka Hauhinco,
- 1 težki odkopni transporter TOT-1

— 1 gumi transporter L= 250 m, B= 800 mm,

— 1 gumi transporter L= 325 m, B= 800 mm,

Uvozna oprema:

- stroj za izdelavo prog F6-A,
- vrtalna garnitura Diamec tip 251.

TOZD RRP Hrastnik — jama Ojstro

Priključna proga na zveznem obzorju kota 238 k zračilnemu vpadniku s 5. na zvezno obzorje.

Izdelano je bilo:

14,60 m proge, permanizacija z betonskimi oblikovanci;

44 m proge v razširjenem profilu; dve križišči, permanizacija betonskih oblikovancev;

položeno 80 m definitivnega tira.

Transportni prekop na koti 90, profila 3,40 x 2,50 m:

101 m prekopa v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,30 m,

12,60 m prekopa v apnencu, položeno 120 m definitivnega tira.

Elektrostrojna oprema

- 1 težki odkopni transporter TOT-1 s priključki za Eickhoff,
- 950 m tlačni cevovod $\varnothing$ 244 mm,
- 100 kosov zavojnih drč, $\varnothing$ 1050 x 650 mm,
- 3 kompresorji, tip TN 4 PAK.

Od uvozne opreme je bil dobavljen odkopni stroj Eickhoff.

Zunanja gradbena dela:

V tem obdobju smo izvajali betonska, gradbena in zidarska dela ter instalacijska in obrtniška dela na objektu delavnice s pripadajočimi objekti.

TOZD RRP Trbovlje

Izkop dostavne proge na koti 280 po dolomitu in talnini v Frančiška polju:

— 105 m proge v izkopu s TH podporjem.

Razširitev v transportne proge na koti 227 v Frančiška polju:

— 34 m proge, permanizacija z litim betonom.

Pomožno skladišče razstreliva v Frančiška polju, koto 270. Izdelano je bilo še preostalih 7 m izkopa in 45 m permanizacije z litim betonom.

Izkop in podgrajevanje nadkopa med koto 260/270 in 280 s križišči v Frančiška polju:

— 46 m nadkopa v izkopu s TH podporjem, naklon 16°,

— 13 m nadkopa v izkopu s TH podporjem, naklon 60°,

— 12 m (3 križišča) izkop z leseno podgradnjo.

Izkop in podgrajevanje transportnih in dostavnih prog s križišči na koti 270 v Frančiškem polju:

93 m transportnih prog v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,30 m,

21 m dostavne proge v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,30 m,

3 križišča v klasičnem podporju.

Izkop in permanizacija proge 245, transportna zveza južni del jame (Frančiška polje — Separacija Trbovlje):

— 212 m izkopa proge,

— 50 m permanizirane proge z litim betonom,

— 80 m permanizirane proge z brizganim betonom.

Izkop nadkopa s kote 255 na koto 275 v AB polju:

— 79 m nadkopa v izkopu s TH podporjem $\varnothing$ 3,30 m.

Izkop in podgrajevanje transportno zračilne proge ter presipne postaje na koti 280 v Frančiška polju:

— 7 m presipne postaje, permanizacija z brizganim betonom,

— 52 m proge — izkop in permanizacija z brizganim betonom.

Izkop in permanizacija priključne proge in dvotira, transportne zveze južni del jame — separacija Trbovlje:

— 12 m priključne proge na transportno zvezo,

— 19 m proge v dvotirnem profilu.

Izkop in permanizacija dostopne proge s križiščem, koto 230, k vznožju nadkopa, k. 230/275, pri jašku III:

— 33 m proge, permanizacija brizgani beton,

— 13 m križišča, permanizacija brizgani beton.

Izkop in podgrajevanje proge na koti 245 v AB polju:

— 27 m proge po dolomitu,

— 10 m proge po premoğu s TH podporjem.

Elektrostrojna oprema

— 1 gumi transporter L= 100 m, B= 800 m,

— 1 planetni vitel, PV-15/22,

— 2 planetna vitla, PV-11/15,

— 2 planetna vitla iz profila I/4 in 4 gondo, nosilnost 3 tone,

— 1 mostno dvigalo EMD 8 x 13,5,

— 350 stojk Valent STT,

— 250 stropnic PPS-111,

— 2 lahko odkopna transporterja LOT-21,

— 2 zbirna enoverižna transporterja ZET-31 S.

Od predvidene uvozne opreme je bil dobavljen stroj za izdelavo prog F6-A.

Zunanja gradbena dela

Zunanji in notranji ometi ter instalacijska in obrtniška dela v delavnici. Objekt je bil 25.6.1986 tehnično pregledan.

Na spremljajočih objektih pa zemeljska dela, (tamponski nosilni sloj) betonska dela, postavljanje montažne konstrukcije in začetna instalacijska in obrtniška dela.

TOZD Separacija premoga Trbovlje

Tehnična dokumentacija z obsegom geodetskih del, obseg zasnovanih projektov in strojno-tehnološki projekt rekonstrukcije obstoječega postopka separiranja, drobljenja in odpreme rovnega premoga, je izdelana.

Obseg predvidenih del rekonstrukcije ogrevanja separacijskih prostorov je izvršen, urejeno je tudi financiranje za izvršena dodatna dela.

Prenosnica za železniške vagone, predviden obseg del po osnovni pogodbi in z dodatnimi deli je objekt fizično in finančno zaključen.

Predelava jamskega lesa (PJL)

Žagalnica: Izvršena so bila zemeljska, betonska, tesarska, zidarska in krovna dela ter montaža betonske konst-

rukcije SGP Gorica. Prestavljene so bile tudi vse potrebne komunalne naprave. V začetni fazi so instalacijska in obrtniška dela.

Linija »Meles«: Dograjeni so betonski temelji za strojno opremo. V gradnji pa je komandna kabina — gradbeni del, in nosilna konstrukcija s kritino.

Predračunska vrednost IP in Aneksa št. 1 k IP (v 000 din) (Odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj ter modernizacijo tehnološkega procesa proizvodnje premoga) znaša skupaj 33.283.577 din.

Osnovna sredstva skupaj	31.816.434
Obratna sredstva	69.117
Družbeni standard	1.398.026

Porabljena sredstva po TOZD do 30.6.1986 za

osnovna sredstva	5.294.815
— TOZD Prem. Hrastnik	2.062.952
— TOZD RRP — Ojstro	863.841
— TOZD Prem. Trbovlje	1.919.593
— TOZD Sep. Trbovlje	249.168
— Predelava jam. lesa	199.261

Obratna sredstva	69.117
Družbeni standard	1.289.911

Porabljena sredstva v 1. polletju 1986 po vrstah dela:

rud. grad. dela	zun. gr. dela	domaća oprema	uvozna oprema	ostalo	skupaj
790.575	437.734	852.928	55.466	43.677	2.180.389 din

Odpiranje jame Kotredež med 6. in 9. obzorjem, 1. faza, z aneksom št. 1 k IP:

- vpadnik V-85/1, izkop v TH Ø 3,30 m in Fe opaž 77 m;
- prekop P-74-S, izkop v TH Ø 2,80 m in smrekov opaž 56 m;
- presipni jašek S-80-J/3, izkop v TH podp. Ø 3,0 m 26 m;
- transportni hodnik TH-83/1, izkop v TH podp. Ø 3,50 m in Fe opaž 96 m;
- prekop P-73/3, izkop v TH podp. Ø 3,50 m in hrastov opaž 29 m;
- križišče iz vpadnika V-73/3 na prekop P-73/3 v TH podporju Ø 3,50 m in Fe opaž 4,5 m;
- prekop P-80-J/1, izkop v TH podp. Ø 3,30 m in hrastov opaž 24 m; priključek na P-80-J, izkop v TH podp. in hrastov opaž 15 m

- prekop P-80—J, permanizacija liti beton 12,5 m;
- vodni zbiralniki črpališča na 8. obzorju, permanizacija, betonska izvedba 103 m;
- komora A v prekopu P-80-J/1, izkop in permanizacija svetli profil 3,60 m - 10 m.

Elektrostrojna oprema:

- 1 črpalni agregat kV 37,5-17,5/5,
- 1 visokotlačna črpalka Hauhinco,
- 1 težki odkopni transporter TOT-1 s priključki za Eickhoff.

Od predvidene uvozne opreme je bilo dobavljeno:

- 1 komplet vrtalne garniture Diamec,

— 1 stroj za izdelavo prog F6-A.

(v 000 din)

Predračunska vrednost IP z aneksom	2.128.269
Osnovna sredstva	2.128.269
Porabljena sredstva do 30.6.1986 po vrstah del za osnovna sredstva	1.921.741
Porabljena sredstva v 1. polletju 1986 po vrstah del: 455.494	
Sanacija vdora vode in mulja v jami Kotredež	

Sanacijska dela smo izvajali na 8. obzorju, in to samo v prvem kvartalu. OD predvidenih pilotskih vrtin je bila zavrtana druga vrtina, globine 140 m. V drugem kvartalu pa smo izdelali prekop P-80-J/1 in komore A za postavitev vrtalne garniture.

Predračunska vrednost Viri financiranja:	746.549
— energetska sredstva	456.221
— sklad za elem. nesreče	71.216
— PPS za premog	111.073
— naftni dinar	79.800
— sklad SO Zagorje	1.700
— krediti	15.454
— lastna sredstva	11.085

Porabljena sredstva do 30.6.1986 po vrstah del: 702.681

Porabljena sredstva v 1. polletju 1986 po vrstah del 104.865 din.

Odpiranje zalag premoga med koto 102 in 52 - II. faza RRP Senovo z aneksom št. 1.

V tem obdobju so bila izvršena sledeča dela:

— v strojnici za gumi transporter GT-1 je bilo izvršeno 270 m³ izkopa in vgrajeno 24 m³ betona ter 1900 kg profilnega železa NIP-20 v stropno konstrukcijo;

— v bunkerju na koti 281/272 pa 175 m³ izkopa z zavarovanjem ostenja z mrežo in sidri in vgrajeno 34 m³ litega betona, v bunker pa vgrajeno 1300 kg Fe armature in 2250 kg nosilcev NIP-40;

— v obvozni progi pod bunkerjem, k. 272, je bilo izvršeno 295 m³ izkopa z vgrajenimi 55 TH okviri in vgrajeno 56 m³ betona;

— v vpadniku k. 281/132 je bilo izvršeno 237 m³ izkopa za razširitev in zavarovanje ostenja z vgrajenim 16 m³ litega betona;

— izdelava temeljev pogonske in povratne postaje GT-1, vgrajeno je bilo 28 m³ betona in 1250 kg Fe armature;

— za GT-2 so bili izdelani temelji pogonske, povratne in natezalne postaje;

— v izvažalnem vpadniku smo zavarovali 160 m² ostenja z mrežo in sidri;

— v obvozni progi, k. 272, pa položili 253 m defin. tira s priključno kretnico;

— zavarovanje ostenja sipke 1 z namestitvijo 280 m² mreže in 280 sider ter zavarovanje stropa in deloma sten v kombinaciji z brizganim betonom.

Elektrostrojna oprema z montažo:

Od predvidene opreme je bilo dobavljeno:

- elementi za enotirno visečo progo EVP,
- mehanski deli za SHP podporje, tipa Stephanoisse.

Montažna dela:

— montaža monorail tirnice, dolžine 75 m, z dvema kretnicama v črpališču, k. 52, in 43 m tirnice s štirimi kretnicami na k. 52;

— montaža črpalne opreme v črpališču, k. 52, (3 črpalke, sesalni in tlačni cevovod ter ostalo armaturo);

— montaža elevatorja v usedalniku črpališča;

— montaža gumi transporterja GT-2 v vpadniku, k. 102/52, v dolžini 210 m in pripravljala dela za montažo GT-1.

Izvršeno je bilo energetska napajanje, krmiljenje, signaliziranje opreme in naprav v črpališču in sistema gumi transporterjev ter RTP na koti 60;

— montaža visokonapetostnega kabla PHP-84, dolžina 850 m, iz RTP, k. 272, do RTP, k. 60.

Predračunska vrednost IP z aneksom št.1	980.789
Osnovna sredstva	937.437
Obratna sredstva	36.831
Druge potrebne sredstva	6.521
Porabljena sredstva do 30.6.1986 po virih	702.667
— energetska sredstva	418.706
— naftni dinar	95.088
— PPS za premog	156.418
— krediti	17.160
— lastna sredstva	15.295

Porabljena sredstva v 1. polletju 1986 po vrstah del: 139.749

Izvedba rudarskih raziskav in odpiranje Južnega polja RRP Kanižarica:

— pomožno črpališče na koti - 132, izkop vodnih zbiralnikov in dostopnih komunikacij,

— sanacija vode na koti -32.

Zunanja gradbena dela:

Razširitev kopalnice z garderobnim prostorom in dela na objektu na diesel električni agregat.

Elektrostrojna oprema:

— 1 buldožer za deponijo premoga,
— 2 transformatorja — oprema RTP,
— 4 avtomatski telefoni,
— 2000 m visokonapetostni kabel PHP-84.

Predračunska vrednost IP z aneksom št. 1: 1.115.522.

Porabljena sredstva do 30.6.1986

skupaj 603.647

Porabljena sredstva v 1. polletju 1986 po vrstah del: 185.591

Odpiranje premogovih slojišč v poljih TOMAŽ, JOZEFA, KLARA nad koto 255 in LIŠA polje pod koto 255 RRP Laško

Investicija po investicijskem programu je v celoti zaključena. Izvajamo rudarska raziskovalna dela (iz programa raziskav) pod koto 255 oziroma na koti 196. Sredstva za izvajanje raziskovalnih del so praktično porabljena, tako da so vprašljive nadaljnje raziskave, če za to ne bo sredstev v doglednem času. Raziskave v navedenem področju so nujne, ker bodo dobljeni rezultati o zalogah premoške substance osnova za izdelavo investicijskega programa.

Pregled izdelane investicijske dokumentacije:

Investicijski program za uvajanje nove tehnologije suhega odsejavanja ravnice

ga premoga za povečanje izkoristka in zmanjšanje odplak v Separaciji rudnika Zagorje, I. faza.

Investicijski program za pridobivanje premoga manjše kurilne vrednosti med površino in 1. obzorjem jame Kotredež.

Aneks št. II k investicijskem programu »Odpiranje jame Kotredež med 6. in 9. obzorjem.«

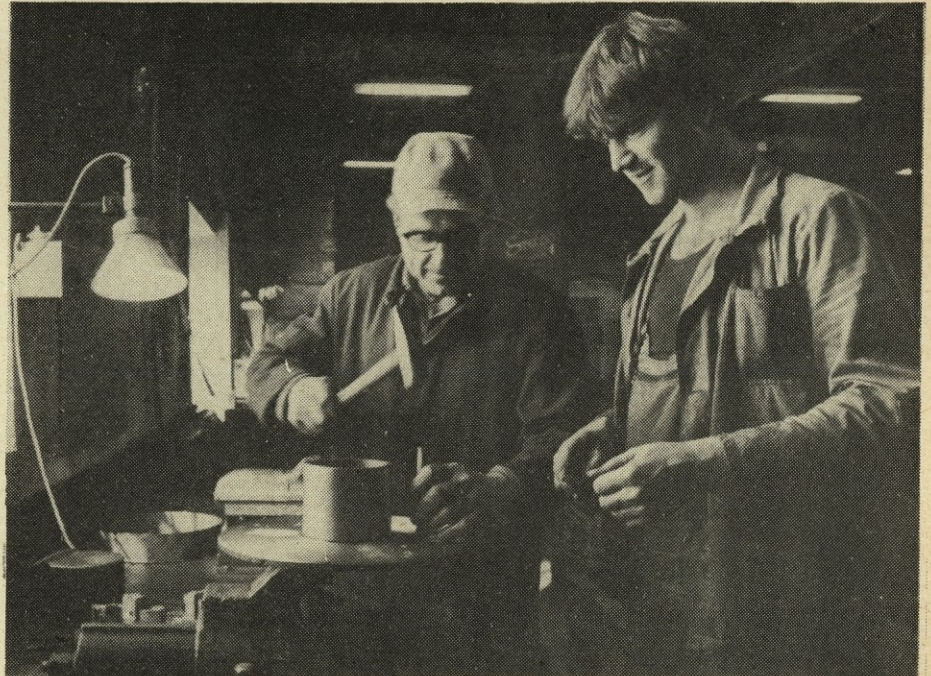
Investicijski program za površinski odkop premoga Bukova gora Trbovlje.

Aneks št. 1 k investicijskemu programu »Izvedba rudarskih raziskav in odpiranje Južnega polja rudnika Kanižarica.«

Aneks št. 2 k investicijskemu programu »Odpiranje zaloga premoga med koto 102 in 52 v Rudniku rjavega premoga Senovo.«

Program vlaganj za pridobivanje dodatnih količin premoga iz Kotnega polja jame Hrastnik.

Dušan Avbelj

Ključavničarji v delavnici rudnika Hrastnik skrbijo, da stroji in naprave normalno tečejo, predvsem v korist večje proizvodnje premoga.

Foto: B. Klančar

Dela v TOZD IMD v naslednjem polletju

TOZD IMD v sestavi DO RGD že leta nazaj samostojno pridobiva dela za obe delovni enoti in to s pogodbami, samoupravnimi sporazumi in naročili. Kompleksnost ponudbe oziroma sklenitve v DO RGD z naše strani ni možna, ker smo pri zahtevnih projektih mnogokrat vezani na podizvajalce in kooperante, kar pa ni razlog, da ne nastopamo skupaj.

Za pojasnilo: TOZD IMD je sestavljen iz dveh različnih, a vendar zelo tesno povezanih delovnih enot. DE EIMD izvaja elektroinstalacijska oziroma remontna dela in DE SIMD, ki izvaja strojna dela in opravi. Skupaj TOZD IMD lahko izdelava elektrostrojno opremo ali izvede na njej remont »na ključ«!

V zadnjem času, ko je predvsem pomanjkanje terenskih monterjev obeh zvrsti, se nam odpirajo boljše možnosti za izvajanje zaključnih del. Najcenejši objekti so tisti, katere lahko izvede ena delovna organizacija od začetka do konca, se pravi od izdelave dokumentacije, opreme transporta, montaže in preizkusnega zagona.

Ne mislim, da smo s tem nova STT v Zasavju, vendar poudarjam možnost vsestranskega vključevanja elektrostrojno »industrijo« v revirjih. Premalo povezanosti te panoge v REK EK in v Zasavju pa posredov iz »ordnerja«, ki obravnava pogodbene obveznosti IMD do konca leta.

Tema, ki naj jo opišem v tem poglavju, je: Načrti dela v TOZD IMD v naslednjem polletju.

Problematico in možnosti sem že nazkazal, sedaj naj napišem nekaj statističnih podatkov iz »ordnerja«, ki obravnava pogodbene obveznosti IMD do konca leta.

Na področju Trbovelj, Hrastnika in Zagorja opravljamo v okviru REK-a naslednja dela:

— izdelava in montaža kompresorov v jami Trbovlje v skupni dolžini cca 2.500 m,

— izdelava dozatorjev s trikotnimi tulci, kapacitete 800 t/h, za RRP Trbovlje,

— izdelava opreme za ventilatorsko postajo Franciška za RRP Trbovlje,

— izdelava 10 kosov kretnic za Separacijo premoga Trbovlje,

— montaža elektrostrojne opreme »B« zvrčališča na Separaciji Trbovlje,

— izdelava transformatorjev suhe izvedbe za vse TOZD-e v okviru SOZD-a,

— izdelava gumi transporterjev B800 mm, L200 in 380 m za TOZD RRP Hrastnik, dokončanje del iz leta 1985,

— montaža cevovoda v jašku Hrastnik,

— izdelava in montaža cevovoda v cevnem nadkopu na 8. obzorju jame Kotredež,

— montaža cevovoda Ø 250 v jami Kotredež, dokončanje del iz leta 1985 zaradi izvajanja gradbenih del. Vsaka zakasnitev podraži samo investicijo, predvsem pa naše stroške, ker se z investitorji težko dogovorimo o aneksu.

Naša TOZD izvaja dela tudi za druge naročnike, predvsem za RUDIS in STT. Zelo se je okrepilo sodelovanje DE EIMD s STT, ki izdeluje in montira elektro opremo na objektih po celi Jugoslaviji in tudi izven nje.

Ti objekti so:

- elektrifikacija vsipnika premoga in zračalne naprave v Toplarni Ljubljana,
- izdelava in montaža elektro opreme v Kamnolomu GARICA na otoku Krku,

- izdelava elektro opreme za elektrifikacijo drobilnice in separacije kame-nega agregata za beton v Sovjetski zvezi,

- elektrifikacija drobilnice in klasir-nice »TIHA« ŠILO na Krku,

- izdelava polžev za transport ce-menta preko Rudisa za Tovarno cemen-ta Našice,

- izdelava projekta, delavniške do-kumentacije, opreme, transport in mon-taža traku za rumeno pogačo za Rudnik urana Žirovski vrh (RUŽV),

- izdelava dopolnilne opreme in montaža navozišča in odvozišča v jašku Ripenda IU Labin,

- izdelava in montaža členkastega transporterja za odpadne železne bri-ke za DINOS Celje (poizkusni komad v okviru DINOS-a),

- večja popravila in sodelovanje pri rednih letnih remontih v RUŽV (strojno in elektro), TKI Hrastnik in RRP Kaniža-rica.

Za vzdrževanje elektrostrojne opreme imamo v okviru REK-a sklenjenih nekaj samoupravnih sporazumov. Ti nas ob-vezujejo, da samostojno nabavljamo vse rezervne dele in redno oziroma sproti odpravljamo napake za nemoteno ob-rotovanje opreme.

V teh sporazumih je zajeto vzdrže-vanje elektro lokomotiv, jaška III in kompresorjev za TOZD Separacijo ter vzdrževanje diesel lokomotiv, avtomat-ske telefonske centrale, TT in 3 kW omrežja za porabnike na področju Trbovelj.

To so dela in opravila, s katerimi smo vezani rokovno in finančno do konca le-ta. Z ozirom na to, da je večina kapacitet usmerjena v izdelavo in montažo opre-me v okviru SOZD-a, določena dela izven njega odklanjamo, ker se situacija z ozirom na koriščenje amortizacije in odobritve novih investicij iz energetskega dinarja vedno zaostri v drugi polovici leta, ko so ta sredstva znana.

V tem smislu smo vedno pripravljeni vskočiti in izdelati željeno oziroma odobreno investicijo.

Zaradi razdrobljenosti delavnic in osamosvajanja TOZD-ov v okviru SOZD-a v vseh pogledih se podvajajo proizvodne in remonte delavnice, ki bi že v samem SOZD-u s koordiniranim in vodenim delom lahko izvajale vse remonte in investicijska dela za REK in izven. Še bolj pa to velja v okviru Zasa-vja, kjer imamo možne nosilce elektro-strojne industrije (strojogradnje), nič pa skupnega nastopanja in vlaganj. V ta na-men, da se omenjena dejavnost le nek-oliko bolj poveže, potekajo dogovori in določeni načrti oziroma spodbude s st-rani Medobčinske gospodarske zbor-nice. Želja TOZD-a IMD je, da bi takšne spodbude rodile sadove, da bi strojgra-dnja v Zasavju delala kakovostno za širši trg.

Na koncu naj omenim še izvajanje raznoraznih uslug za stalne ali slučajne naročnike. Usloge izvajamo sproti z

dogovarjanjem in predhodno določitvijo cene, če je to mogoče. Ravno cene naših »proizvodnih« ur so sporna točka dogo-varjanja pri sklenitvah del, vendar naj poudarim, da so izračunane iz vseh družbeno priznanih elementov, izha-jajoč iz osebnih dohodkov. Ti so po sta-tističnih podatkih oziroma primerjalnih tabelah večji od proizvodnih TOZD v RRPS, vendar vse zaradi podaljšanega delovnega časa. Vsa montažna dela, ki so pogodbeno vezana in opisana v uvo-

du, zahtevajo delo v prostih sobotah, nedeljah in praznikih, kar izredno po-veča maso osebnih dohodkov. Da so pa cene posameznih storitev pravilno ov-rednotene, ločeno redno delo, delov po-daljšanem delovnem času, delo ob nedeljah in praznikih, je bistvo v tem, da so takrat veliko večji osebni dohodki in tudi obveznosti, izhajajoče iz njih. Te cene niso sporne izven SOZD in so povsod sprejete.

Marjan Zupan

Ustanovitev investicijske skupine za izgradnjo Termoelektrarne — toplarne Trbovlje

Sprejeti samoupravni sporazum o temeljnih plana interesne skupnosti za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije in sklepi drugih odgovor-nih samoupravnih organov predvide-vajo pričetek same graditve Termoelekt-rarne — toplarne (TE-TO) Trbovljev letu 1988 in pričetek obratovanja v letih 1993/94. Če hočemo kakovostno izvesti to izredno zahtevno investicijo, potem se moramo takoj boljše organizirati ter kadrovsko okrepiti s sposobnimi stro-kovnimi delavci in začeti pospešeno opravljati nekatera predhodna, pripra-vljalna in druga dela. Pri tem mislim še posebno na izdelavo tehnične dokumen-tacije, pripravo razpisa za opremo in mo-ntažo, pridobitev vseh soglasij oziroma dovoljenj ter pričetki dela iz prve faze. Znano je, da moramo v tej fazi prestavi-ti železniško progo, izgraditi deponijo La-konca, rekonstruirati visoko napetostno stikališče in pripraviti plato za izgradnjo samega objekta TE-TO. Razen tega mo-ramo v naslednjem letu zaključiti investi-cijo na plinsko-parni elektrarni. Kot pred-notno nalogo obravnavamo tudi razreše-vanje vseh ekoloških problemov pri obsto-ječih proizvodnih enotah kot pri novi TE-TO.

V elektrogospodarstvu in premogov-ništvu je dogovorjeno, da za vodenje investicij ustanovimo posebno delovno organizacijo skupnega pomena Inženi-ring. Ta delovna organizacija naj bi za vsa področja investicijskih izgradenj (rudniki, hidroelektrarne, termoelekt-rarne, jedrske elektrarne in prenos elekt-rične energije) opravljala celoten inves-titorski inženiring tako v fazi predhodnih in pripravljalnih del kot pri sami izgra-dnji objektov. Žal še vedno iz različnih vzrokov ni prišlo do ustanovitve te DO Inženiring. Zato organizacije združene-ga dela s področja elektrogospodarstva in premogovništva na različne načine iz-vajajo investicije. V okviru SOZD REK Edvarda Kardelja smo se odločili za začasne rešitve, tako da imamo za premogovništvo začasen investicijski sektor v DO RRPS in za TE-TO je DO TET pogodbeno predala del inves-titorskega inženiringa TOZD-u Inženi-

ring, ki deluje v okviru DO Termoelekt-rarna Šoštanj.

V zadnjih mesecih smo večkrat na raz-ličnih nivojih obravnavali priprave na izgradnjo TE-TO Trbovlje. Pri tem smo vedno ugotavljali, da zamujamo z ne-katerimi deli v okviru priprav na izg-radnjo tega pomembnega energetskega objekta, oziroma da nismo dovolj stro-kovno uspešni pri odstranjevanju vseh ovir, ki preprečujejo samo izgradnjo. Seveda smo iskali tudi načine, kako spremeniti stanje in pospešiti vse ak-tivnosti. Vedno smo se vračali na interes, odgovornost in sposobnost samega investitorja, da pride do investicijske izg-radnje. Zato smo se skupno odločili, da se do ustanovitve DO Skupnega pome-na Inženiring tudi v TE Trbovlje podobno organiziramo, kot smo na področju premogovništva. To pomeni, da bomo v Termoelektrarni ustanovili investicijsko skupino, ki bo po strokovnosti in številu zaposlenih sposobna opraviti oziroma organizirati vsa potrebna dela na vseh investicijah. V njej bodo vključeni stro-kovni delavci iz TET, ki že delajo na investicijah, ali jih bomo zato pre-razporedili iz proizvodnje, nekatere pa bomo pridobili iz ostalega dela kombi-nata oziroma od drugod. S TEŠING-om in ostalimi pooblaščenimi organizacija-mi za opravljanje investitorskega inženi-ringa bomo delili dela oziroma jih bomo po potrebi pogodbeno angažirali.

Za sedanja dela potrebujemo enajst strokovnih delavcev, profilov strojne, elektro, gradbene, kemijske, ekonoms-ke in pravne stroke. Pripravili smo shemo organiziranja investicijske sku-pine, program nalog, ovrednotili potreb-na finančna sredstva in evidentirali ne-katere predvidene strokovne delavce, ki jih želimo zaposliti na teh investicijskih delih. Predlog je v fazi strokovne in sam-oupravne obravnave pri investitorju in širše v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva. Naš namen je, da investicijsko skupino ustanovimo v sep-tembru 1986.

Karel Vukovič

Splošno združenje energetike o položaju elektrogospodarstva in premogovništva

Dne 16. julija t. l. je Izvršni odbor Splošnega združenja energetike Slovenije obravnaval družbeno-ekonomski položaj in razvojne usmeritve elektrogospodarstva in premogovništva v Sloveniji, pa tudi poročilo o gospodarskem položaju ozdov teh dejavnosti.

Izvršni odbor združenja je sprejel neka-tera stališča glede na navedbe, ki so bile podane v gradivu za obravnavo na seji zbora združenega dela in zbora občin republiške skupščine.

Izvršni odbor je menil, da je v tehničnem pogledu elektrogospodarstvo v vsem srednjeročnem obdobju delovalo normalno v danih pogojih in da so bili porabniki zadovoljivo oskrbovani z električno energijo. To velja tudi za slovenske premogovnike, ki so celo presegli svoje proizvodne načrte. Kljub temu pa je družbeno-ekonomski položaj premogovništva in elektrogospodarstva Slovenije med najslabšimi v naši družbi glede na položaj dejavnosti

v primarni delitvi je poslovno leto zaključeval z izgubo, ki pa se v zadnjem obdobju zelo povečuje. Administrativno določene cene elektrike in premoga so povzročile velike izgube v premogovništvu in elektrogospodarstvu. Po drugi strani se je to kazalo na neracionalni porabi električne energije. Izvršni odbor se zavzema za prehod na realne cene energije in za tarifni sistem in sistem združevanja sredstev za razvoj, da bi vsak porabnik kril sorazmeren del povzročenih stroškov. Tak sistem bo ugodno vplival na družbeno-ekonomski položaj premogovništva in elektrogospodarstva, vplival pa bo tudi na racionalnejšo porabo energije, realnejše bi bile odločitve za gradnjo predvsem energetske potrošnih objektov, ter zaostрил odgovornost proizvajalcev energije za racionalno investiranje v energetske objekte.

Posebno pozornost pa je izvršni odbor posvetil tudi organiziranosti elektrogospodarstva in premogovništva. Doseči je tre-

ba večje rezultate ob čimnižjih stroških poslovanja. V tem sklopu je potrebno izpeljati sistem, ki bo pokrival stroške enostavne reprodukcije in omogočal delitev skupnega prihodka, tako da bo stimuliral racionalnejše poslovanje posameznih organizacij in sistemov kot celote. Govor je bil še o predolgi postopki odločanja o naložbah, veliki energetske odvisnosti Slovenije, o zahtevah po večjih vlaganjih v energetske objekte izven republike ter o potrebnem sistemskem reševanju načina vračanja amortizacije soinvestitorjem in zagotavljanju odgovornosti za izvrševanje sprejetih sporazumov. Ugotavljali pa so tudi, da bo še nadalje ostal odprt osnovni problem, to je združevanje sredstev po samoupravnem sporazumu o temeljih plana razvoja elektrogospodarstva in premogovništva, kot ugotavlja se s tem sistemom združevanja sredstev zagotavlja le 58 % potrebnih sredstev.

Dohodkovne odnose v elektrogospodarstvu in premogovništvu je treba urediti

Dne 18. julija letos je skupščina SR Slovenije obravnavala gradivo »Družbeno-ekonomski položaj in razvojne usmeritve elektrogospodarstva in premogovništva v SR Sloveniji«, in to na seji zbora združenega dela in zbora občin. Na temelju obravnavanega gradiva in razprave, ki je sledila je skupščina sprejela ustrezne zaključke v obliki ugotovitev, stališč in sklepov. V razpravi je sodeloval tudi naš sodelavec Andrej Radej kot delegat našega 28. okoliša, o čemer pa smo poročali že v prejšnji številki našega glasila.

Predsednik skupščine SR Slovenije Miran Potrč je predložil tudi našemu kombinatu »Ugotovitve, stališča in sklepe«. O ugotovitvah, stališčih in sklepih slovenske skupščine je razpravljala poslovodni odbor našega kombinata na svoji razširjeni seji, dne 6. avgusta. Sprejel je informacijo o trenutnem družbeno-ekonomskem položaju energetike ter kombinata ter usmeritve, po katerih naj ne bi do konca letošnjega leta smelo biti izgub v premogovništvu in elektrogospodarstvu. Vse tri delovne organizacije so dobile nalogo, da takoj izdelajo analizo stanja v delovni organizaciji v 1. polletju ter oceno proizvodnje in kakovosti do konca leta, po kateri naj bi zagotovili pozitivni finančni rezultat. Hkrati z oceno so namreč dolžne vse tri delovne organizacije izdelati konkretne ukrepe za realizacijo ocene poslovanja. V zvezi z ugotovitvami in usmeritvami skupščine SR Slovenije bo treba opraviti v vsem kombinatu, v vseh organizacijah združenega dela vse potrebne aktivnos-

ti. Potrdili so terminski plan za izvedbo omenjenih aktivnosti. Strokovni delavci so dobili naloge, da v skladu s sprejetim rokovnikom opravijo potrebne aktivnosti. V tem okviru so se sestali na razširjeni seji poslovodnega odbora kombinata, dne 14. avgusta, poleg udeležencev razširjene seje poslovodnega odbora tudi vsi direktorji tozdev in vodje delovnih skupnosti, predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Namen razgovora je bil, da so bili vsi navzoči seznanjeni z družbeno-ekonomskim položajem energetike, programom ukrepov, ki jih je treba izvesti in drugimi aktivnostmi, ki so s tem povezane.

Da bi bili člani kolektiva kombinata podrobno seznanjeni z ugotovitvami, stališči in sklepi skupščine SR Slovenije, posredujemo le-te v celoti:

Ugotovitve, stališča in sklepi

I.

Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da je o nekaterih razvojnih vprašanjih elektrogospodarstva in premogovništva ter o uresničevanju družbeno-ekonomskih odnosov na tem področju že razpravljala ob poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o usklajevanju dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 in ob problematiki uresničevanja družbeno-ekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje. Ugotavlja tudi, da bo temelji-

ta razprava o razvojnih vprašanjih opravljena na problemski konferenci Republiške konference SZDL Slovenije o energetiki, na kateri bo dan poseben poudarek vprašanjem ekologije in varčne uporabe energije. Po opravljeni javni razpravi naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v sodelovanju z ustreznimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi poroča Skupščini SR Slovenije o skladnosti dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 in samoupravnega sporazuma o temeljih plana Posebne samoupravne interesne skupnosti za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije za obdobje 1986-1990 in kontinuiteti do leta 1995 z ugotovitvami iz te razprave ter po potrebi predlaga spremembe in dopolnitve teh aktov.

II.

Skupščina meni, da dohodkovni odnosi v elektrogospodarstvu in premogovništvu še vedno niso urejeni tako, da bi delavci lahko ustrezno odločali o dohodku, ki ga pridobivajo. Zlasti so neurejeni samoupravni sporazumi, ki urejajo pridobivanje in razporejanje skupnega prihodka. Poleg tega iz poročila Službe družbenega knjigovodstva izhaja, da v tekočem razporejanju skupnega prihodka in dohodka prihaja, do kršitev predpisov in samoupravnih aktov, vprašljiva pa je tudi zakonitost odločitev samoupravnih organov. Ker se posamezni stroški ne izkazujejo pri subjektih, kjer dejansko nastajajo oziroma na katere se nanašajo in ker

prihodek ni razporejen v skladu z opravljenim delom, temveč mnogokrat po trenutnih potrebah, tudi ni ustrezne stimulacije za bolj ekonomično poslovanje.

Oblikovanje cen v elektrogospodarstvu in premogovništvu je potrebno urediti tako, da bodo s cenami pokriti potrebni stroški vsaj za enostavno reprodukcijo. Nujno pa moramo uveljaviti tudi združevanje sredstev za razširjeno reprodukcijo po načelih vzajemnega in interesnega združevanja. Ob tem pa Skupščina opozarja tudi na nujnost nadaljnega izkoriščanja notranjih rezerv v gospodarjenju z družbenimi sredstvi. Nujno se mora proučiti in po potrebi spremeniti nesmotrno razdrobljenost organiziranja samoupravne, proizvodne in distribucijske mreže elektrogospodarstva in premogovništva.

Skupščina tudi poudarja, da je potrebno oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v teh dejavnostih opraviti skladno z materialnimi možnostmi in z resolucijsko opredeljeno rastjo teh sredstev.

III.

Strokovne službe ter samoupravni organi organizacij združenega dela s področja elektrogospodarstva in premogovništva morajo takoj pričeti s postopkom priprave takih samoupravnih sporazumov o pridobivanju in razporeditvi skupnega prihodka, ki bodo omogočali, da bodo delavci v teh organizacijah lahko dejansko samoupravno odločali o ustvarjanju in razporejanju svojega dohodka. Ob tem je treba posebno pozornost posvetiti ureditvi teh razmerij z Nuklearno elektrarno Krško, ki mora v tem sistemu, ob upoštevanju specifičnosti njenega poslovanja, dobiti enak status kot ostale proizvodne organizacije. V zvezi s tem je potrebno urediti dohodkovne odnose tudi z elektrogospodarstvom Hrvaške ter urediti sistem vračanja deviznih dolgov. Pri tem naj sodelujejo tudi energetske skupnosti na republiški ravni in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Strokovne službe elektrogospodarstva in premogovništva ter energetske skupnosti na republiški ravni naj na podlagi elementov za cene, sprejetih v Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva in združenju premogovništva, takoj začno s pripravo kalkulacij potrebnih stroškov z normativi in standardi s ciljem, da bo z ekonomsko ceno električne energije in premoga zagotovljena gospodarna raba energije ter poslovanje elektrogospodarstva in premogovništva na dohodkovnih osnovah. Pri tem je treba celovito oceniti sedanji tarifni sistem, še zlasti z vidika cene energije za velike porabnike električne energije. Pri tem pa je potrebno vzpostaviti mehanizme spodbud in prisile, ki bodo vse proizvajalce, distributerje in porabnike motivirali, stimulirali in prisiljevali k racionalni proizvodnji, distribuciji in porabi energije.

Republiška energetska skupnost in Posebna samoupravna interesna skupnost za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije naj do oktobra 1986 pripravita primerjavo letošnje energetske bilance z lansko s podrobno ob-

razložitvijo posameznih postavk, zlasti novih obveznosti.

Energetske skupnosti na vseh ravneh, izvajalske organizacije in njihove strokovne službe ter pristojni upravni organi v občinah in republiki naj v skladu s sprejetimi sklepi skupščine ob obravnavi Poročila o uresničevanju stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije ob obravnavi gradiva Gospodarske zbornice Slovenije »Nekatera vprašanja uresničevanja družbenoekonomskih odnosov in samoupravne organiziranosti v SIS materialne proizvodnje« nadaljujejo z ocenjevanjem organiziranosti in v tem okviru zlasti ugotovijo možnosti racionalnejšega in manj razdrobljenega organiziranja izvajalskih organizacij in občinskih energetske skupnosti.

Organizacije združenega dela s področja elektrogospodarstva in premogovništva ter Posebna samoupravna interesna skupnost za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije morajo v določenih rokih odpraviti nepravilnosti, ki jih je ugotovila Služba družbenega knjigovodstva ob pregledu zaključnih računov, Služba družbenega knjigovodstva pa naj v mesecu oktobru 1986 skupščini poroča o izvedbi sklepov, ki jih je v postopku pregleda izdala.

Organizacije združenega dela s področja elektrogospodarstva in premogovništva morajo uskladiti gibanje sredstev za osebne dohodke v letošnjem letu z republiško resolucijo in z že sprejetim zveznim interventnim zakonom. Skupščina pa priporoča, da se pri uporabi tega zakona in v njegovem okviru upošteva ekonomski položaj elektrogospodarstva in premogovništva ter objektivne vzroke zanj.

V okviru Posebne samoupravne interesne skupnosti za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije naj uporabniki in izvajalci sprejmejo operativni program aktivnosti, s katerimi naj bi v roku treh let izboljšali družbenoekonomske odnose v elektrogospodarstvu in premogovništvu, v tem okviru pa tudi

obstoječe finančno - materialno stanje.

V operativni program aktivnosti za izboljšanje družbenoekonomskih odnosov in v razvojne načrte elektrogospodarstva in premogovništva je potrebno vgraditi sistemske rešitve za postopno odpravljanje žarišč onesnaževanja pri pridobivanju energije, in sicer na način in v obsegu, ki ga bo opredelila jesenska problemska konferenca SZDL o energetiki.

Posebna samoupravna interesna skupnost za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije naj takoj ugotovi višino primanjkljaja v elektrogospodarstvu in naj sproži postopek za njegovo pokrivanje tako, da bodo to pokrivanje zagotovili vsi porabniki po kriteriju porabe električne energije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj v skladu s svojo pristojnostjo nadzira stanje na področju elektrogospodarstva in premogovništva ter izvajanje teh sklepov in o tem sproti poroča Skupščini SR Slovenije.

IV.

Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da je uskladičev letošnje energetske bilance v Posebni samoupravni interesni skupnosti za elektrogospodarstvo in premogovništvo SR Slovenije, določitev skupnih elementov za cene in skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva in združenju premogovništva ter na tej podlagi sprejete odločitve o podražitvah premoga in električne energije omogočila začetek reševanja najbolj perečih vprašanj finančno-materialnega položaja elektrogospodarstva in premogovništva v SR Sloveniji. Kljub temu pa je treba nadaljevati z razreševanjem vprašanja zagotavljanja likvidnih sredstev za tekoče poslovanje ter zagotoviti ustrezne vire pokrivanja trajnih obratnih sredstev.

Predsednik
Miran Potrč

Potek javne razprave o osnutku razvida del in nalog v SOZD REK EK

Na podlagi sprejetega rokovnika o aktivnostih za sprejemanje samoupravnega sporazuma DO in pravilnika o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo ter nadomestil in dodatkov, ki pripadajo delavcem v TOZD in DS SS v SOZD REK EK, je strokovna skupina pripravila osnutek razvida del in nalog za posamezne TOZD, DS SS oziroma SOZD REK EK.

Večina TOZD in DS SS je že v začetku julija 1986 obravnavala osnutek razvida del in nalog na svojih sejah delavskih svetov in dala omenjeni osnutek v javno razpravo, ostale TOZD in DS SS so to storile šele v začetku avgusta 1986. Tako imajo zdaj vse TOZD in DS SS v SOZD

REK EK v javni razpravi osnutek razvida del in nalog.

Javna razprava o omenjenem osnutku teče zelo intenzivno v DO RGD in jo bodo vse TOZD in DS SS zaključile do 25. avgusta 1986, tako kot je opredeljeno v rokovniku. V ostalih dveh DO, RRPS in TET pa vodijo javne razprave o omenjenem osnutku manj intenzivno. Po informacijah, ki smo jih sprejeli iz posameznih sredin omenjenih DO, je vzrok za tako slabo javno razpravo predvsem odsotnost delavcev (letni dopusti in bolani) in rok javne razprave, ki po njihovem mnenju (od 17. junija do 25. avgusta 1986) ni primeren — ni pravi čas. Iz tega razloga nekatere TOZD in DS SS

želijo, da bi se javna razprava o osnutku razvida del in nalog podaljšala do 15. septembra 1986, vsaka ugoditev podaljševanja pa bi ogrožala nadaljnje aktivnosti, ki so opredeljene v sprejetem rokovniku. Za sprejemanje samoupravnega sporazuma DO in pravilnika o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in za

skupno porabo ter nadomestil in dodatkov je po rokovniku določen rok za izvedbo referenduma od 12. — 15. decembra 1986. Ta rok bo izvedljiv samo, če se ne bodo javne razprave podaljševale. V nasprotnem primeru pa se bo rok izvedbe referenduma prevesil v leto 1987.

Ivan Kukovič

Osebni dohodki, obračun bolezni, javna razprava o osnutku razvida del in nalog

To so bile osrednje točke na seji politične koordinacije sestavljene organizacije, dne 31.7.1986.

Prisotni so spregovorili o novem zakonu na področju delitve ČD in OD, poslovnih rezultatih in gibanju OD.

Člane kolektiva seznanjamo z zakonom o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke, skupno porabo delavcev in za določanje poslovnih stroškov za leto 1986, objavljenem v Ur. listu SFRJ, št. 34/86, z dne 24.6.1986. Kako se določa znesek sredstev za izplačevanje čistih OD za leto 1986 določa poseben pravilnik, objavljen v Ur. listu SFRJ, št. 41/86, z dne 22.7.1986. Poseben odbor na ravni republike je sprejel usmeritve, kako naj se zvezni zakon v republiki izvaja. V teh usmeritvah je posebej obravnavano področje panog elektrogospodarstva in premogovništva, ki sta zaradi cenovnih neskladij poslovali z izgubo v obdobju I — VI 1986. Te usmeritve določajo, da naj se ti panogi obravnava celovito, kar pomeni, da nastopajo proti družbenopolitični skupnosti kot sestavljena organizacija na osnovi sprejetega samoupravnega splošnega akta. Za zagotovitev enakopravnega položaja delavcev znotraj kombinata na področju delitve sredstev za ČD in OD je predlagano, da se OD usklajuje na ravni sestavljene organizacije. Pogoj za takšno obravnavanje je, da se na nivoju sestavljene organizacije enotno pogovarjamo in spoštujemo dogovorjene usmeritve za energetiko. Osnova za določanje višine mase za izplačilo osebnih dohodkov je povezana s stopnjo rasti OD v gospodinjstvu SR Slovenije z doseženimi proizvodnimi rezultati in obvladovanjem stroškov poslovanja. Masa se bo določala v okviru sestavljene organizacije, znotraj pa po doseženih rezultatih določene temeljne organizacije in delovne skupnosti in se bo ugotavljala mesečno. Temeljni dogovor naj bo, da bo razporejena masa v letu 1986 usklajena z dogovorjeno maso za panogo energetike. Proizvodni rezultati v prvem polletju so doseženi v okviru planiranih, medtem ko smo v juliju plan proizvodnje dosegli samo 80 %. Izguba sestavljene organizacije v I. polletju znaša 6,22 milijarde din. Stopnja zaposlenosti dosega rast 3 %, kar kaže, da produktivnost pada.

Precej se je povečala tudi odstotnost z dela zaradi bolezni in neopravičenih izostankov. Rast OD je v sestavljeni organizaciji v prvem polletju na indeksu 182 v primerjavi z obdobjem I — XII 1985 in je večja od ocenjene rasti v gospodarstvu (172 %) za 10 indeksnih točk. Ker sestavljena organizacija posluje z izgubo, bi po zveznem zakonu o sanaciji veljale sankcije pri izplačevanju OD. Stališče slovenskega izvršnega sveta in Republiškega sveta Zveze sindikatov je, da naj bi po zveznem zakonu o sanaciji veljale sankcije pri izplačevanju OD. Stališče slovenskega izvršnega sveta in Republiškega sveta Zveze sindikatov je, da naj bi se v Sloveniji upošteval republiški zakon, ki določa tudi izjeme pri sankcijah izplačil OD za "izgubaše", in sicer za nekatere dejavnosti, med katerimi je tudi energetika. Kriterij je, da je izguba rezultat cenovnih neskladij, kar v energetiki je. Odobritev za izjeme da pristojni organ družbenopolitične skupnosti, kjer je sedež sestavljene organizacije. Na osnovi podanih sprememb, ki jih prinaša novi zakon o delitvi ČD in OD ter poslovnih in proizvodnih rezultatov, je politična koordinacija sprejela stališče, da naj se osebni dohodki usklajujejo na ravni sestavljene organizacije. Merila za gibanje OD v kombinatu naj bodo rast OD v gospodarstvu. Politična koordinacija je dala pobudo, da se osebni dohodki v sestavljeni organizaciji uskladijo z rastjo v gospodarstvu in naj bi tako tri mesece ostali na isti ravni.

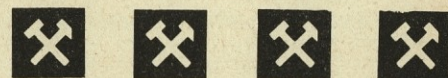
Poleg tega je pozvala DO, TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, naj takoj posredujejo poročila o izvajanju ukrepov za izboljšanje poslovnih rezultatov po sklepu, ki je bil posredovan z dopisom, dne 20.6.1986. V zadnjem času je v kombinatu porasel odstotek odsotnosti z dela na račun bolniških izostankov. Ugotavljamo, da je bil eden izmed pomembnih razlogov za to obračunavanje nadomestil za bolezni. Prišlo je do nekaj primerov, da so posamezniki, ki so bili v bolniškem staležu, prejeli višje nadomestilo OD kot OD, če bi delali. O tem je razpravljala tudi odbor samoupravne delavske kontrole sestavljene organizacije, 25.6.1986, in zahteval, da se preveri obračunavanje nadomestil bolezni ter takoj uskladi.

Politična koordinacija predlaga, da naj se takoj pristopi k izvajanju vsebine okrožnic, št. 60/85, z dne 31.7.1985 in št. 62/85, z dne 15.8.1985. Vsi delavski sveti TOZD in DS SS v vseh treh DO in SOZD naj na prvi seji delavskega sveta obravnavajo obe okrožnici in potrdijo predlagani sklep v okrožnici — 62/85 in dejansko začno obračunavanje bolezni v skladu s sklepom izvajati. Neobhodno je potrebno o tem obvestiti vse delavce na zbore delavcev. Obračunavanje bi se začelo po novem v avgustu v vseh TOZD in DS, s tem da bi bila pri izplačilu OD za avgust 14. septembra nadomestila za čas bolezni obračunana po novem.

Člani politične koordinacije so bili seznanjeni, da aktivnosti v zvezi z javno razpravo o osnutku razvida del in nalog potekajo različno. Različno so ocenili delo, ki ga je komisija opravila. Veliko pripomb je bilo, češ da strokovna komisija na ravni sestavljene organizacije ni upoštevala pripomb iz temeljnih sredin. Odpirajo se tudi strokovne dileme. Člani politične koordinacije so menili, da je za uspešnost javne razprave pomemben pristop k njej. Tako so za strokovno razreševanje v TOZD in DS SS odgovorni vodilni, vodstveni delavci in strokovna komisija, ki morajo razčistiti dileme. Naloga sindikata pa je, da ob sodelovanju z ostalimi DPO organizira javno razpravo.

Sprejeto je bilo stališče, da naj v vseh TOZD in DS vodilni delavci, strokovne komisije in člani strokovne komisije SOZD skupaj preverijo osnutek razvida del in nalog z RR, strokovno razčistijo dileme in šele potem posredujejo osnutek v javno razpravo. To pa organizira sindikat.

Božo Marot

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji pod načrtom

Po podatkih Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije je znašala proizvodnja premoga v Jugoslaviji v prvih sedmih mesecih letos 38,151.000 ton. To pomeni, da so ga nakopali le 307.000 ton ali 0,8 % več kot lani v enakem obdobju. Izpolnitev letošnjega načrta v višini 75 milijonov ton se odmika in ga bo le težko uresničiti. Od nakopanih količin je ton 230.000 črnega in 7,394.000 ton rjavega premoga (8,8 % več kot lani) ter ton 30,527.000 lignita (273.000 ton manj kot lani v tem obdobju).

O pripravi za izgradnjo laboratorija rudarske elektrotehnike — Orlek

Da bi sledili nadaljnjemu razvoju na področju rudarske elektrotehnike, zahtevam rudnikov po nadaljnjem posodabljanju in modernizaciji in ob tem razvijali, izpopolnjevali in izdelovali nove sodobne konstrukcije tudi domači proizvajalci rudarske opreme in naprav, je bilo dogovorjeno med izdelovalci in uporabniki električne opreme in naprav in Rudarskim inštitutom Ljubljana, kot znanstveno-raziskovalno institucijo, da je potrebno čimprej zgraditi v Sloveniji nevtralni laboratorij rudarske elektrotehnike. S tem bi zmanjšali uvozno odvisnost, izkoriščali domačo pamet in dvignili obratovalno zanesljivost in nivo obratovalne varnosti. V laboratoriju bi lahko preverjali električne stroje in naprave z električnimi, mehanskimi in drugimi preizkusi. Z rezultati teh preizkusov in meritev naj bi preverjali ustreznost strojev in naprav vsem zahtevam vedno bolj zahtevnega kupca; ustreznost vsem domačim in tujim standardom in predpisom in uspešno uporabo predvsem pri podzemni eksploataciji (zanesljivost obratovanja in varnost).

Laboratorij naj bi imel okoli 800 m² pokrite in okoli 3.200 m³ ostale površine okrog stavbe. Lokacija laboratorija je predvidena na opuščnem platoju nekdanjega izvoznega jaška Orlek. Teren je v tem delu stabilen, dostop je možen po asfaltni cesti. Okolica laboratorija je zelo pripravna za tovrstno dejavnost, saj je po eni strani dovolj blizu javnih prevoznih sredstev, po drugi strani pa je dovolj odmaknjen od Zagorja in najbližjih stanovanjskih hiš, tako da ne bo večjih motenj na bližnjo in daljnjo okolico. Od infrastrukturnih objektov bo potrebno napeljati le cca 1500 m visokonapetostnega (35 kV) daljnovoda od RTP Potoška vas.

Osnovni namen laboratorija je opravljanje naslednjih dejavnosti:

Električni preizkusi

— Kratkostični preizkusi na opremi, stikalih, varovalkah in kablji do 50 kA.

— Električni preizkusi nazivnih vrednosti na električnih strojih do 6000 V, 400 kW oziroma 630 kW.

— Preizkusi z zavrtim rotorjem, moči do 400 kW, napetosti do 6000 V.

— Preizkusi nazivnih vrednosti v frekvenčnem območju 40 - 60 Hz.

— Preizkusi enosmernih strojev, moči do 100 kVA (1000 A in 1000 W).

— Prenapetostni preizkusi do 2,5 x Un.

Mehanski preizkusi:

— Preizkusi na eksplozijo (tudi v pogojih jamske mikroklimi pri kratkem stiku do 50 kA).

— Inpakt test na opremi.

— Trdnostni preizkusi.

— Preizkusi na upogib in menansko obremenitev - obrabo.

— Ostali preizkusi.

Izobraževanje kadrov:

Idejni projekt je bil izdelan 1983. leta. V naslednjem letu investicijski program, ki je predvidel združena sredstva med uporabniki in proizvajalci elektroteh-

nične rudarske opreme in investitorjem družbene dejavnosti, ki bi z laboratorijem tudi upravljali.

Celotna investicijska vrednost je bila ocenjena na 165.850.000 din (februar 1984).

Kasneje je bilo dogovorjeno, da je potrebno storiti vse za pridobitev sredstev republiškega sklada za razvoj energetike iz naslova premogovništva. Ta sredstva naj bi pridobila oba REK-a, ostala sovlagatelja pa bi ostala E. Varnost in Rudarski inštitut Ljubljana. Glede na to, da teh sredstev ni bilo mogoče pridobiti, je bila celotna shema financiranja porušena. V novembru 1985 so se ponovno dogovorili predstavniki E. Varnost Zagorje, Elektroelementa Izlake, Mehanike Trbovlje in RIL-a o skupnem vlaganju za izgradnjo laboratorija in da je potrebno z gradnjo laboratorija seznaniti druge institucije, ki se ukvarjajo s podobno dejavnostjo (IKM Ljubljana, Inštitut M Vidmar Ljubljana, Iskra Kranj, Tovarna stikalnih naprav Maribor), ter takoj naročiti izdelavo projektne dokumentacije. Dogovorjeno je bilo, da se laboratorij opredeli kot centralno slovensko preizkuševališče za močnostne preizkuse in da naj se gradi v etapah, saj za celotno izgradnjo ni dovolj sredstev. Prva etapa izgradnje (210 mio din) se naj razdeli v dva dela, tako da bi prvi del znašal cca 130 mio. din.

Prva etapa — prvi del

V tej etapi v prvi fazi zgradili 1500 m

daljnovoda 3 x 35000 V, odcepno celico 35 kV, razdelilec 35 kV in sistem transformacije 35000 /12000/6000/3000 /1000/ 650/500/380 V, 50 Hz z zgradbo v celoti.

Vrednost teh del ocenjujemo na 160.000.000 din.

Ta faza del bi se pričela v septembru tega leta in bi trajala do aprila 1987. Prva etapa — prva faza bi torej zagotavljala dovod energije v laboratorij od RTP Potoška vas, transformacijo iz napetosti 35000 V na vrednosti za preizkušanje in izgradnjo zgradbe, površine cca 800 m².

Prva etapa — drugi del

V drugi fazi — prve etape pa bi nabavili in montirali opremo in stroje za kratkostični laboratorij in opremo ter naprave za električne meritve na električnih strojih.

Druga etapa

Ta etapa zajema aktivnosti za preizkušanje mehanskih lastnosti protiekspluzijske zaščite. Glede pomanjkanja finančnih sredstev je mišljeno, da bi s to etapo gradnje pričeli v letu 1987. Gradbeni del objekta bi bil zgrajen že v prvem delu izgradnje.

O načrtovani gradnji laboratorija smo seznanili tudi druge institucije in delovne organizacije, ki bi jih zanimala naša dejavnost, in sicer: Tovarno stikalnih naprav Maribor, Iskra Kranj, Inštitut za kakovost in metrologijo Ljubljana in Inštitut Milana Vidmarja v Ljubljani.

Marjan Brinar

Kako bomo dopolnilno izobraževali člane našega kolektiva v letu 1986/87

TOZD Rudarski šolski center se ukvarja poleg dejavnosti izvajanja praktičnega pouka učencev v jami tudi s praktičnim poukom elektro in kovinske usmeritve, vzgojnimi delom v dijaškem domu ter izobraževanjem odraslih, ki ga bomo posebej obdelali kot dopolnilno izobraževanje in izpopolnjevanje članov našega kolektiva.

Dopolnilno izobraževanje članov našega kolektiva je doslej (in bo tudi v bodoče) potekalo za vsa tista opravila in naloge, za katere je znotraj SOZD REK EK potrebno pridobiti interno kvalifika-

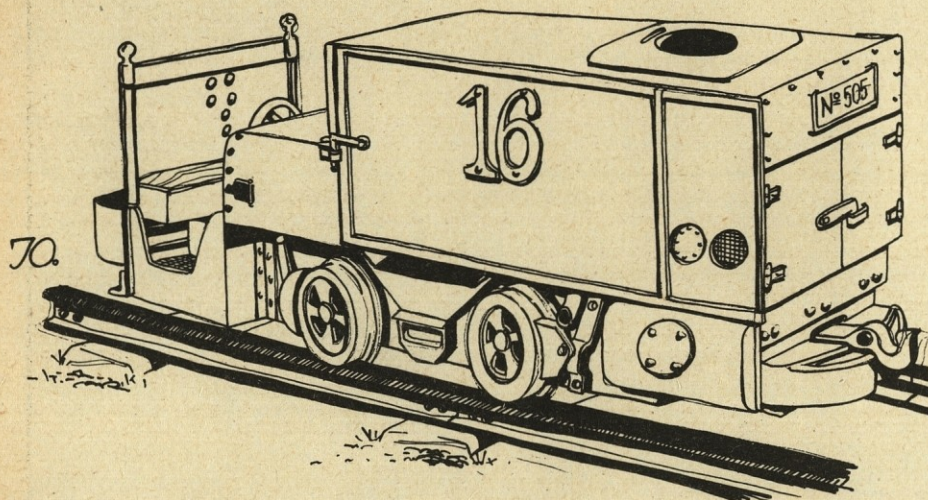
cijo in se je gibal v okviru teh potreb. Tako so bili vsakoletno, kot prikazuje preglednica, opravljeni tečaji za pridobitev interne kvalifikacije za opravila in naloge kopača, pomočnika kopača, strelca, vrtalca, jamskega reševalca, strojnika jaška ter dopolnilno izobraževanje za uvajanje nove jamske mehanizacije (strojnik F6-A, Revageuse, mortal, strojni nakladalec Salzgitte, ESA 60-L itd.). Razen za svoje potrebe smo izobraževali ustrezne kadre tudi za GZL in RK Kamnik. Tako se je iz posamezne DO oziroma TOZD izobraževalo:

SIGNALISTI	1983	5	24	6	6	
	1984		10			
	1985		6			
	1986		1			
STREŽNIKI kompresorja	1983		1	2a		
	1984		2	6		
	1985		2	7		
	1986		2	2		1
STREŽNIKI črpalk	1983	1	3			
	1984	1	9			
	1985	1	1			
	1986		2			
KURJAČ trika peči	1983		1			
	1984		3			
	1985		2			
STROJNIK nakl. Salzgitter	1983		3			
	1984		4			
	1985		8			
STROJNIK odkopnega stroja EICOTRACK-SYSTEM ESA 60-L	1983	9				
	1984	1				
Delo s pridobivalnim strojem EICKHOFF	1985		12			
Posluževalci diodnega usmernika	1983					
Upravljaliec z ALIMAK platformo pri izdelavi jašk.	1983			10		
	1985			7		
Upravljaliec dvigal	1985			40		
Telefonisti v ATC	1983		2			
Stikalničar v RTP	1983		1			
	1984		4			
	1985		1			
Lampisti	1984		1			
	1985		2			
Vodja stiskalnice ALPINE	1983		1			
	1985		1			
Polnjenje baterij v remizi	1984			6		
Žagaristi	1985		2			
Skladiščnik v glav. skl. razstreliva	1985		1			
	1986		1			

Iz preglednice je razvidno, da se je v obravnavanih letih dopolnilno izobraževalo precejšnje število članov delovnega kolektiva SOZD REK EK, kar je bilo v prvi vrsti pogojeno s trenutnimi potrebami DO oziroma TOZD in osebnimi interesi, kar ni nepomembno, saj se je tudi na ta način dvignil izobražbeni nivo zaposlenih. Naš cilj pa mora biti, da za dvig splošnega izobražbenega nivoja članov kolektiva organiziramo takšne izobraževalne oblike, da bomo mimo strokovnosti dvigali tudi splošno izobražbeno raven, saj tudi od tega zavisi nadaljnji razvoj posamezne TOZD. Tako bi morali delavce usmerjati tudi v izobraževanje preko prilagojenih programov, ki se izvajajo v okviru šol srednje usmerjenega izobraževanja, s čimer si

ustvarijo možnost pridobitve splošne priznane izobrazbe v nasprotju z interno veljavno, ki jo dobijo v tečaju. Zato bodo morale TOZD opraviti analizo zasedbe opravil in nalog z ozirom na sistematizacijo opravil in nalog in predlagati za izobraževanje ob delu vse tiste delavce, ki morajo za opravljanje del in nalog imeti ustrezno izobrazbo. Le na tej osnovi bo lahko TOZD RŠC izdelal svoj plan dela za področje dopolnilnega izobraževanja ter na osnovi tega pričel z izvajanjem posameznih izobraževalnih oblik. S takšnim pristopom do izobraževanja bomo dali svoj prispevek za našo usposobitev za nadaljnje potrebe.

Pavel Kovač
Jože Omahne

"Starejša sestra" današnjih Jembach lokomotiv za prevoz v jamah. Lokomotiva je razstavljena v rudarskem muzeju v velenjskem gradu, risba — Jože Ovnik.

Pripravljamo gozdnogospodarski načrt za območje naših rudnikov

Po zakonu o gozdovih gospodarimo v gozdovih po gozdnogospodarskem načrtu. Ker je gozd dolgoročna naložba, tudi gozdnogospodarski načrt traja deset let. To je doba, ko se posegi v gozd in vsa ostala dela v zvezi z obnovo in nego gozda lahko vidijo, hkrati pa se lahko tudi ugotovi pravilnost ali nepravilnost metode gospodarjenja.

Da se gozdnogospodarski načrt izdela, je potrebno okoli enega leta aktivnega dela.

Izdelava gozdnogospodarskega načrta obsega tri faze dela:

- pripravljalna dela,
- terensko izmero,
- kabinetno delo.

V pripravljalnih delih mora izdelovalec gozdnogospodarskega načrta pripraviti vse podatke o gozdu, ki ga bo obdeloval.

Ti podatki so: lastništvo gozda, katastrsko in zemljiško knjižno stanje gozda, sosednje parcele in vsa ostala dokumentacija v zvezi z obstojem gozda.

Ko so ti podatki znani, izdelovalec prične s terensko izmero, ki traja najdalj časa.

Pri tem delu se običajno formira ekipa merilcev (klupantov), ki morajo izmeriti praktično vsako drevo, debelejšo od 10 cm. Pri svojem delu uporablja merilec klunasto merilo (klupa, premerka) in pa posebno zakrivljen nož (rajsar), s katerim izmerjeno drevo označi z vodoravnim rezom v lubje merjenega drevesa. To je važno zato, ker se v naslednjem desetletju (ponovni izmeri) ta rez prekriža z navpičnim rezom in se tako lahko ugotovi, da je drevo bilo dvakrat merjeno. Vodja ekipe vodi terenski zapisnik (manual), v katerega vpisuje vsa

izmerjena drevesa po vrstah in debelinah. Za izmero debeline uporabljamo 5 cm debelinske stopnje zaradi lažjega kasnejšega izračuna lesne mase oziroma lesne zaloge v gozdni parceli. Drevesne vrste ločimo po kvaliteti lesa, in to: smreko — jelko, bor — macesen, bukev, hrast ostale listavce (gaber, topol, leska, črni gaber) in plemenite listavce (javor, jesen lipa). Za vsako merjeno skupino kasneje določimo po posebni metodi donosno tabelo, ki jo kasneje uporabljamo za izračun lesne mase.

Vzporedno z meritvami gozdnega drevesa izdelovalec tudi izdela opis zemljišča, sestavo tal, zarastlost krošenj gozdnega drevesa, lego zemljišča, podstojni sloj (travnate in ostale rastlinske združbe) in vse ostale specifičnosti zemljišča, na katerem raste gozd ter divjad, ki živi v tem gozdu. Po končani terenski izmeri izdelovalec prične s kabinetnim delom. Na podlagi podatkov opravljenih terenskih meritev izračuna lesno zalogo, prirastek, določi na podlagi izračunane lesne mase tudi količino lesne mase, ki je predvidena za posek v desetih letih (trajanje gozdnogospodarskega načrta), določi gozdno gojitveno in gozdno negovalna dela in nariše karto v ustreznem merilu. Gozdnogospodarski načrt se izdeluje za gozdnogospodarske enote, ki običajno zajemajo vse gozdne parcele v katastrski občini.

Končan izdelek se veže s knjigo in se skupno s karto izroči naročniku. Naročnikova (lastnikova) naloga je, da beleži v knjigo vse posege v gozd in pa opravljena dela. Na podlagi teh podatkov se v naslednjem obdobju desetih let ugotovi pravilnost postavljenih zahtev za vzdrževanje gozda, pravilnost metod gospodarjenja in pa biološko stanje obdelanega gozda.

Tudi rudniški gozdovi so obdelani po navedenih metodah dela in tako imamo tudi mi gozdnogospodarske načrte za naše gozdove.

Zaradi specifičnosti zemljišča v eksploatacijskem območju rudnikov je izdelovalec gozdnogospodarskih načrtov prepustil metode gospodarjenja v teh gozdovih lastniku, ker se na teh zemljiščih zaradi jamskih vplivov (razpoke, vdori, usadi) z gozdovi težko gospodariti.

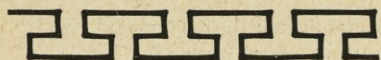
Za neupoštevanje in neizvajanje predpisanih opravil v gozdu po gozdnogospodarskem načrtu so predpisane tudi kazni.

Egon Casagrande

OPRAVIČILO

V sestavku Slovo od Milana Boleta je prišlo do neljube napake. Pravilno se glasi prvi stavek omenjenega sestavka:

Kot sošolec in dolgoletni prijatelj bi sam verjetno ne mogel izraziti vseh čustev in bolečine, ki nas teži ob današnjem slovesu od Milana Boleta, dipl. ing. rud.

RRPS 14. med največjimi

Gospodarski vestnik je letos že osmič po vrsti pripravil pregled 300 največjih delovnih organizacij SR Slovenije za leto 1985. Primerljivost s prejšnjimi leti je mogoča le deloma, predvsem zaradi številnih sprememb, ki jih doživlja način obračunavanja finančnih rezultatov. Največ sprememb na tem področju je povzročil nov zakon o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka, ki velja že od začetka lanskega leta. Nov zakon je prinesel največ sprememb prav pri obračunavanju dohodka. Na obseg porabljenih sredstev je najbolj vplivala revalorizacija zaloga, po novem pa so v uporabljeni sredstva vključeni tudi nekateri izdatki, ki so jih ozdi še do lanskega leta krili v breme dohodka itd.

Med temi največjimi delovnimi organizacijami v Sloveniji so bili v letu 1985 na 14. mestu do Rudniki rjavega premoga Slovenije, (v letu 1984 na 37. mestu), dohodek v do RRPS je bil v preteklem letu dosežen v višini 8.197.093.000 ali 159,3% napram letu 1984. Glede števila zaposlenih je na 13. mestu (27) glede uporabljenih poslovnih sredstev na 15. mestu (63) in v celotnem prihodu na 87. mestu (98).

Do Rudarska gradbena dejavnost je na 196. mestu (271) z dohodkom v višini 1.967.518.000, indeks 175,6 napram letu 1984. Glede povprečnega števila zaposlenih je na 160. mestu (201) glede uporabljenih poslovnih sredstev na 293. (300), glede celotnega prihodka pa na 268. mestu (283).

Do Termoelektrarna Trbovlje je na 259. mestu (252) z dohodkom v višini 1.562.871.000, z indeksom 153,6 napram letu 1984. Glede povprečnega števila zaposlenih je na 276. mestu (283), glede uporabljenih poslovnih sredstev na 116. mestu (126) in glede celotnega prihodka na 284. mestu (286). Pri do TET se pozna večmesečna zaustavitev proizvodnje zaradi dolgotrajnega remonta.

Podatkov za celotni sozd REK EK oziroma za sestavljene organizacije naploh ni bilo objavljenih.

Med večjimi delovnimi organizacijami na našem območju so še Nuklearna elektrarna Krško na 5. mestu, Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj v Krškem na 27. mestu, Strojna tovarna Trbovlje na 104. mestu, Steklarna — Sijaj iz Hrasnika na 155. mestu, SGD Beton iz Zagorja ob Savi na 156. mestu, Belokranjska železovlarna in strojna tovarna iz Črnomlja na 163. mestu, Pivovarna Laško iz Laškega na 202. mestu, TIM iz Laškega na 243. mestu in SOP iz Krškega na 291. mestu.

Večina delovnih organizacij iz našega območja je napredovala in se pomaknila s svojimi rezultati navzgor.

(tl)

Karel Vukovič, član poslovnega odbora kombinata

V začetku maja letos je nastopil delo pri našem kombinatu Karel Vukovič, dipl. inž. el. Na podlagi javnega razpisa, objavljenega v časopisu, se je prijavil na razpisano prosto mesto člana poslovnega odbora sozd REK EK za splošno, samoupravno področje in spremljanje izgradnje elektroenergetskih objektov. Razpisna komisija je v začetku aprila ugotovila, da prijavljeni kandidat izpolnjuje vse razpisne pogoje, zato je predlagala delavskemu svetu kombinata, da ga imenuje za člana poslovnega odbora sozd REK EK za omenjeno področje za naslednjo štiriletno mandatno dobo. Tovariš Karel Vukovič je leta 1965 diplomiral na ljubljanski univerzi za inženirja elektrotehnike. V času od leta 1966 do 1970 je bil zaposlen v tovarni Elektroelement Izlake kot samostojni razvijalec in kasneje kot vodja razvojno konstrukcijskega oddelka. Od leta 1970 do 1977 je bil zaposlen v RUDIS-u, kjer je v glavnem opravljal dela na posameznih in skupnih inženiring poslih pri izgradnji industrijskih in rudarskih poslov doma in v tujini. Septembra 1977 je bil izvoljen za sekretarja občinskega komiteja ZKS Trbovlje. To funkcijo je pok-

licno opravljal do aprila 1982, ko je bil izvoljen za sekretarja Medobčinskega sveta ZKS revirskih občin. Po preteku drugega mandata je bil marca letos razrešen te funkcije.

Ob sklepanju za imenovanje na razpisano mesto je bila predložena razpisni komisiji in organom upravljanja vsa potrebna dokumentacija oziroma soglasja.

Delavski svet kombinata je predlog razpisne komisije v celoti osvojil in imenoval tovariša Karla Vukoviča za člana poslovnega odbora sozd REK EK za splošno in samoupravno področje ter spremljanje izgradnje elektroenergetskih objektov.

Glede na to, da je bil Karel Vukovič spriču svoje družbeno-politične funkcije dobro seznanjen s problematiko kombinata in vseh njegovih ozdov, se je hitro vključil v dogajanja oziroma razreševanje najrazličnejše problematike v kombinatu. Želimo mu, da bi bil prav tako uspešen pri izvajanju del in nalog člana poslovnega odbora kombinata, kot je bil uspešen pri izvajanju del in nalog na drugih področjih.

Janko Savšek, direktor rudnika Senovo

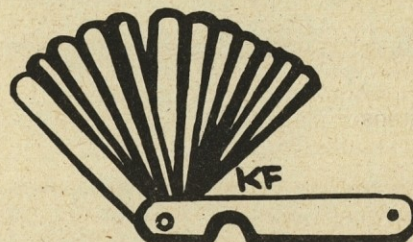
Na podlagi predhodnega javnega razpisa je delavski svet do RRPS — tozd Rudnik rjavega premoga Senovo na svoji izredni seji, 16. julija 1986, med drugim obravnaval tudi poročilo razpisne komisije s predlogom za imenovanje vodje oziroma direktorja tozd Rudnik rjavega premoga Senovo za naslednje štiriletno mandatno obdobje.

Pri obravnavanju tega poročila pa so predhodno sklepali tudi o razrešitvi dose danjega individualnega poslovnega organa — direktorja rudnika Senovo, tovariša Zorana Šolna, dipl. prav. Tovariš Šoln je bil namreč na zadnjih splošnih volitvah izvoljen za predsednika skupščine občine Krško za naslednje mandatno obdobje. Ker je ta funkcija profesionalna in ni združljiva s funkcijo individualnega poslovnega organa rudnika Senovo, je delavski svet rudnika Senovo upošteval željo tovariša Zorana Šolna, da se ga razreši še pred potekom mandata, to je s 1.8. 1986, funkcije direktorja individualnega poslovnega organa tega rudnika.

Hkrati je v nadaljevanju delavski svet imenoval tovariša Janka Savška, dipl. soc. za individualnega poslovnega organa tozd Rudnik rjavega premoga Senovo za štiriletno mandatno dobo, s tem da prične z izvajanjem del in nalog najkasneje 1. avgusta 1986.

Novoimenovani direktor rudnika Senovo Janko Savšek ima 9 let delovnih izkušenj, od tega je od leta 1982 dalje opravljal dela in naloge člana poslovnega odbora sozd REK EK za splošno, kadrovsko in samoupravno področje. Ima temu primerne delovne izkušnje, ki so pomembne za opravljanje del in nalog individualnega poslovnega organa rudnika Senovo, opravil pa je tudi program "A" šole za poslovodne delavce v gospodarstvu. Ob sprejemanju sklepa o imenovanju novega direktorja rudnika Senovo so bili razpisni komisiji oziroma organom upravljanja predloženi potrebni dokumenti.

Novoimenovanemu direktorju rudnika Senovo želimo, da bi vse svoje znanje in sposobnosti v celoti angažiral za nadaljnji napredek rudnika Senovo, delovne organizacije RRPS in sozd REK EK.

Pravo partizansko slavlje ob dnevu vstaje, 22. julija, na Vrheh

Občinski konferenci SZDL Trbovlje in ZSMS sta ob sodelovanju občinskega odbora ZZB NOV in krajevnih združenj ZB NOV-borcem in partizanskim aktivistom, članom ZRVS ter dugimi delovnimi ljudmi in občani Trbovelj ob letošnjem dnevu vstaje slovenskega ljudstva 22. juliju in 45-letnici organizirali prvo partizansko srečanje pred domom Revirskih in savinskih borcev na Vrheh.

O pomenu dneva vstaje je okoli tisoč petsto zbrani množici spregovoril sekretar CK ZSMS Trbovlje Zoran Tomše. V svojem prisrčnem nagovoru je med drugim poudaril, da se mladim za svobodo ni treba boriti, da so le-to izbojevale borke in borci, ki so tedaj bili približno enakih let kot današnja mladina. Zatrdil je, da so se za to svobodo in neodvisnost pripravljali boriti tudi za ceno svojega življenja. Na zaključku svojega govora je Zoran Tomše borcem in borkam zaželel obilo zdravja in da bi le-ti še naprej svoje bogate izkušnje prenašali na mladi rod.

V pestrem kulturnem sporedu so nastopili združeni pevski zbori: MPZ, ZARJA, PePZ Slavček, KPD Svobode Center

z recitatorji ter MePZ Svobode II Trbovlje. Po končani slovesnosti je topli malici sledilo tovariško srečanje treh generacij. Med zbranimi so se sešli tudi prvoborci Revirjev in nosilci partizanskega znaka 1941 Lojze Ribič, Matevž Kovač, Jože Babič, prejšnji in sedanji predsednik občinskega odbora ZZB NOV Miha Perme, Božo Eberlinc in še drugi vodilni tovariši. Srečanja se je udeležil tudi eden najstarejših občanov Trbovelj 96-letni Ivan Fle-re in KZ ZB NOV Ivan Keše.

Glede na tako lep in številčen odziv borcev in občanov Trbovelj ob letošnjem dnevu vstaje in srečanju na Vrheh občinski odbor ZZB NOV Trbovelj obvešča vse člane svojih Krajevnih združenj ZB NOV, da je Dom Revirskih in savinskih borcev znova po ves dan odprt tudi za rekreativni oddih in vabi vse delovne ljudi in občane, da to možnost v polni meri izkoristijo. Pridite, Partizanske Vrhe, prijazni domačini ter oskrbniki vabijo in se priporočajo.

Rudi Matko

petdeset ljudi. Po približno petnajstih letih sem izpregel to delo.

Da je treba delati, so me že doma naučili. Čutil sem, da je potrebno dati družbi še kaj več, zato mi ni bilo težko delati v družbenopolitičnih organizacijah. Bil sem skojevac, od leta 1948 pa član ZK, nanoslo je tudi, da sem bil najmlajši predsednik delavskega sveta, pa tudi član delavskega sveta EGS.

Ste razočarani nad gospodarskim stanjem danes?

Sem trdno prepričan, da se bo gospodarsko stanje izboljšalo. Vsaka družba pride prej ali slej v krizo. Zabolj me, kadar slišim, da smo »ta stari vse zafurali«, čeprav smo dali družbi največ in nikoli nismo odločali tako, da bi ji škodovali. Prehitro smo se razvijali, sedaj smo pa nestrpni in slabe rezultate včasih še potenciramo. Menim, da so boljši rezultati že vidni in da se bomo izvlekli iz krize.

Ste bili priznanja veseli?

Vesel sem ga bil. Vodil sem odgovorno delo. Po mnenju strokovnjakov je bilo dobro opravljeno. Zavedam se, da po zaslugi cele ekipe, v kateri so bili izredno prizadevni in sposobni delavci.

Anton Žohar — zaposlen kot poslovodja jame v TOZD RRP Hrastnik.

Clovek včasih ne ve, kako bi začel razgovor. Tako butnem takoj na začetku vprašanje: — **Kako, da so ravno vam podelili srebrno plaketo?** — Ne vem, odgovori smeje tovariš Žohar — menim pa, da so tudi ostali delavci prizadevni na najrazličnejših področjih.

Odločili ste se za rudarski poklic ...

Ja, tako je nanoslo. Oče je bil rudar. Padel je v partizanih, mati je ostala sama s petimi nepreskrbljenimi otroki. V rudarski šoli v Trbovljah oziroma v domu te šole pa smo bili z vsem preskrbljeni. Že v rudarski šoli so me sprejeli v zvezo komunistov, na to sem bil še posebno ponosen. S hvaležnostjo se spominjam predvsem strogega, pa zelo dobrega vzgojitelja Janeza Oberžana. Takratna rudarska šola nas je resnično usposobila za rudarski poklic. Pri praktičnem delu smo spoznali prav vse faze, na katere naleti rudar, od svetilčarne, dela v jami, do popravila jamskih vozilčkov na separaciji.

Ko sem se zaposlil v jami na Dolu, sem bil po dobrem mesecu že prvopisani kopač. Danes je jama res bolj mehanizirana, vendar opažam, da učenci, ki prihajajo iz rudarske šole, ne premorejo osnovnega praktičnega znanja. Tako mine precej časa, da mlade ljudi usposobimo za delo. To pa je ena bistvenih ovir za dobro proizvodnjo, saj nam kar naprej primanjkuje kvalificirane delovne sile. V jami Dol sem postal oddelčni nadzornik, takrat sem bil dve mandatni dobi predsednik sindikata. Po likvidaciji omenjene jame pa sem bil premeščen v jama Hrastnik, kjer sem pomočnik glavnega poslovodje. Bil sem tudi sekretar OO ZK, predsednik delegacije, imel sem še več družbenopolitičnih funkcij. Kako uspešen sem bil, pa ne morem govoriti sam, to navadno ocenjujejo drugi.

Prejemniki srebrnih plaket

Razgovor s sodelavci

Ob rudarskem prazniku so na proslavi v Senovem nekateri naši sodelavci prejeli srebrne plakete.

Ob osemdesetletnici DO TET pa so za dolgoletno delo podelili priznanja, med drugimi tudi Milanu Zorkotu.

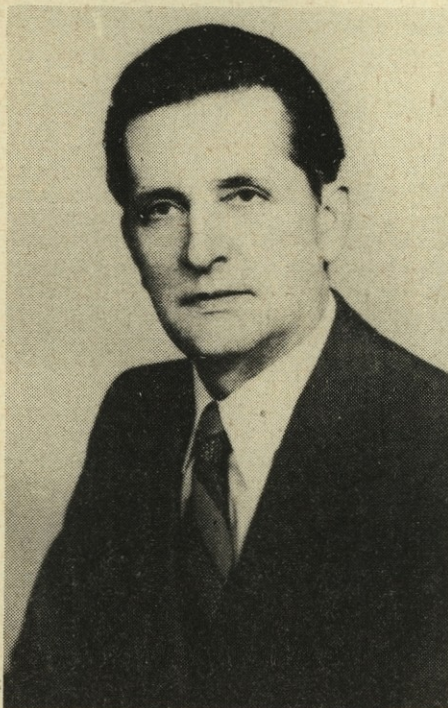
Elektrarna je rastla z njim in on z elektrarno, bi lahko rekli za **Milana Zorkota**, ki dela v njej že dvainštirideset let. V elektrarno je namreč prišel s štirinajstimi leti. Izučil se je za strojnega ključavničarja, postal vajenec in nato kovinostrugar. To je bil za fantiča, desetega izmed desetih otrok, velik uspeh.

V vajeniški šoli so najbolj prizadevni, med katerimi je bil tudi Milan Zorko, izdelali lokomobilo. To je elektrarna v miniaturi in gibanju, če jo priključiš na električno. Poklonili so jo tovarišu Titu ob njegovi osemdesetletnici. Danes zavzema mesto v Spominskem muzeju v Beogradu.

Naša elektrarna je bila takrat ena največjih na Balkanu. Med vojno je bilo v elektrarni le nekaj vajencev in žensk — le toliko, da je za silo obratovala. Po vojni pa jo je bilo potrebno usposobiti za normalno obratovanje.

Velik uspeh delavskega samoupravljanja se je pokazal leta 1956, ko je bil zgrajen kotel Pauker in turbina Siemens 20 MW. Kotel z močjo 125 t/h še obratuje in ga imamo v zlati rezervi. V naslednjem

letu sem postal mojster vzdrževanja naprav. To je bilo odgovorno delo, saj je bilo ob remontih prisotnih tudi do sto

Milan Zorko iz do TET

— Temu kraju sem hotel izkazati vsaj malo hvaležnosti, saj mi je omogočil ek-sistenco. Sem sem prišel brez material-nih osnov, samo z dvema zdravima rokama.

To so besede našega starega znanca Mihaela Gosaka, ki smo ga v našem gla-silu že predstavili pred nekaj leti. — Še vedno sem rudar, kopač, na rudniku Trbovlje. Z delom sem zadovoljen. Če bi se zaposlil drugje, ne bi bil več tisto, kar sem.

V katerih smereh je potekalo vaše delo, da ste dobili srebrno plaketo?

— Nikoli nisem računal na kakšna priznanja. Bil sem impresioniran, saj jih ni na kilograme.

Družbenopolitično aktivnost sem us-meril predvsem v delo v sindikatu. Tu, se mi zdi, največ lahko narediš za delavca. Bil sem dosleden pri uporabi denarja, ko sem bil blagajnik pri sindikatu. Skrbel sem, da je bil brez mahinacij uporabljen v korist in za interese delavcev. Nasle-dnja stvar, ki sem jo želel uresničiti, je približati kulturo delavcu. V revirjih je kulturna dejavnost dokaj pestra, kultur-na dediščina bogata, imamo tudi mlade umetnike. To sem hotel približati našim delavcem na preprost način, v času med izmenama. Predvsem bi rad pritegnil mlade fante iz drugih republik. Da smo njihovo kulturo zanesli od časa do časa na področje, kjer delajo, sem naredil skromne korake.

Premalo pozornosti posvečamo tudi upokojujencem. Morali bi se jih večkrat spomniti, ne samo za dan rudarjev. Potrebni so moralne in materialne pozornosti. Kako veseli so bili srečanja lani pred delavskim domom! Mlajša generacija bi jim morala biti hvaležna, saj gradimo na njihovih temeljih, njihovem minulem delu.

Priznanje ste med ostalim dobili tudi kot pisec rudarskih pesmi.

— V sebi sem začutil izredno željo, da zapišem ta »knapovski« žargon, ki ga morda čez nekaj let ne bo več. O rudar-ski tematiki se veliko govori. Nekateri jo obravnavajo po gostilnah, pri raznih srečanjih, jaz pa sem jo želel izraziti v pesmih.

Upamo, da bomo kmalu objavili še kakšno vašo pesem!

Ko je šel ravno iz nočne službe, sem ga ustavila.

— Ni problema, da se kaj pogovoriva, pravi, saj se tudi nočnega »šišta« navadiš.

Hasan Subašič je prišel v rudarsko šolo leta 1968. Najprej je bil kopač, sedaj pa je že nekaj let rudarski nadzornik v DO RGD. Ne pozna prostega časa, saj je bil družbenopolitično aktiven že zelo zgodaj. Bil je predsednik mladine, trikrat v zboru združenega dela, v SIS, pred-sednik akcijske konference ZK, sedaj pa, pravi, so predvsem na udaru sindi-kalni delavci — in to mandatno dobo je predsednik konference sindikata.

Veliko govorimo o izboljšanju gospo-darskega stanja...

— Da, veliko govorimo, ni pa videti, da bi se stanje popravilo. Kako rešujejo inflacijo v Ameriki in v nekaterih drugih državah, vemo. Mi pa bi radi živeli lagodno in dobivali visoke plače. Napi-sali smo resolucije, ki jih pa v večini ne upoštevamo, ni nobenih sankcij. Na koordinaciji sozda smo se sindikalni de-lavci domenili, da bomo tudi sami nekaj prispevali k stabilizaciji gospodarstva. Enkrat je vendarle treba začeti. Domenili smo se, da bodo naše plače tri mesece »mirovale«.

Se delavci s tem dogovorom strinjajo?

— Danes zjutraj so bili obveščeni z okrožnico. Kolikor mi je znano, ni bil nihče proti.

Optimist sem in menim, če bomo pre-šli od besed k dejanjem, se bo gospo-darsko stanje gotovo izboljšalo.

Dragica Bregant

Priznanja so prejeli

Ob letošnjem prazniku — dnevu vstaje slovenskega naroda, 22. juliju, je bilo podeljenih vrsto priznanj posamezni-kom in organizacijam.

Republiški odbor ZZB NOV Slovenije je na slovesnosti v Ljubljani med drugim podelil posebno priznanje tudi De-lavskemu pihalnemu orkestru Zagorje ob Savi. Leta 1944 se je 20 godbenikov te godbe pridružilo NOB. Dodeljeni so bili pihalni godbi Glavnega štaba Slovenije in VII. korpusu. Tudi v vsem povojnem času je zvesto gojil in izvajal skladbe partizanskih skladateljev in skladbe z revolucionarno tematiko, sodeloval pa je tudi na koncertih Revolucija in glasba.

Ob dnevu elektrogospodarstva, 9. juli-ja, je skupščina Skupnosti jugoslo-vanskega elektrogospodarstva, podelila plakete Nikole Tesle in zlate značke. Med dobitniki plakete Nikole Tesle je tu-di naš sodelavec Janez Pergar iz DO TET, zlate značke pa Stane Paušer in Silvo Jordan, oba iz TET.

Dne 9. avgusta je občina Zagorje sla-vila svoj občinski praznik. Slavila ga je v spomin na napad revirske čete na oro-žniško postajo in postajo obratne zaščite v Toplicah v Zagorju v noči od 8. na 9. avgust 1941. Na slavnostni seji vseh treh zborov, delegatov SIS in gostov so letos podelili občinska priznanja posa-meznikom in organizacijam za njihov prispevek k razvoju občine. Priznanja so prejeli:

Zaslужni občan — Emil Štern,
Komuna I — celodnevna osnovna šola Kisovec,

Komuna II — Vzgojno varstveni zavod Zorke Regancin — Ružke,

Zlate občinske medalje — Edvard Eberl, Franc Flere, Leopold Hribar, Ivan Klukej, Stane Ocepek.

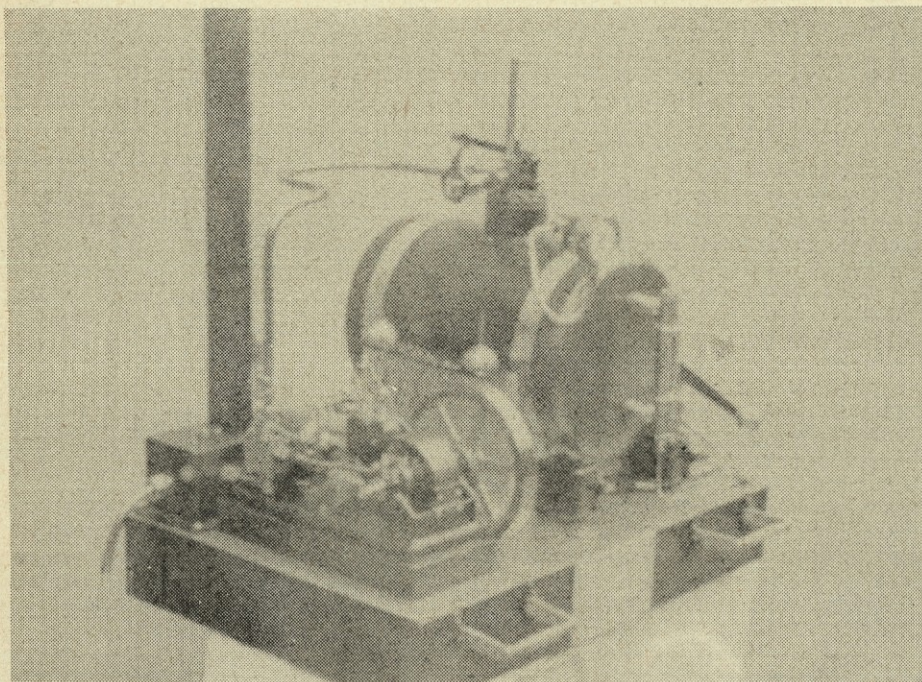
Sebrne občinske medalje — Leon Grošelj, Roman Javoršek, Jože Malovrh, Ivan Novak, Vinko Razpotnik, Anton Str-ojan, Srečko Sušnik in Erna Ule.

Podeljenih je bilo še dvanajst občin-skih diplom štirinajstim posameznikom, Taborniškemu odboru Velika skala v Kisovcu pa občinske pohvale.

Dne 10. avgusta so krajani treh krajev-nih skupnosti mesta Črnomelj slavili svoj krajevni praznik v spomin na napad partizanov na sovražnikovo stražo pri železniškem mostu v Vranovičih v noči med 11. in 12. avgustom 1941. Na prosla-vi so podelili priznanja in plakete mesta Črnomelj, v Vranovičih pa so odprli prenovljen gasilski dom.

Čestitamo!

(tl)

Lokomobila — izdelek vajeniške šole v Termoelektrarni Trbovlje v prvih povojnih le-tih.

Prefotografiral: A. Bregant

Moje zdravljenje proti alkoholizmu

Velika je moč kralja »ALKOHOLA«, te divje zveri, ki ji dovoljujemo, da svobodno lazi okrog in ji dajemo morilski davek najboljšega, kar imamo. Svojo mladost, moč, inteligenco in velikodušnost.

Sedaj ve, da sem naredil zelo razumno potezo v življenju, ko sem se odločil za zdravljenje proti alkoholizmu.

Ko se v mislih vrnem nazaj, v prva leta mojega pitja, me po vsem telesu spreleti mrzlica. Ne morem si predstavljati, kako sem menjal delovne organizacije, misleč, da bom v novi delovni sredini prenehal s pitjem. Varal sem samega sebe, pozabil na svoje obljube in začel po starem. Uteho sem iskal v prepričanju, da so tudi drugi vsak dan pijani, zanemarjeni in da popijejo več kot jaz. Jaz pa sem urejen, z alkoholom rešujem le vsakdanje življenjske probleme. Za svoje težave sem vedno krivil druge. Ko me je začela okolica odklanjati, sem še bolj pil, ker me nihče ni hotel razumeti, vsi so me sovražili. Tako sem si predstavljal, v resnici pa sem postajal čedalje večji hlapec alkohola, in ker sem mu zvesto služil, sem začel psihično, moralno in fizično propadati. Nisem se zavedal posledic, ki jih pitje prinaša. Takšna je bila usoda ubogega hlapca.

Bilo je lepo majsko jutro, ko sem se prebudil in na široko odprl oči.

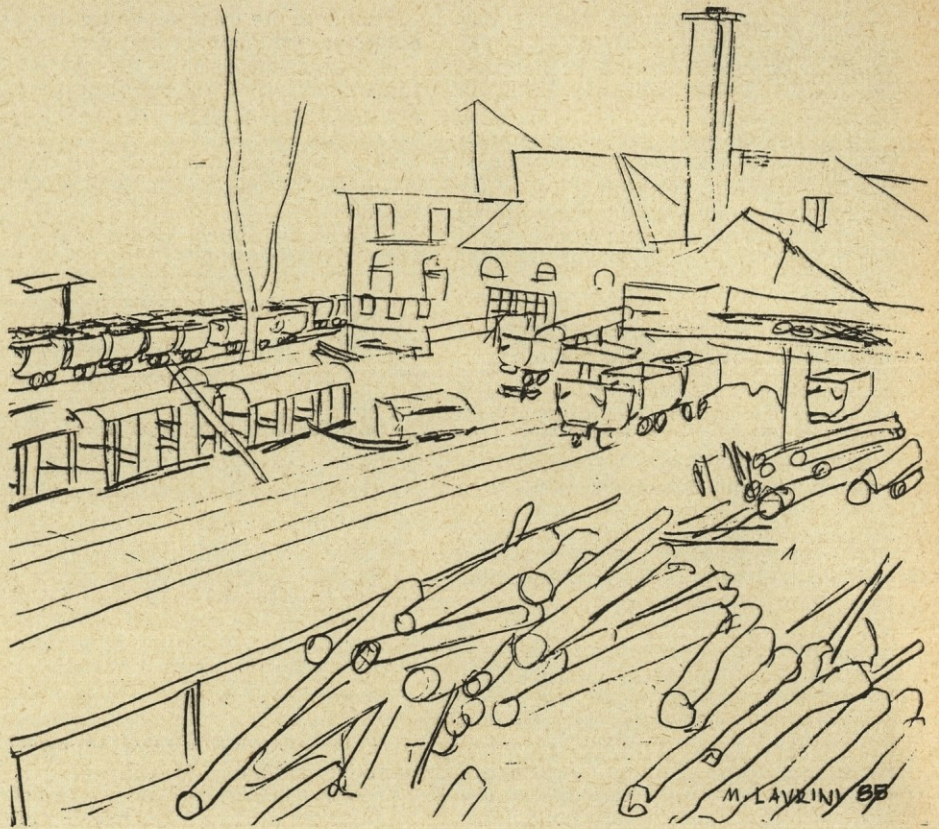
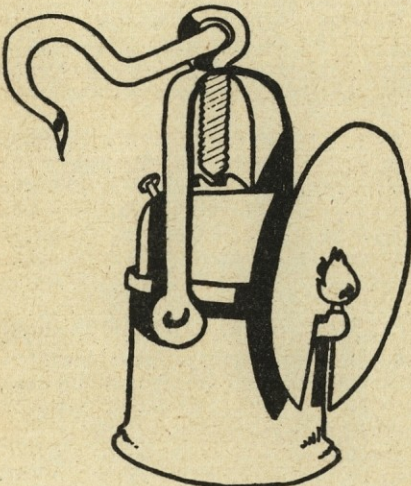
Vztrepetal sem ob pogledu v ogledalo. Najraje bi se stisnil v materino krilo in se razjokal. Sem res tako daleč?

Ne, nikoli več! Potegnil bom črto čez vse, kar je bilo in začel znova.

Sedaj, ko se moje zdravljenje proti alkoholizmu bliža koncu, sem res zaživel novo življenje. Pot do njega ni bila lahka, zato se tem bolj zavedam, da se bom vedno boril za to, kar danes sem.

Komaj sedaj sem spoznal prave vrednote življenja. Postal sem človek, ki lahko pogleda v oči vsakomur in ima pred seboj jasno začrtani cilj.

rudar

Manipulacijski prostor v rudniku. Risba — Metod Lavrini.

Urediti moramo ambulantne prostore v Splošni bolnišnici Trbovlje

Splošna bolnišnica Trbovlje se je od svojih začetkov leta 1925 razvijala postopoma in vztrajno glede na potrebe prebivalstva in zmožnosti gospodarstva ter postala osrednja zdravstvena ustanova v Zasavju.

Ob vsesplošnem napredku in napredku medicinske znanosti so se razvijali posamezni oddelki ter dosegli zavidljiv strokovni nivo.

Tako imamo danes kirurški oddelek, interni oddelek z dializo, ginekološko-porodniški oddelek in otroški oddelek.

V vseh navedenih oddelkih opravljamo specialistične ambulantno dejavnost, nekateri med njimi v nemogočih prostorskih razmerah.

Pri dosedanjih gradbenih posegih, adaptacijah in prizidkih smo morali dati prednost urejanju prostorov za ležeče bolnike internega, ginekološko-porodnega in kirurškega oddelka. Večina funkcionalnih prostorov za medicinska opravila je improviziranih.

Vse specialistične ambulante in zdravstvene strokovne enote delajo v prostorih, ki niso bili zgrajeni za specialistično ambulantno službo in so neprimerni za njihovo dejavnost. Zato v bolnišnici ni mogoče opravljati vseh nalog iz samoupravnega sporazuma o delitvi dela med zdravstvenimi delovnimi or-

ganizacijami v SRS, predvsem s področja specialistične ambulantne službe.

Novi družbenoekonomski odnosi v zdravstvu predstavljajo važen mejnik v nadaljnjem razvoju zdravstva v Revirjih. Dosegli smo takšen razvoj naše zdravstvene dejavnosti, ki je usklajen s potrebami prebivalstva in gospodarstva.

Doslej nam je uspelo, da smo za svoje strokovno delo dobili potrditev in priznanje tudi daleč izven našega območja. Vendar nas zelo skrbi naš prihodnji razvoj in kako bomo šli v korak z razvojem sodobne medicinske znanosti. Zavedamo se, da že dosežene ravni zdravstvenega varstva ne smemo zniževati. Zato se moramo izvajalci in uporabniki čimbolj premišljeno organizirati tako pri združevanju sredstev kot pri uveljavljanju zdravstvenega varstva.

Odkrito se moramo sporazumeti o tem, kakšno zdravstvo imamo, kakšno potrebujemo in kakšno zmoremo.

Najbolj pereč problem so prostori »kirurške ambulante«. Ta nima ustreznega dostopa, čakalnica je veliko premajhna tako da bolniki večkrat sedijo na stopnicah in se naslanjajo po ograjah in na bergle, kar daje izredno mučen videz in povzroča vsesplošno negodovanje poskodovanih, še bolj pa tistih, ki težko pokretne bolnike spremljajo.

Drug izreden problem je lokacija rentgenskega oddelka. Rentgenski oddelki predstavljajo enega izmed velikih strokovnih in organizacijskih problemov. Nahaja se sredi kirurškega oddelka, dostop iz kirurške ambulante po stopnicah pa je za poškodovane paciente vse prej kot primeren. Utesnjenost je zavrla razvoj rentgenskega oddelka in ultrazvočnega diagnosticiranja za celotno revirsko območje, ne le za Splošno bolnišnico Trbovlje. Nevzdržno je, da vsi bolniki za rentgenske preiskave prihajajo prav v sredo kirurškega oddelka. Rešitev vidimo le v preselitvi v ustrezne nove prostore.

In tretji velik problem je prihod bolnikov v centralni laboratorij in oddelki za fizioterapijo. Ti bolniki morajo po treh odsekih stopnic navzdol od glavnega

vhoda in ravno tako navzgor nazaj do izhoda. Tu moramo urediti prehod v prostore centralnega laboratorija, fizioterapije in RTG oddelka z glavne ceste naravnost v te prostore. Tako bi po ravni in enostavni poti prihajalo in odhajalo dnevno od 200 do 300 bolnikov, ki potrebujejo diagnostične in terapevtske zdravstvene storitve.

Kljub temu, da so sredstva za večje investicijske posege v sedanjem srednjeročnem obdobju omejena, so bili strokovni delavci in samoupravni organi SBT prisiljeni iskati rešitve v dolgoročnem programu prenove, adaptacije in dograditve obstoječih objektov.

Zato je izdelan prostorski in funkcionalno medicinski program Splošne bolnišnice. Nujno potrebno je, da razrešimo navedene probleme kirurške am-

bulante, rentgenskega oddelka in dostopa do diagnostično terapevtskih oddelkov. To pa bo mogoče sanirati le v okviru prve faze dolgoročnega »Funkcionalno-medicinskega prostorskega programa Splošne bolnišnice Trbovlje«.

Menimo, da iz samoprispevka občanov Trbovelj ne moremo zahtevati več kot sredstva za kirurško ambulantno, zato bo potrebno zbrati sredstva na celotnem gravitacijskem območju bolnišnice, da bo moral velik del sredstev prispevati kolektiv SBT in Občinske zdravstvene skupnosti v Trbovljah, Hrasniku in Zagorju ter Medobčinska zdravstvena skupnost Ljubljana. Upamo pa tudi, da nam bodo na pomoč priskočili delovni kolektivi.

Florjan Plevnik

Nekaj misli o prvi pomoči pri nesrečah v rudniku

V zadnjem sestavku razmišljanja o prvi pomoči pri nesrečah v rudniku je bilo zapisano tudi tole:

Zanesljivo ni prav, da se s prvo pomočjo oziroma oskrbo ran in spremeljajočih poškodb preveč čaka ...

Že sama beseda »prva pomoč« pomeni čimprej in pravilno pomoč poškodovanemu ali nenadno obolelemu z namenom, da rešimo življenje in preprečimo poslabšanje dokler ne pride zdravnik. Poškodbam, ki lahko hitro ogrozijo življenje, je čimprej prva pomoč še kako potrebna. Seveda pa moramo za pravilno dajanje prve pomoči imeti potrebno teoretično znanje in predvsem zelo solidno praktično znanje.

Le tako bomo tudi v vsakem primeru ukrepali naglo, pravilno in v ustreznem zaporedju.

Prepričan sem, da boste mnogi ob tem branju dejali: »Kaj nam je vse to potrebno, ko pa imamo dobro reševalno moštvo«. Na srečo je bilo hujših nesreč v rudniku Trbovlje v zadnjih desetih letih 41 do 1556, kar predstavlja 2,5%, vse ostale pa so bile lažje, ki pa so vseeno vplivale na odsotnost z dela.

Rudniška reševalna moštva se prav gotovo potrudijo, da pridejo čimprej na kraj nesreče, vendar med tem čas neusmiljeno teče. Čimprejšnja in pravilna prva pomoč poškodovanemu, tudi pri teh težjih nesrečah, ne pomeni pomoči, ki jo bodo dali člani reševalnega moštva, ampak tisti, ki so v neposredni bližini poškodovanega in včasih, kot smo v prejšnjem prispevku že ugotovili, tudi poškodovanec sam.

Številni tečaji in izpiti iz prve pomoči so me glede znanja tečajnikov razveseljevali. Na drugi strani pa sem dokaj pogosto prav od teh, ki so teorijo in prakso na lutki, modelu, dobro znali, kot zdravnik na kirurškem oddelku sprejel popolnoma ali pa le delno prav oskrbljenega poškodovanca.

V zadnjem času vedno pogosteje slišimo, beremo in se pogovarjamo o odgovornosti. Ne želim razmišljati o najrazličnejših odgovornostih, želim pa razmišljati o odgovornosti tistih, ki so se odločili ali pa so primorani pomagati človeku, ki je ponesrečen ali je njegovo zdravje drugače ogroženo.

Roko na srce in priznajmo, da nas je največ takšnih, ki se kaj neradi ukvarjamo s stvarmi, za katere bi morali odgovarjati. Če se posrečijo, pohvalo še kar radi sprejmemo, kritike na slabo opravljeno delo pa ne.

Pri prevzemanju odgovornosti ne mislim samo na odgovornost pred zakonom, ki pravi, da je vsak po svojih močeh in znanju dolžan pomagati soobčanu, mislim tudi na tisti notranji glas, katerega nosimo v sebi in ljudi s še nekoliko

poštenja stalno opominja: »To si naredil prav, to slabo, to bi lahko bolje itd.«. Ob teh razmišljanjih ne smemo pozabiti na edino resnico in ta je: »Marsikdo ne bi umrl ali ne bi postal invalid, če bi mu pravočasno in pravilno dali prvo pomoč.«

Zapomnimo si, da je prva pomoč nujen pogoj za uspešno zdravljenje in zato upravičeno trdimo, da je prvi in večkrat odločujoči člen v verigi zdravljenja.

Ni res, da lahko reševalec ali voznik reševalnega avtomobila, sestra in zdravnik v zdravstvenem domu ali pa zdravnik-kirurg v bolnišnici popravijo tisto, kar je bilo v začetku napak storjeno.

Res pa je, da tisti, ki mora ali hoče ponesrečenemu pomagati, mora tudi o »prvi pomoči« nekaj znati. V vseh priročnikih, ki jih je izdal Republiški odbor Rdečega križa Slovenije, je ta »modrost« opisana na povsem razumljiv in kratek način. Če takole razmišljam: koliko koristnih in humanih dejanj bi lahko opravili, če bi bili teoretično potkovani ter praktično izvežbani, ni več daleč do odločitve, da enega od teh priročnikov damo na polico med tiste knjige, po katerih najraje segamo.

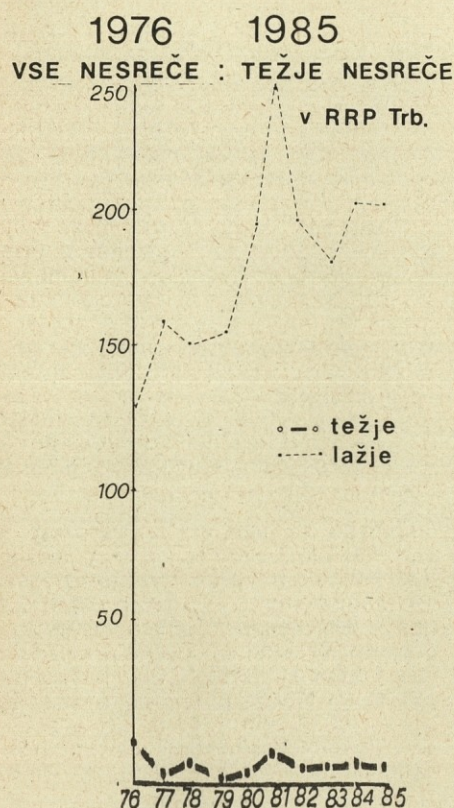
Pri prvi pomoči največkrat odpovedo le tisti, ki je ne znajo nuditi, tudi tisti, ki jo znajo, pa jih zmede hitro odločanje.

Že stari Rimljani so dejali, da je ponavljanje mati znanja. To pa tu še posebno velja.

Sam sem ponovno vzel v roke knjigo, ki je bila za pomoč rudarjem in plavžarjem napisana leta 1892, ter jo primerjal s sedaj veljavnimi spoznanji prve pomoči (prof. dr. M. Derganc — Osnove prve pomoči za vsakogar — RK Ljubljana 1982), da tudi po skoraj sto letih marsikatera stvar še vedno velja.

Poglejmo si priporočila za zaustavljanje krvavitev: 1892 dr. Korbilius:

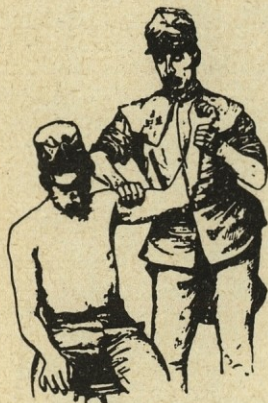
Medtem mora pomočnik dovodnico od rane navzgor s prstom močno stisniti, da krv v rano ne pride. Na nekaterih delih telesa, nahajajo se dovodnice neposredno pod kožo nad kako kostjo. Potem

1892

danes 1986

S 1. septembrom 10 odstotkov višje pokojnine

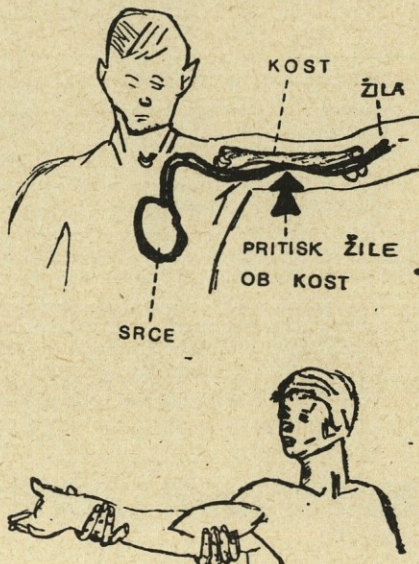
kako zaustavimo krvavitev

je žilo lahko na kost pritisniti ter krvavenje z nje ustaviti ...

1982 dr. Derganc:

Nenadno ali zelo hudo krvavitev iz arterije bomo v ustreznih primerih najhitreje in najlažje zaustavili, če glavno arterijo tega področja pritisnemo močno ob kost pod njo ali ob njej.

Takšen način zaustavljanja krvavitve je le začasen. S kompresijsko obvezo pa nam uspe dokončno ustaviti krvavitev. Tudi to obvezo najbolje napravimo s prvim povojem, in sicer takole:

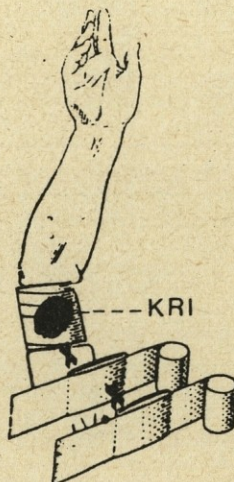
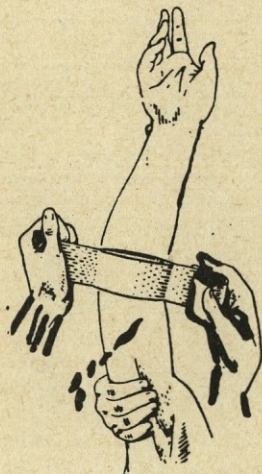
Krvavečo rano pokrijemo z blazinico prvega povoja, sam povoj pa čvrsto zavežemo čez blazinico. Če takšna obveza prekrvavi, je potrebno zavezati čezenj še drugi in tretji prvi povoj. Obveza zaustavi krvavitev, če na zgornji tkanini ni videti krvavega madeža.

Praktično naj bi to izgledalo tako: poškodovani rudar zavije najprej svoj prvi povoj, nato pa še njegova sodelavca »komarata« vsak svojega. Seveda, če smo se domenili, da pred odhodom na »šiht« potisnete v žep poleg malice še prvi povoj.

(Se nadaljuje)

Rudi Zupan, dr. med.

kompresijska obveza in prvi povoj

Dne 15. avgusta se je sestal v Ljubljani na seji Odbor za plan in finance pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije — SPIZ. Med drugim je obravnaval tudi uskladitev pokojnin na temelju podatkov o dvignju osebnih dohodkov zaposlenih v prvem polletju letos.

Odbor je sklenil, da se s 1. septembrom 1986 že četrtri letos medletno uskladi pokojnine. Uskladitev bo pričela veljati s prvim septembrom. Upokojencem pa bodo hkrati izplačali tudi razliko od 1. januarja letos dalje.

Po tej, četrtri medletni uskladitvi pokojnin, bo znašala najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo (40 za moške oziroma 35 let za ženske) 60.754.— din. Od 1. septembra bo znašal dodatek za pomoč in postrežbo 40.500.— din, prejemniki delnega dodatka za pomoč in postrežbo pa bodo prejeli po 20.250.— din. Tudi te dodatke bodo obračunali od začetka leta in izplačali razliko za nazaj. Za 10% so se dvignile tudi preživnine za varstvo kmetov s poračunom od začetka leta.

Po določilih zveznega zakona vse republiške in pokrajinske pokojninske in invalidske skupnosti sproti usklajujejo pokojnine z gibanji osebnih dohodkov vseh zaposlenih. V Sloveniji je SPIZ ob upoštevanju zveznega zakona uskladila pokojnine letos takole: 1. aprila za 15%, 1. maja za 16%, 1. junija za 20% in 1. septembra za 10%, vse z veljavnostjo od 1. januarja 1986 dalje. Skupno povečanje pokojnin na račun porasta osebnih dohodkov v letu 1986 znaša tako 76%. V letošnjem letu mora delež tekoče uskladitve pokojnin znašati najmanj 90% dejanskega porasta osebnih dohodkov. Ob dokončni uskladitvi pokojnin v začetku prihodnjega leta pa bo SPIZ poračunal tudi možno razliko za nazaj.

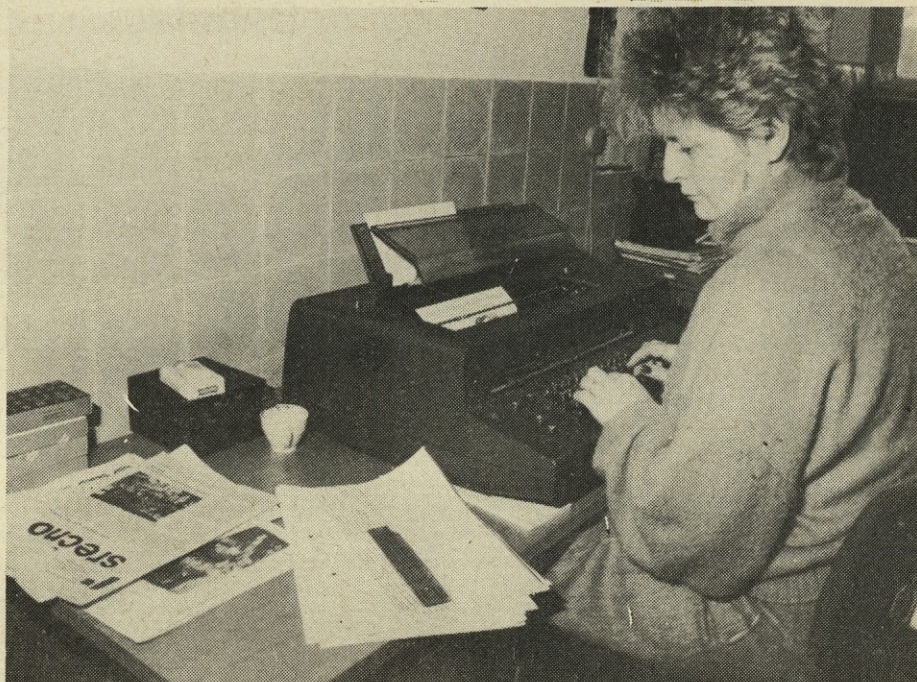
Spremembe in dopolnitve zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja predvidevajo več novosti, s katerimi naj bi izboljšali gmotni položaj upokojencev. Predvsem gre za trimesečno usklajevanje pokojnin z osebnimi dohodki. Zadnje analize namreč kaže (kažejo), da je povprečna realna vrednost pokojnin le še 67% vrednosti iz leta 1979, v primerjavi s povprečnim zaslužkom zaposlenih pa komaj 57%.

(tl)

28. septembra prehod na zimski čas

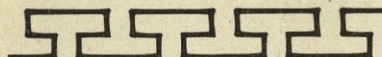
Zvezni izvršni svet je novembra lani izdal odlok o dnevu in trenutku prehoda na poletno računanje časa ter pomaknitve na srednjeevropski čas za leto 1986. Po tem odloku se je poletni čas pričel 30. marca ob 2. uri, tako da smo pomaknili za 1 uro naprej.

Poletni čas v letošnjem letu pa bomo prekinili 28. septembra ob 3. uri ponoči, tako da bomo pomaknili uro za 1 uro nazaj. Čas ob 3. uri bomo računali kot 2. uro ponoči. Ura, ki se 28. septembra med 2. in 3. uro zaradi pomaknitve za eno uro nazaj pojavi dvakrat, se označi kot ura 2 a, druga pa kot ura 2 b. 28. septembra torej ne pozabimo pomakniti naše urne kazalce za eno uro nazaj.

Naše glasilo Srečno tiskajo že več let v tiskarni KTL tozid TIKa, Trbovlje. Sodelavke tega kolektiva prepisujejo gradivo za nadaljno obdelavo.

Foto: B. Klančar

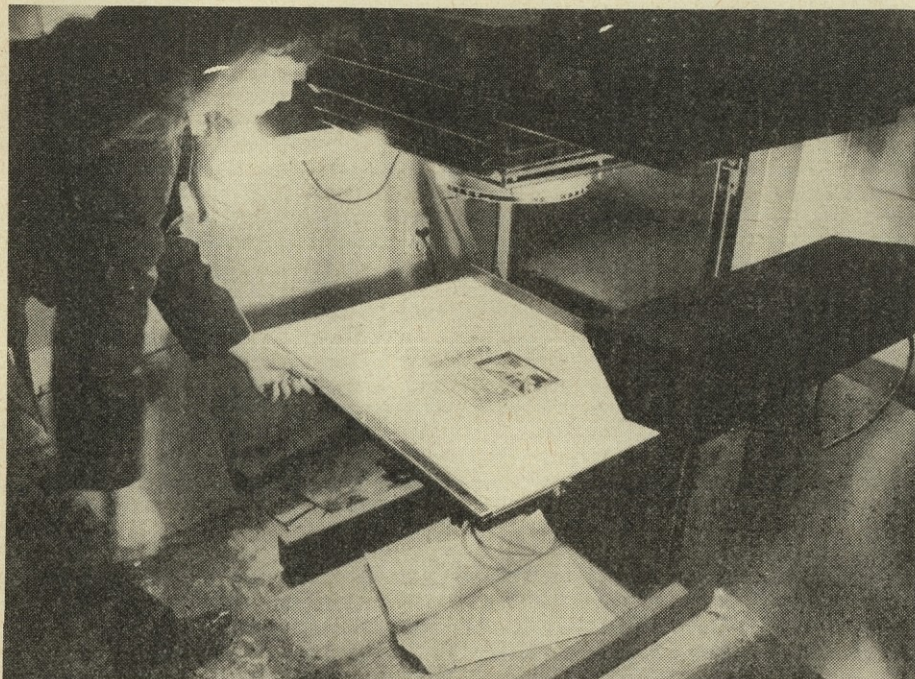
Novo vodstvo Gospodarske zbornice Jugoslavije

Dne 11. julija so se sestali delegati Gospodarske zbornice Jugoslavije. Sprejeli so nov statut, izbrali nove delegate za skupščino in izvršni odbor, pa tudi novo vodstvo, ki bo vodilo Gospodarsko zbornico Jugoslavije v naslednjem obdobju.

Za novega predsednika GZJ so izvolili Milana Paviča, rojenega 1942, mgr. ekonomske znanosti. Doslej je bil predsednik sozd Jugoturbina Karlovac.

V novi skupščini GZJ predstavljajo Splošno združenje premogovnikov Jugos-

lavije delegati dr. Mijo Krešič, predsednik poslovnega odbora Titovi rudnici uglja v Tuzli in Vlado Rasulič, predsednik PO REIK Kolubara, Lazarevac. Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva zastopa delegat Miodrag Milošević, generalni direktor DO Elektroistok v Beogradu. Na tej skupščini so izvolili tudi izvršni odbor, nadzorni odbor in imenovali nove sekretarje v GZJ.

Nadaljnja faza pri pripravljanju gradiva za tiskanje glasila Srečno je priprava filmov, oblikovanje in ostala dela.

Foto: B. Klančar

Konference, kongresi, simpoziji

V času od 30. septembra do 2. oktobra letos bo na Tari 11. kongres geologov Jugoslavije. Letošnja tema kongresa je: prispevek geoloških raziskav k doseganju ciljev dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Kongresa se bo udeležilo okoli 500 geologov iz vseh republik in pokrajin.

Otroci so letovali na Debelem Rtiču

Otroci smrtno ponesrečenih članov kolektiva REK EK so tudi letos prebili na morju svoje počitnice. Omogočili so jih člani kolektiva s svojim prispevkom. Letos je skupina letovala na Debelem Rtiču v avgustu.

Foto: D. Amon

Sredi avgusta so se vrnil s štirinajst-dnevnega letovanja na Debelem Rtiču otroci kombinata. Letovali so skupaj s svojimi vrstniki iz Trbovelj v okviru Zveze prijateljev mladine. Letovanja se je udeležilo enaintrideset otrok in dve mami, ki sta skrbeli za svoje predšolske otroke. Za varstvo otrok so skrbeli vzgojitelji: Čepin Ani, Zaletel Mateja in Ranko Mandič.

Na Debelem Rtiču je bilo organizirano športno in kulturno življenje, ki je bilo v rokah posebnih pedagoških vodij. Otroci so sodelovali v nogometu, košarki, odbojki, plesu, družabnih igrah. Za t.i. rtiške igre je Vida Lapornik iz Laškega kot simbol svoje skupine narisala rudarja. Med letovanjem so otroci odšli z ladjo na izlet v Piran. Posebna skrb je veljala neplavalcem, ki so se vsi naučili plavati. Vzgojitelji so vodili dnevnik letovanja, otroci pa so pisali tudi spise, ki jih objavljamo.

V splošnem zadovoljni po vrnitvi z letovanja pa so udeleženci potožili nekoliko le zaradi bivanja saj so bili vsi nastanjeni v eni sobi. Veselje in prijetno počutje je proti koncu letovanja okrnila tudi nesreča štirinajstletne deklice iz Ajdovščine, ki jo je ubila strela, ko so se otroci igrali na igrišču ob paviljonih.

Letovanje otrok je kot prejšnja leta organiziral sindikat sestavljene organizacije. Omogočili pa smo ga zaposleni v kombinatu, saj je vsak prispeval 300 din v blagajno vzajemne pomoči.

Otroci, ki so se udeležili letovanja, so prejeli tudi po 2000 din žepnine.

Predsednik sindikata sestavljene organizacije Bruno Šorli je pozdravil otroke ob odhodu in jih pričakal ob vrnitvi.

Božo Marot

Vtisi naših otrok z letovanja na Debelem Rtiču

IZLET Z LADJO

V torek smo izvedeli, da imamo v sredo možnost potovati z ladjo v Piran ali Koper. Nekaj časa smo omahovali, nato pa smo se odločili za Piran. Izleta smo se zelo veselili. Naši skupini se je pridružila še tovarišica Marjana s svojo skupino. Najbolj pa nam je ugajalo, da ta dan ni bilo treba iti k počitku.

Po kosilu smo se odpravili k pomolu, kjer nas je čakala ladja. Hitro smo si poiskali sedeže. Vožnja je trajala dlje kot eno uro. Čas nam je ob klepetu s kapitanom hitro minil. Kapitan nam je razkazal svojo barko. Povedal nam je, kako vodi svojo ladjo.

Ko smo dospeli v Piran, smo se razvrstili v skupine. Dogovorili smo se, kdaj se spet zberemo pri ladi.

Našo skupino je vodil tovariš Ranko. Z njim smo si najprej ogledali mesto. Odpravili smo se tudi na sladole, ki smo ga z veliko slastjo polizali. Tudi žejo smo si potešili. Kupili smo si tudi nekaj spominčkov in kartic.

Čas je hitro potekel. Odpravili smo se k pomolu, kjer nas je čakala ladja. Na njej smo si pripovedovali svoje vtise s tega izleta. Ko smo pripluli v bližino obale Debelega Rtiča, je kapitan ustavil svojo ladjo. Vsi starejši potniki so smeli poskakati v morje. Kapitanu smo se zahvalili za prijetno potovanje. Čakala nas je večerja in zatem ples.

Prav skladko smo zvečer zaspali.

Silvo Škoberne
Podkum 9

KAKO SMO SE IMELI V PIRANU

Ob enih smo se z ladjo odpravili v Piran. Vožnja je trajala dlje kot eno uro. Ko smo prispeli, smo se s prijatelji odpravili na pizzo, ker smo bili vsi že prav pošteno lačni. Dali so nam jedilni list. Zoki in Sebastjan sta si naročila pizzo Margareto s šunko. Sam sem si tudi naročil pizzo z nekim čudnim izrazom. Oba sta jo že končala, ko sem sam šele začel jesti. Nisem je mogel pojesti do kraja. Razdelil sem jo tovarišema. Ko smo se najedli, smo odšli v lov na sladkarije.

Še naprej smo se sprehajali po trgovinah in mestu, dokler nismo našli igralnih avtomobilov in video igrice. Tu smo se zadržali do odhoda ladje. Še zadnji hip smo se odpravili k barki, ki je bila zasedena v luki.

Aljoša Rancinger

Iz dnevnika vzgojiteljice

Debeli Rtič — petek 1.8.1986

Ob sedmi uri zjutraj smo se zbrali pred Delavskim domom. Otroci so komaj dočakali prihod avtobusa. Razvrstili smo se in se odpeljali. Ko smo prispeli na cilj, smo se razvrstili v sobe. Uredili smo si garderobe in odšli na kosilo. Po kosilu smo imeli počitek.

Otroci so komaj dočakali odhod na plažo. Tu so se kopali, sončili in igrali. Po večerji je bil ples do pol desete ure. Mlajši otroci so se gugali. Hitreje so bili utrujeni in so prej legli k počitku.

— sobota 2.8.1986

Vstajanje ob pol osmi uri. Danes je bilo prebujanje otrok težko. Nato so se umili in odšli na igrišče, kjer smo imeli jutranjo telovadbo. Po končanem zajtrku smo uredili in pospravili sobo. Otroci so komaj dočakali odhod na plažo. Kopanje in sončenje.

Po kosilu je bil počitek. Nekateri so brali, drugi so risali in se igrali.

Malica in nato odhod na plažo.

Po večerji smo se uredili in odšli v Lazaret, kjer so si otroci nakupili, kar so potrebovali.

Umivanje in nato spanje.

— nedelja 3.8.1986

Vstajanje, telovadba in nato zajtrk.

Danes smo očistili okolico našega paviljona. Po očiščevalni akciji smo odšli na plažo, kjer smo se igrali, kopali in sončili.

Kosilo in nato počitek. Dekleta so začela šivati prtičke. Ostali so se igrali in brali.

Zvečer je bila košarkaška tekma med otroci paviljona L1 in L3.

Vsak je navijal za svojo ekipo. Zmagali so naši.

Večer smo prijetno zaključili ob plaži, kjer smo se gugalili in zapeli nekaj pesmi.

— sreda 6.8.1986

Vstajanje kot običajno. Zajtrk.

Danes je bilo na plaži prav smešno. Otroci so nosili na glavi turbane zaradi izredne vročine. Vsi smo se svetili od olja. Popoldne smo se namenili v Piran. Otroci so komaj dočakali prihod ladje. Vožnja v eno smer traja uro in pol. Vožnja je potekala v veselem razpoloženju. Starejši otroci so se sami sprehajali po mestu. Na dogovorjenem mestu so se morala dekleta zbrati. Mlajša dekleta so šla z mano. Uturjeni so zvečer zaspali.

— četrtek 7.8.1986

Vse je potekalo po običajnem dnevnem redu. Zanimivosti dneva: skoki s skakalnice na glavo, plavanje.

Zbolelo je nekaj otrok, ki smo jih peljali k zdravniku.

Večer je bil sklenjen s plesom.

— petek 8.8.1986

Dan kot vsak drug. Otroci so danes uživali ob kuhanju kosila. Tudi plavalci so precej. V celotni skupini imamo le še eno neplavalco, ki je danes popila nekaj vode.

Dan je popestrila tekma med vzgojiteljicami. Vzgojitelji so imeli zavezane noge. Tekmovali so v vaterpolu z veliko žogo, ki je imela premer skoraj 1m.

Otroci so se veselo hahljali.

Ples je zaključil večer.

— sobota 10.8.1986

Dan je potekal kot običajno.

Popestern je bil z večernim programom in plesom. Najprej je bilo tekmovalstvo: ples v nenavadnih oblačilih (izbrali so najboljšega tekmovalca) nagrada so bili bomboni pepermint; izbira mistra in mis-sic.

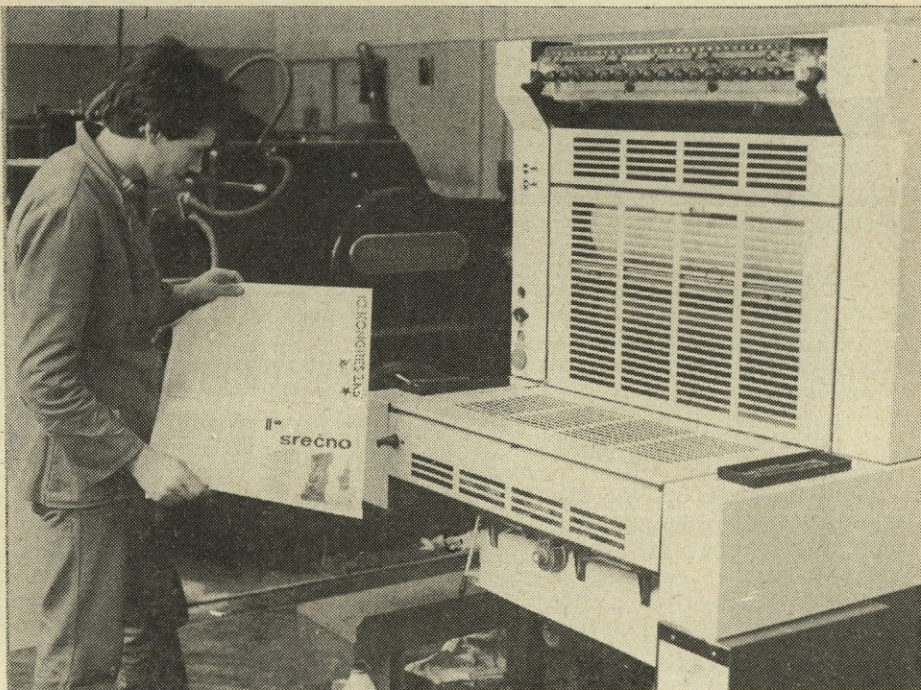
Po celotnem tekmovanju je bil ples.

— ponedeljek, 11.8.1986

Tečejo zadnji dnevi in otroci so vedno bolj nestrpni v pričakovanju, da bodo šli domov. Danes je prve samostojne plavalne zamahe naredila Vanja. Za nagrado je dobila vrečko bonbonov. Bila je tako vesela, da potem sploh ni hotela iz vode. Proti večeru smo si ogledali nenavadno

nogometno tekmo. Vzgojitelji so bili našemljeni v ženska oblačila, vzgojiteljice pa v moška oblačila. Imeli so zavezane roke (par). Zmagale so vzgojiteljice. Otroci so izrazili željo po večernem kopanju. Starejši so tako odšli na kopanje. Po večerni toaleti so se odpravili k počitku.

Dnevnik je vodila vzgojiteljica Anica Čepin.

Iz novega tiskarskega stroja v TIKI je pravkar prispela natisnjena prva pola glasila Srečno.

Foto: B. Klančar

Zgodovina premogovnika Senovo

Za letošnji dan rudarjev in praznik delavcev našega kombinata je izšla dolgo pričakovana in nad vse dragocena knjiga: Zgodovina premogovnika Senovo. Napisal jo je Anton Seher, dipl. ing. rud. Izšla je v nakladi 3500 izvodov, v založbi SOZD REK EK, DO RRPS, TOZD Rudnik rjavega premoga Senovo. Natisnjena je na 265 straneh, A/4 formata, tisk in vezavo pa so opravili v Tovarni Djuro Salaj – TOZD Papirkonfekcija – Krško.

Že pri površnem pregledu vsebine izišle zgodovine lahko ugotovimo, s kako skrbnostjo, marljivostjo, zagnanostjo in strokovnostjo je pisec opravil izredno zanimivo in dragoceno delo. Vse priznanje tako piscu, kakor tudi založniku knjige. Ne moremo pa tudi mimo "motorja", ki je poganjal priprave in izdajo knjige, Antona Pleterskega. Pisec je v knjigi obdelal poglavje o najdbi premoga in raziskavah nahajališča, razloge za iskanje premo-

ga in raziskave nahajališč ter sedanje stanje poznavanja nahajališča. Nadaljuje s pripravami za začetek pridobivanja premoga, opisom težav zaradi neugodnega položaja nahajališča, gradnjo industrijskih objektov in odpiranje nahajališča premoga. V nadaljevanju pisec opisuje začetek industrijskega pridobivanja premoga, pridobivanje na površinskem kopu, prehod na jamsko pridobivanje, odkopne metode ter odkopavanje posameznih polj, zračenje in odvodnjavanje jame, uporabo komprimiranega zraka, sedež jamske uprave, varnost, varovanje in nesreče ter vpliv pridobivanja premoga na okolje. Posebno poglavje velja opisu premogovne posesti in njenih lastnikov, obdobje raziskav in priprav ter rednega izkoriščanja nahajališča. V pregledu skupnih dosežkov so navedene pridobljene količine premoga, storitve na premogu, poraba najpomembnejših vrst materiala in električne energije in podatki o kupcih senovskega premoga. Zelo

pomembni so tudi podatki o spremljajočih dejavnostih, tako o elektrarni na Senovem in elektrarni v Brestanici, opekarstvu, šivalnici, kovinsko—predelovalnem obratu in tovarni embalaže. Navedeni so podatki o vodilnih in ostalih delavcih, boju delavcev za boljše življenje in drugih dejavnostih.

Knjigo je treba prebrati enkrat, dvakrat in šele nato dobimo jasno predstav o obsegu, kakovosti, pomembnosti in bogastvu njene vsebine. Lahko rečemo, da jo je avtor pripravil profesionalno, natančno, z navedbo številnih virov in dokazov, tako kot se spodobi za pisanje tovrstnih

zgodovinskih del. Predstavlja hkrati tudi nekaj "vade mecum" — priročnik za vsakdanjo rabo, ki nas vodi po senovskobrestaniški dolini od začetkov do danes. Lahko trdimo, da predstavlja Seherjevo delo eno temeljnih zgodovinskih del o razvoju slovenske premogovne industrije oziroma energetike. Vsekakor zasluži, da jo tudi po strokovni plati tako rudarji kot geografi, zgodovinarji in sociologi čimprej ovrednotijo in ji določijo mesto v slovenskem zgodovinopisju. Mislim, da bo to delo stalo na enem najvidnejših mest.

Tine Lenarčič

60 let Splošne bolnice Trbovlje

Koncem lanskega leta je kolektiv Splošne bolnice Trbovlje, ki deluje kot tozdravstveni center, praznoval svoj 60-letni jubilej. Osrednja zgradba bolnice je bila namreč zgrajena in odprta leta 1925. Po sklepu organov upravljanja v tem kolektivu pa so ob svojem 60-letnem jubileju pripravili tudi brošuro z naslovom: 60 let Splošne bolnice Trbovlje 1925 — 1985. Izšla je koncem julija letos v nakladi 1.000 izvodov, obsega pa 80 strani besedila in fotografij ter grafikonov. Brošuro je pripravil uredniški odbor pod vodstvom prim. dr. Ludvika Krambergerja. Gradivo za objavo so pripravili zdravstveni delavci tega kolektiva. Direktor bolnice Florjan Plevnik, prof. soc., je prispeval uvodno besedo, v kateri se je zahvalil vsem zdravstvenim delavcem, občanom ter združenemu delu za pomoč in sodelovanje v raznih oblikah. Dr. Jože Kerstein je opisal nastanek in razvoj bolnišnične zdravstvene službe v Trbovljah, Nevenka Troha življene in delo prim. dr. Antona Cizlja, dr. Jože Kerstein življenje in delo prim. dr. Virgila Krasnika, dr. Tomaž Vahtar dosedanje življenje in delo prim. dr. Jožeta Kersteina, dr. Rudi Zupan je predstavil trboveljsko bolnišnico danes, dr. Tadej Guna delo in uspehe kirurškega oddelka, dr. Olga Škerbic — Kerstein in dr. Štefan Brvar sta orisala organizacijo dela in uspehe internega oddelka, diabetološko službo in njeno organizacijo pa dr. Mihaela Drnovšek, o ginekološko porodniškem oddelku je napisal prispevek dr. Anton Kastelic. Pediatrični oddelek je predstavil s svojim razvojem in uspehi prim. dr. Ludvik Kramberger, oddelek za transfuzijo krvi dr. Marij Slokan, laboratorijsko službo Marta Kramberger, dipl. farm., rentgenski oddelek dr. Vlado Pešec, oddelek za anestezijo in reanimacijo dr. Majda Selevšek, fizioterapijo Hermina Simončič, razvoj nege in oskrbo bolnika Olga Pivk — Vidmar, prehrambeni obrat Martin Vodošek, upravo in tehnične službe Franc Rajšek, inž., samoupravljanje Anda Guzej, kadrovski oddelek pa Silva Krasnik. Na koncu je dodan še pregled vseh zaposlenih v začetku novembra 1985.

Objavljeno gradivo dokazuje, kako nujno potrebna je Splošna bolnica z vsemi oddelki in službami v Zasavju oziroma revirjih. Ta nuja po obstoju in delovanju bolnice in zdravstvene oskrbe se je kazala že sredi preteklega stoletja in vse bolj potrjuje in opravičuje svoje kakovostno in uspešno delo vse do današnjih dni.

Dobro bi bilo, da bi sleherni občan v revirjih, če že ne prebral, pa vsaj prelistal brošuro o 60-letnem jubileju SBT.

Že pri površnem pregledu lahko ugotovimo, kako ogromno delo je bilo opravljeno v vseh 60 letih v korist delovnega človeka in občana v naših krajih. Zato je nujno, da tej osrednji zdravstveni ustanovi v revirjih stojimo ob strani v raznih oblikah tudi v bodoče bodisi pri vzdrževanju, obnavljanju in razširjanju prostorov in modernizaciji dela, pa tudi pri strokovnem izpopolnjevanju zdravstvenih delavcev. Brez dvoma si vsi želimo takšne prostore, najsodobnejšo opremo in strokovno najbolj usposobljen kader, ki bo več zadostiti v glavnem vsem potrebam zdravstvenih storitev v naših krajih in drugod. V tem smislu želimo kolektivu tudi v nadaljnjih letih in desetletjih uspešno delovanje na vseh področjih dela.

(tl)

Spomini revirskih sekretarjev pred izidom

Revirski muzej ljudske revolucije Trbovlje bo izdajatelj in založnik pomebne knjige z naslovom Spomini revirskih sekretarjev. Knjiga bo predvidoma izšla do konca letošnjega leta in stane v prednaročilu 3.500,00 din. Bozelo obsežna, saj bo vsebovala preko 400 strani bogatega opisnega in dokumentarnega gradiva. V knjigi bodo predstavljeni spomini tovarišev Lojzeta Ribiča — Toneta in Viktorja Kovača — Matevža. Predstavljena pa bo tudi medvojna biografija Maksa Jakopiča — Jura. Vsi trije so bili

sekretarji okrožnega odbora OF in okrožnega komiteja KPS za revirje v času NOB. Uvodni prispevek je napisal Sergej Kraigher — Andrej, takratni inštruktor CK KPS in revirski sekretar v letu 1941.

Revirsko okrožje Osvobodilne fronte je bilo vsa vojna leta eno najbolj organiziranih na takratnem Spodnjem Štajerskem. Kljub hudemu terorju nemškega okupatorja je organizacija Osvobodilne fronte delovala ves čas.

V knjigi bodo osvetljeni dogodki, akcije, predvsem pa organizacija OF in način dela terenskih aktivistov, ki so v težkih pogojih ustvarjali mrežo odborov in zaupnikov Osvobodilne fronte ter usmerjali njihovo delo.

Založnik zbira prednaročila za to knjigo vse do izida. Prednaročniška cena velja le do 1.9.1986, kasneje bo cena knjige višja.

Vabimo člane kolektiva kombinata in bralce našega glasila, da knjigo zaradi izredne aktualnosti in bogastva njene vsebine ter slikovnega in dokumentarnega gradiva zanesljivo naroče že v prednaročilu.

Mikša Anđelka

Kladiva pod zemljo

Veter se zaganja v krošnje in prinaša vonj po pomladi. Med prijetnim petjem ptic se oglašajo znani glas kladiv...

Slišiš kladiva izpod zemlje, kako udarjajo in zvenijo, vpijejo in kričijo.. kričijo, ne, ne slišiš jih...

Takšna kladiva sva jaz in ti, kladiva so naša srca, roke... Mi, mi, tolčemo in bijemo pod zemljo; ne, ti ne slišiš kladiv...

Ta kladiva slišimo le mi, mi, otroci matere zemlje, slišimo jih le mi — otroci premoga ker — ta kladiva smo mi...

Prisloni uho k tlem in slišal boš kladiva naša, slišal boš dihanje in hropenje nas in matere zemlje.

Poslušaj kladiva izpod zemlje, prvo kladivo sva jaz in ti, drugo kladivo so naša srca, ostala kladiva so naši tovariši...

Mi nismo krti izpod zemlje, mi smo rudarji — ljudje — mi hropemo globoko pod zemljo, kladiva neuničljiva smo.

Marica Grešak — Jakopič

Srečen rudar

Sem mlad v rudnik šel,
za denarci se pehal,
da svoj bi domek imel,
sem delal in garal.

Tu na majhnem griču,
zdaj domek nov stoji
in malemu fantiču
očka govori:

— Garat za dom je treba
in pljuniti v roke,
v rovu tu, seveda,
kjer noč zakriva me.

V hiši žena mlada
veselo se vrti,
srčno ima me rada,
prav to me veseli.

Brez predaha

Čeprav veljajo na splošno poletni meseci pri kulturnikih oziroma kulturnih delavcih za mrtve, pa to ne velja za likovnike. Ti tudi v poletnih mesecih ustvarjajo bodisi zunaj bodisi znotraj in pripravljajo razstave.

Člani RELIK-a iz Trbovlje so pripravili v času od 31.7. do 10.8. skupno z DOLIK-om z Jesenic razstavo v likovnem salonu DOLIK na Jesenicah v počastitev 1. avgusta — praznika občine Jesenice. Skupno je bilo razstavljenih 50 del, od tega vsaka sekcija polovico. S strani RELIK-a so razstavljali Helca Krasnik, Ivanka Uršič, Ervin Matešič, Milan Razboršek, Miloš Vastič, Franc Ostanek, Stanko Leskovšek, Milan Kuhar, Zdravko Dolinšek, Iztok Perme, Alojz Nadrah, Ivan Žgalin, Karel Kozole, Ernest Špilar, Bojan Pikel in Alojz Lesar.

V času od 18. do 31. avgusta pa so isti člani RELIK-a razstavljali svoja dela v avli upravne zgradbe občine Radovljica.

Samostojni razstavi sta imela v avgustu člana RELIK-a Stanko Leskovšek v Splošni bolnici Trbovlje in Milan Razboršek v knjižnici Toneta Seliškarja v Trbovljah. Oba sta razstavljala po deset del v raznih tehnikah z različnimi motivi.

Helca Krastnik in Ernest Špilar sta sodelovala na skupinski slikarski razstavi v Mojstrani.

V času od 12. do 14. septembra organizira RELIK že tretjič tradicionalno srečanje slikarjev na temo: Ex tempore 86 v Trbovljah. Tudi letos bodo teme: revirska krajina, rudniški objekti, stare domačije. Zadnji dan, t.j. 14.9., bo v galeriji v Delavskem domu Trbovlje odprta razstava ustvarjenih del. Računajo, da se bo tega srečanja likovnih ustvarjalcev udeležilo skupno z domačimi člani preko 30 slikarjev.

(tl)

Potem ko je glasilo Srečno natisnjeno, ga vestne in marljive sodelavke v tiskarni zložijo, obrežejo in pakirajo za odpremo v naš kombinat.

Foto: B. Klančar

Z jesenjo se pričnjenja izobraževanje

Revirska delavska univerza Trbovlje vpisuje do 10. septembra letos za šolsko leto 1986/87 interesente za razne izobraževalne akcije. Tudi v naslednjem šolskem letu, ki se pričnjenja v septembru letos, bodo organizirali razne tečaje in šole ter družbeno-politična izobraževanja.

Oddelki za odrasle so naslednji:

poslovodska šola, trgovske smeri, administrativna šola, usnjarsko—čevlarska šola, šola za voznike motornih vozil in opravljanje praktičnega izpita za C kategorijo, prometna tehnična šola, visoka ekonomska — komercialna šola in višja šola za vzgojiteljice.

V okviru strokovnega izobraževanja pa bodo organizirali tečaje za kurjače centralnih kurjav, viličariste, varstvo pri delu, za gradbene delavce, kmetijske delavce, kvalificirane delavce, vamostnike, telefoniste, šoferje, instruktorje ter vodilne in vodstvene delavce.

Družbeno-politično izobraževanje bo obsegalo temeljne programe idejno-političnega usposabljanja komunistov v OO ZK, izobraževanje v OO zvezi sindikatov Slovenije, izobraževanje delegatov članov SZDL v KS, nadalje v aktivih ZSMS, usposabljanje za obrambo in zaščito ter seminar za delovodje.

Splošno izobraževanje pa obsega: tečaje tujih jezikov za otroke in odrasle, tečaje za pletenje, šivanje, kuhanje itd., plesne tečaje za mladino in odrasle,

strojepisne tečaje, tečaje za voznike motornih čolnov, računalništva in knjigovodstva za obrtne dejavnosti.

Interesenti iz vrst članov kolektiva, ki imajo interes, da se vključijo v katero koli od izobraževalnih akcij, dobe podrobnejša navodila na sedežu organizatorja, to je Revirske delavske univerze, Trg svobode 11a (Delavski dom) Trbovlje.

Izposojeni trenutki resnice

Narava, čas in potrpljenje so trije veliki zdravniki.

Angleški pregovor

Najboljši zdravniki so dr. Dieta, dr. Mir in dr. Veselje.

Splošni pregovor

Kadar vsi mislijo enako, nihče ne misli veliko.

W. Lippman

V vseh časih so mali delali pokoro zaradi neumnosti velikih.

La Fontain

Vljuden zli duh velja več kot preprost poštenjak.

Libanonski pregovor

Domišljija je pomembnejša od znanja. Einstein

V glavnem drži kalup sreče vsak človek v svojih rokah.

Bacon

Ko jeza prevzame tvoje srce, brzdaj jezik, ki laja prazne besede.

Sapfo

Kdor se dolgo odloča, ali naj stori naslednji korak ali ne, se mu lahko zgodi, da bo vse življenje stal na eni nogi.

Kitajska modrost

Nesposobni lahko delajo vse, sposobni pa le tisto, kar znajo.

D. Radović

Kdor poje rad, ostaja mlad.

F. Marolt

Moški je star, kolikor se počuti starega, a ženska, kakršen je njen videz.

Collins

Ljubezen je goreča pozaba vsega drugega.

V. Hugo

Kaj je, kaj pomeni

DEETATIZACIJA — pomeni postopno zmanjševanje vloge države v družbeno-ekonomskem razvoju.

DELO — je proces smotrnega trošenja človekovih psihofizičnih sil. Delo človeka se razlikuje od dela živali: delo človeka je smotno, žival pa dela po nagonu ali instinktu. Razlikujemo: abstraktno delo, družbeno - potrebno abstraktno delo, enostavno delo, fizično delo, konkretno delo, potrebno delo, presežno delo, sestavljeno (kvalificirano) delo, umsko ali duševno delo.

INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA — je tehnični preobrat v drugi polovici 18. stoletja, ki ga sproži iznajdba parnega stroja. Ročno tehniko zamenja strojna. Industrijska revolucija se začne najprej v Angliji na področju tekstilne industrije.

MIGRACIJA — pomeni selitev, preseljevanje. Imigracija je vseljevanje, emigracija je izseljevanje.

PROIZVOD — je dobrina, ki je rezultat smotrnega človekovega dela. Pridobivanje proizvodov je cilj sleherne proizvodnje. V pogojih blagovne proizvodnje postanejo proizvodi blago, ker so namenjeni trgu. Poznamo glavne, stranske, gotove in finalne proizvode, polproizvode, proizvode za reprodukcijo, proizvode za široko potrošnjo, družbeni proizvod.

SIMPLIFIKACIJA — pomeni obliko racionalizacije, ki si prizadeva, da bi se delovne operacije in delovna sredstva čimbolj poenotila, da bi bil skrajšan delovni proces in znižani stroški. Svoj cilj bo dosegla, če bo vodila k tipizaciji in standardizaciji.

STRUKTURA — je zgrajenost, sestavljenost nečesa. Pove nam iz česa je celota sestavljena. V gospodarstvu srečujemo različne pojme: struktura osnovnih in obratnih sredstev, struktura cene, struktura prebivalstva, kvalifikacijska struktura, struktura gospodarstva.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

V prvem polletju manjša proizvodnja premoga v Jugoslaviji

Premogovniki v Jugoslaviji so v prvih šestih mesecih letošnjega leta proizvedli skupno 32.953.429 ton vseh treh vrst premoga — črnega, rjavega in lignita. Letošnji izkop je večji od lanskega v enakem razdobju le za 212.429 ton ali 0,65%. Že sedaj lahko sklepamo, da letošnjega proizvodnega načrta v višini 75.000.000 ton ne bo možno izpolniti. Dosegli bi ga lahko le tedaj, če bi v drugem polletju letošnjega leta nakopali vsak mesec vsaj po 7 milijonov ton premoga. Glavni razlog za manjšo proizvodnjo in porabo premoga v prvih šestih mesecih letošnjega leta je v tem, da je bilo v prvem polletju veliko padavin, s tem pa so bili dani ugodni pogoji za polno obratovanje hidroelektrarn in za napolnitev akumulacijskih jezer pri hidroelektrarnah.

Zahodne države porabile več premoga

Po najnovejšem poročilu mednarodne agencije za energetiko so objavili podatke, da so industrijske države na zahodu v letu 1985 porabile za 5% več premoga kakor leto poprej. Povečanje porabe se nanaša predvsem na večji delež premoga pri proizvodnji električne energije v termoelektrarnah. V državah OECD so v letu 1985 proizvedli 71% električne energije na temelju premoga, medtem ko so v letu 1983 pridobili le 57% električne energije iz premoga. Delež premoga pa se je zmanjšal v tem obdobju pri proizvodnji jekla, in sicer od 22 na 12%.

Padec cene nafte na svetovnem trgu pa bi lahko negativno vplival na porast porabe premoga, medtem ko se ugodnejši učinek lahko pričakuje zaradi situacije in razpoloženja v posameznih državah proti jedrskim elektrarnam po havariji v Černobilu.

Svetovna proizvodnja premoga je v letu 1985 porasla za 5,3% in je znašala 3.116.000.000 ton. V Avstraliji je na primer proizvodnja porasla za 8,4%, v Kanadi 15,3% povečala se je celo v Veliki Britaniji, potem ko so se postopoma umirile posledice enoletne stavke angleških rudarjev, malenkostno pa je zaostala proizvodnja premoga v ZDA.

Uvoz premoga v države OECD je lani porastel za 4%, izvoz iz teh držav pa je porastel za 9%.

Super premogovnik za nove zaloge premoga

Britanska nacionalna uprava za premog je uradno potrdila, da so odkrili nove velike rezerve kakovostnega premoga, in to v obsegu 400 milijonov ton v srednji Angliji, zahodno od mesta Coventrija. To je drugo tako veliko nahajališče premoga v Britaniji, ki so ga našli zadnjih 40 let. Sedaj odkrite nove rezerve premoga so izredno kakovostne. Za odpiranje novega super premogovnika bodo vložili 450 milijonov funtov šterlingov. Letna proizvodnja v novem premogovniku bo znašala 3 milijone ton v naslednjih 50 letih.

V novem premogovniku bo zaposlenih okoli 1.800 delavcev. Premog leži v globini okoli 1200 m. Računajo, da ima Britanija toliko skupnih rezerv premoga, da ga bodo lahko ob sedanji proizvodnji kopali še 300 let.

Hidroelektrarna Mavčiče je pričela z delom

Koncem julija letos je uradno pričela z obratovanjem novo zgrajena hidroelektrarna Mavčiče pod Kranjem. Je prva elektrarna v verigi predvidenih 19 hidroelektrarn na Savi. Zmogljivost nove hidroelektrarne je 38 megavatov, letno pa bo dajala povprečno 83 milijonov kWh električne energije. V prvi vrsti je nova hidroelektrarna namenjena za pokrivanje dnevnih konic porabe. Mavčiče spadajo med najmodernejše elektroenergetske objekte te vrste. Delo poteka brez posadke, upravlja pa jo računalniški center, oddaljen okoli 20 km. Za zgraditev nove termoelektrarne je bilo investiranih preko 800 milijard din, investitor pa so Savske elektrarne Ljubljana.

Vodik — najpomembnejši bodoči vir energije

Doba goriv fosilnega izvora bi se lahko končala že v naslednjem stoletju. Mnogi strokovnjaki vidijo v vodiku zamenjavo za te vire energije, predvsem tudi s stališča zaščite človekovega okolja.

Vodik namreč predstavlja pomemben vir energije, medtem ko izgoreva, pa ne ustvarja niti dima niti pepela, pač pa se pretvarja v vodo. Nerešeni problemi v zvezi z vodikom pa so velika vnetljivost in to, da vodika ne pridobivajo iz vode, pač pa iz premoga in naravnega plina. V letih naftne krize, to je od leta 1974 dalje, so na svetu pospešili raziskave alternativnih virov energije. Trenutni padec cene nafte vpliva deloma na zmanjšanje obsega raziskav na tem področju.

Nove rezerve premoga v Ibarskih rudnikih

Na koncu obdobja poceni nafte in njenega pomembnega vpliva na nadomeščanje premoga v polovici 70 let so tudi v Ibarskih rudnikih nehali z raziskavami na premog. Takšna politika je imela za posledico, da so se rezerve premoga zelo zmanjšale, tako da so razmišljali o prenehanju proizvodnje premoga še v času predzadnjega srednjeročnega obdobja. Pojav energetske krize in družbene opredelitve v Jugoslaviji sta vnovič dala večji poudarek raziskavam na premog tudi na tem področju. V času do leta 1985 so odkrili tolikšne rezerve premoga, da omogočajo premogovnikom ne le doseči prejšnjo letno zmogljivost premoga, okoli 200.000 ton, pač pa dajejo možnosti, da še v tem srednjeročnem obdobju povečajo količine nakopanega premoga. Raziskovalna dela v letošnjem letu kažejo, da se lahko realno pričakuje nadaljnje povečanje rezerv kakovostnega premoga. V preteklih treh mesecih sta dve vrtni na

globini nad 600 in 700 m navrtali 7 premogovnih slojev, debeline 1,5 do 7 m. Na kvadratni meter pade okoli 25 ton premoga, kar predstavlja eno najproduktivnejših ležišč pri nas. Laboratorijske preiskave so pokazale, da ima ta premog okoli 4% vlage, 16—17% pepela, 3—5% žvepla in preko 25.000 DJ/kg toplotne energije. Raziskovalna dela izvaja Geološki zavod iz Beograda in srb-ska samoupravna interesna skupnost za geološke raziskave. Poleg tega v raziskavah sodelujejo tudi porabniki premoga, pa tudi sklad za pospešitev razvoja nezadostno razvitih delov SR Srbije.

Rudnik Soko — proizvodnja nad načrtom

Rudarji rudnika Sokò pri Sokobanji so v prvi polovici letos nakopali 114.572 ton premoga in načrt za to obdobje prekoračili za 5.245 ton. Njihov celoletni proizvodni načrt določa proizvodnjo v višini 220.000 ton. Po drugi strani pa zelo zaostajajo investicijska dela, predvsem zaradi pomanjkanja denarja tako za rudarska dela, kakor tudi za nabavo opreme. Težave pa nastopajo tudi pri izpolnjevanju obveznosti po sprejetih sporazumih s strani porabnikov oziroma kupcev premoga in drugih sodelujočih partnerjev v investicijah, katerih skupna vrednost znaša 2,2 milijarde din. Sprejeli so posebne ukrepe, da bi izgubljeni čas pri napredku investicijskih del hitreje nadoknadili. Že prihodnje leto naj bi znašala skupna proizvodnja 240.000 ton, leta 1988 pa 260.000 ton.

Kitajska na prvem mestu med proizvajalci premoga

Po uradnih podatkih družbe SHELL je Kitajska prevzela ZDA prvo mesto v proizvodnji premoga. V letu 1985 so ga nakopali na Kitajskem 812 milijonov ton, v ZDA pa 745 milijonov ton. Kljub temu, da so Kitajci v svoji proizvodnji premoga na najvišjem mestu, pa zaostajajo za izpolnjevanjem svojega načrta za 18 milijonov ton, sicer pa stalna rast proizvodnje premoga dokazuje, da bo do konca tega stoletja znašala proizvodnja premoga na Kitajskem 1,2 milijarde ton premoga letno. V pogledu izvoza premoga je premog s Kitajske udeležen na svetovnem trgu le z 2,5%. Razlog je v tem, da Kitajska zaradi kroničnih problemov na področju energetike skoraj ves pridobljeni premog porabi doma. V preteklem letu so ga izvozili le 7,75 milijona ton, kar je manj kot 1% njihove proizvodnje. Odločili pa so se, da bodo izvoz premoga povečevali, da bi na ta način prišli do konvertibilnih deviz. Kitajsko ministrstvo za premog načrtuje odpiranje desetih novih premogovnikov, katerih proizvodnja bo namenjena izključno izvozu. V skupni kitajski proizvodnji premoga je rjavi premog udeležen s 50%, črni s 30%, antracit pa z 20%.

Pokrivanje izgub v energetiki v BiH

Izvršni svet SR Bosne in Hercegovine je pripravil za skupščino te republike predlog zakona, da bi iz sredstev svojih rezerv zagotovil 3,88 milijarde din, za pokrivanje izgub v elektrogospodarstvu BiH, ki so nastale lani in v prejšnjih letih. Skupna izguba znaša 15,4 milijarde din, vključno z negativno bilanco elektrarne

Ugljevik, ki se pokriva na drug način, pa prekoračuje vsoto nad 16,4 milijarde din. Pokrivanje izgube poteka po tem načrtu različno. 5,7 milijarde mora zagotoviti SOZD Elektrogospodarstvo BiH, 3,4 milijarde din zagotovijo porabniki energije iz gospodarstva in gradbeništva, s tem da plačujejo po 2 dinarja za porabljeno kWh, poslovne banke pa bodo zagotovile 2,4 milijarde din.

Organizacije v SR BiH bodo združile 12% razporejenega čistega dohodka za rezervni sklad po zaključnih računih za leto 1985, elektrogospodarstvo BiH pa bo ta sredstva vrnil plačnikom v 8 letih z 10% obrestmi.

Energetsko svetovanje

Pri inštitutu Jožef Štefan je pričela delovati posebna skupina za energetsko svetovanje. Sodelavci te skupine zagotavljajo s svojimi analizami, da je možno prihraniti povprečno 20% sedaj porabljene energije.

Skupina nudi gospodarstvu storitve na področju meritev in analiz energetskega stanja ter idejnih rešitev, ukrepov za racionalizacijo rabe energije. Skupina vključuje visoko kvalificirane strokovnjake s področja energetike — strojništva, elektronike, vodenje procesov itd. Skupina dela interdisciplinarno. Prihranki energije znašajo od 10 do 35%, povprečje pa znaša okoli 20. Upoštevani so tudi razni ukrepi, katerih vračilni rok je 1, 2 in 4 leta. V Tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj v krškem znaša dnevni prihranek 1.000.000 din. Trenutno pripravljajo vrsto študij za več organizacij.

Ukrepi za zmanjšanje porabe energije

Pred kratkim je izvršni odbor gospodarske zbornice Jugoslavije obravnaval program ukrepov za racionalizacijo, substitucijo in varčevanje z energijo. Že takoj v začetku so ugotovili, da z energijo ravnamo neracionalno in se obnašamo razsipniško. Proti takemu stanju je možno pričeti kar v šolskih klopih z vzgojo mladih generacij in postavitvijo energetike v položaj blagovnega proizvajalca, katerega proizvod ima realno ceno.

Vprašanje racionalnega koriščenja energije, nadomeščanja in varčevanja je bilo v zadnjem času na dnevnem redu različnih skupščin. Kot rezultat tega je nastal načrt dolgoročnih ukrepov za racionalizacijo, substitucijo in varčevanje z energijo. Program so prenovili, hkrati pa so ugotovili tudi, da vprašanjem in problemom racionalnega izkoriščanja energije ni posvečena zadostna pozornost. S podobnimi programi ukrepov se učinkovito ukvarjajo tudi druge države in so že dosegle določene uspehe. Pri nas pa se doslej v tem pogledu ni veliko menjalo.

V razvitih zahodnoevropskih državah je v obdobju 1973—1984 poraba električne energije na enoto družbenega proizvoda manjša za okoli 16%, v vzhodnoevropskih državah za 11, medtem ko je v Jugoslaviji porasla za preko 22%. Znano je, da pri koriščenju energije v naši državi nastajajo velike izgube. Že letošnja energetska bilanca prikazuje tehnološko izgubo energije, ki nastopa pri transformaciji primarne v sekun-

darno energijo, ki znaša 34,6% na skupno primarno energijo. Iz tega razloga se delež domačih virov energije zadnja leta zmanjšuje. Na začetku preteklega srednjeročnega obdobja je delež znašal 58%, v letu 1984 pa je padel na 51%.

Program potrjuje ukrepe, naloge in roke ter določa izvajalce, ki morajo izpeljati programirane naloge. Pri tem morajo sodelovati tako zbornice, združenja, kakor tudi organizacije združenega dela. Takoj pa je treba ukrepe in naloge razdeliti v dva dela, in to v tiste, ki jih je mogoče praktično takoj uporabiti, in druge, ki so strateškega značaja, za kar pa je potrebno več časa za realizacijo, potrebna pa so tudi večja vlaganja. Pri sprejemanju programa pa so ugotovili, da so nezadostno obdelana vprašanja obveznosti projektantov, investitorjev in proizvajalcev za racionalno koriščenje energije. To pa zaostreuje obstoječe standarde in terja sprejemanje novih. Zamenjava uvožene energije z domačo, kakor tudi dolgoročni razvoj energetike v tem programu skorajda niso zajeti. Posledice bodo lahko zelo hude za vso državo. Sicer pa je v programu navedenih še več zadev, ki pa jih bo treba rešiti čimprej. Predvsem gre za odločitve o nameravani gradnji jedrskih elektrarn. Od tega je odvisna tudi bodoča proizvodnja premoga.

Koriščenje energije, varčevanje in racionalizacija so pomembna vprašanja ne le sedaj, pač pa tudi za bodočnost.

Največje neracionalno izkoriščanje energije je posledica nezadostnih ekonomskih parametrov. To je najbrž temeljni problem, ki ga je treba rešiti, da bi cene energije lahko postavili na realna tla.

Sredstva za razvoj kasnijo

Banke v SR BiH bi v tem srednjeročnem obdobju morale v okviru svojih obveznosti nameniti prioritarno za razvoj premogovnikov 20 milijard dinarjev. Glede na to, da samoupravni sporazum o združevanju še ni sprejet, so na pobudo Titovih premogovnikov v Tuzli zaradi zelo velikih težav pri zagotavljanju sredstev, posebno za nove odkope, sklenili z bankami dogovor, da na temelju svojih bodočih obveznosti dajejo akontacijo premogovnikom v višini 1,3 milijarde din v čimkrajšem roku. Sicer obveznosti bank do konca leta znašajo pri združevanju sredstev za razvoj rudnikov okoli 8,6 milijarde din. Malo pa je verjetno, da bi načrtovana sredstva bila v celoti tudi združena, ker zadeva stoji trenutno slabše, kot so predvidevali. Tudi obveznosti s strani drugih delovnih organizacij se ne izpolnjujejo. To pa je glavni razlog kasnitev za razvoj premogovnikov v Bosni in Hercegovini napram načrtovani dinamiki in da se proizvodnja premoga odvija v vse težjih pogojih.

Titovi premogovniki Tuzla v prvem polletju

V prvem polletju so premogovniki iz sozda Titovi premogovniki — Tuzla proizvedli oziroma nakopali 7,14 milijona ton premoga, kar je 1% manj od načrta za to obdobje. Med njimi je malo premogovnikov, ki so prekoračili načrtovana predvidevanja in dosegli na-

črtovani obseg proizvodnje. To so predvsem premogovniki Djurdjevik, Gračanica in Kreka. Več pa je premogovnikov, ki plana niso doseli. To je predvsem Tito Banovići, Zenica, Breza. Neizpolnitev načrta gre predvsem na račun nepravočasnih priprav odkopnih delovišč in nerednega zagotavljanja rezervnih delov, predvsem za mehanizacijo na odkopih.

Kamengrad je dal več premoga

Rudnik Kamengrad v Sanskem mostu, ki posluje v sestavi sozd Titovi Rudniki, je v prvih šestih mesecih leta nakopal 234,8 tisoč ton premoga ali 110.000 ton več kot v enakem obdobju lanskega leta. Modernizirana jama Fajtovci je letos dala že prve rezultate. Letošnji proizvodni načrt v tem rudniku znaša 480.000 ton. Pri tem pa so računali tudi na pričetek eksploatacije površinskega kopa Zla-vaša, od koder do konca leta pričakujejo 80.000 ton rjavega premoga.

TE Tuzla v izgubi

TE Tuzla, z letno proizvodnjo 4,2 milijarde kWh električne energije, ima trenutno nepokrito izgubo iz lanskega in prejšnjih let v znesku 4,88 milijarde dinarjev. Medtem pa se je v letošnjem letu ta izguba povečala še za 5,5 milijarde dinarjev izgub in nepokritih obveznosti. Elektrarna že nekaj zadnjih let neuspešno terja rešitev svojega statusa v okviru elektrogospodarstva Bosne in Hercegovine. V tuzlanski Gospodarski zbornici poudarjajo, da se nelikvidnostna situacija TE Tuzla neposredno prenaša na ves tuzlanski in industrijski bazen predvsem pa na premogovnike, ki dobavljajo potrebni premog tej termoelektrarni. Žiro račun te elektrarne je stalno blokirani in ustavljeni so vsi denarni tokovi, prav tako tudi aktivnosti pri investicijskem vzdrževanju in popravilih posameznih blokov. Trenutno ne obratuje pol zmogljivosti. En blok s 100 MW je v rednem popravilu, drugi pa je pokvarjen. Dokler je dovolj vode v akumulacijskih jezerih, ni problema oskrbe z električno energijo, medtem ko se bodo vse dosežanje težave pojavile jeseni oziroma pozimi. Ustavili so dela pri zgraditvi deponije pepela. Stojijo tudi dela pri izgradnji črpalne postaje, od koder TE dobiva potrebno vodo. Po drugi strani pa je s srednjeročnim načrtom BiH za obdobje 1986—1990 določeno, da je TE Tuzla glavni proizvajalec elektrike v BiH. Sprašujejo se, kako bo možno izpeljati to, ker so naprave odpisane 78%. Sredstva za sprotne nabave in popravila pa manjkajo že sedaj.

Tropine in premog dajejo energijo

Porabniki energije iščejo vse možne načine, da bi prišli do cenežje energije, pa tudi energije, s katero bi nadomestili nafto. Tak je primer z vinsko kletjo v Gornjem Matejčcu, ki je največja klet na območju Niša. Doslej je uporabljala kot pogonsko gorivo nafto, zdaj pa je le to nadomestila s tem, da mešajo kot pogonsko gorivo tropine s premogom. Letno bodo na ta način prihranili 40 milijonov dinarjev. Mešanica premoga in tropin daje do 4.700 kalorij toplotne vrednosti. Poleg tega se je klet rešila tudi

200 vagonov tropin letno, kolikor jih ostane pri predelavi.

Pod Karavankami vrtajo

Po večletnih pripravah in pripravljalnih delih so 12. avgusta letos končno pričeli vrtati cestni predor pod Karavankami iz Hrušice proti avstrijski strani. Predor bo dolg 7.864 metrov in ga nameravajo prebrati v 36 mesecih, deloma na naši, deloma na avstrijski strani. Dela na naši strani izvaja gradbeno podjetje Slovenijaceste Tehnika s sodelovanjem avstrijskega partnerja firme Polensky — Zoellner. Promet naj bi stekel po novem predoru spomladi leta 1991. Ob začetku vrtalnih del je govoril Milan Jelenc, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze. Ob tej priliki je simbolično pričel z delom dveh vrtalnih strojev. Vodja projekta je Boris Mikoš, investitor pa skupnost za ceste Slovenije. Karavanški predor bo med najdaljšimi med cestnimi trasami med Bavarskim in Beogradom. Na naši strani bo zaposlenih okoli 150 delavcev in bodo delali v treh izmenah. Računajo tudi na velike težave, s katerimi se bodo srečevali pri izvajanju rudarskih del. To so vdori vode, pojavi plina, zruški itd.

Naftni dinar tudi za šolanje rudarjev

Izvršni svet SR Srbije je sklenil, da bo zaradi stalnega pomanjkanja mladih, kvalificiranih rudarjev namenil del sredstev, zbranih s prodajo naftnih derivatov, tudi za šolanje mladih rudarjev v premogovnikih z jamskim pridobivanjem premoga na področju Srbije. Zaradi pomanjkanja rudarjev je proizvodnja premoga v marsikaterem rudniku ogrožena ali pa celo grozi zapiranje jam. Sredstva, ki jih bodo izločali za šolanje novih kadrov, bodo zagotavljali iz obstoječega prispevka, ki se izloča iz cene naftnih derivatov za razvoj premogovnikov v republiki.

Velike zaloge lignita v Bitoli

Strokovnjaki rudarske energetskega kombinata Bitola so na širšem območju Pelagonijskega bazena z raziskavami ugotovili, da leži tam približno 400 milijonov ton lignita. Največje zaloge premoga — lignita so na območju Suvodola, to je okoli 195 milijonov ton, na lokaciji Brod — Negotino pa okoli 110 milijonov ton. Trenutno kopljejo premog v Suvodolu, kjer nakopujejo za potrebe TE Bitola I in II okoli 4 milijone ton lignita.

Kam z energijo?

V drugi polovici julija tega leta se je mudil na Kosovu Janez Zemljarič, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta. V pogovoru z vodstvom elektrogospodarstva Kosova v Obiliču so gosta domači strokovnjaki seznanili s stanjem svoje organizacije, predvsem pa s hudiimi finančnimi težavami. Povedali so mu, da kosovske TE obratujejo z zmanjšanimi zmogljivostmi, ker ne morejo prodati električne energije. Prvič se je dogodilo, da so morali omejiti proizvodnjo, da imajo ogromne zaloge premoga in da mesečno ne morejo prodati niti 200 milijonov kWh električne energije. Po drugi strani pa kolektiv ne more odplačevati obveznosti za kredite iz tujine, ki so jih najeli za gradnjo treh blokov Kosova B.

Predlagali so, da bi federacija prevzela del obveznosti in da se Kosovu omogoči izvoz električne energije. Podpredsednik ZIS Janez Zemljarič je na koncu svojega razgovora podprl predlog elektrogospodarstva Kosova za poživitev dela starih elektrarn v Obiliču in za gradnjo še devetih blokov s po 300 MW moči na temelju skupnih naložb jugoslovanskih elektroenergetskih organizacij. Menil je, da je treba podrobno proučiti to ponudbo glede na kakovostne dohodkovne odnose in skupna tveganja. Dejal je še, da je treba na teh temeljih mobilizirati vse moči pri reševanju dosedanjih in dolgoročnih interesov in potreb po električni energiji.

Jedrska elektrarna Krško v remontu

V času od 1. avgusta do 13. novembra 1986 izvajajo remonta dela in zamenjavo goriva v jedrski elektrarni Krško. S proizvodnim planom za letošnje leto in dogovori z elektroenergetskima sistemoma Slovenije in Hrvaške je bil predviden tudi večtedenski remont. Do konca julija so proizvedli v tej elektrarni 2,548 milijarde kWh električne energije in so s tem presegli načrt za to obdobje za 7%. V času remonta bodo menjali del goriva, pregledali uparjalnike in opravili določene korektivne posege, sprostili cevi teh uparjalnikov v predelu cevne stene in prehodne cone, testirali bodo nepropustnost zaščitnega plašča reaktorske zgradbe, opravili testiranje zamenjave goriva in remontov opreme. Poleg delavcev jedrske elektrarne sodelujejo pri teh delih tudi vrsta zunanjih sodelavcev. Vseh je okoli 600. Minimalna je pomoč raznih storitev iz tujine.

Razpad električnega omrežja

Dne 1. avgusta ob 14.52 je ostal velik del Slovenije in Hrvaške brez električne energije. Izpadel je namreč 400 kV prenosni daljnovod in zavoljo tega tudi po več ur ni bilo električne energije na nekaterih področjih. O vzrokih razpada električnega omrežja so ugotavljali v raznih strokovnih službah. Po prvih ocenah je do prekinitve električnega toka prišlo zaradi dveh vzrokov, in sicer: velike količine električne energije so iz južnega in vzhodnega dela sistema dotekale v njegov zahodni del, z zahodnoevropskim energetskega sistemom pa je bila Jugoslavija povezana le z dvema 200 kV daljnovodoma. 400 kV daljnovod, ki povezuje našo državo s sosednjo Italijo, pa je bil izključen, ker so že nekaj časa na italijanski strani izvajali redna remonta dela. V kritičnem popoldnevu je bilo več izpadov daljnovodov v elektroenergetskem sistemu Jugoslavije. Zadnji izpad je bil, ko se je izključil 400 kV daljnovod med Obrovcem in Melinami, kar pa je povzročilo razpad elektroenergetskega sistema v zahodnem delu države. Preveliki obremenitev pa oba 220 kV daljnovoda iz Avstrije in Italije nista mogla prenesti in sta se avtomatično izključila. Potrebna je bila pomoč iz Italije in Avstrije, tako, da so po 50 minutah omrežje zopet spravili pod napetost. Sicer pa bodo javnost seznanili s svojimi ugotovitvami.

Elektroenergetske razmere so ugodne

Predstavniki JUGEL-a so seznanili javnost, da so trenutne elektroenergetske

ke razmere, po stanju v avgustu, izredno ugodne in so mnenja, da do konca leta ne bo težav pri preskrbi z električno energijo. V zbiralnih jezerih je bilo koncem avgusta okrog 4,3 milijarde kWh zaloga vode, kar je za 600 milijonov kWh več, kot predvideva načrt. Povsod,

razen v Makedoniji, imajo tudi dovolj zaloga nafte za obratovanje elektrarn na tekoča goriva. Termoelektrarne pa imajo dovolj premoga. Remonti v TE potekajo po programih,

(tl)

Polletna proizvodnja premoga v Jugoslaviji

Jugoslovanski premogovniki so od januarja do junija 1986, to je v prvih šestih mesecih letošnjega leta, nakopali naslednje količine vseh vrst premoga:

	v 000 ton
celokupna proizvodnja	32.953
— od tega:	
— črni premog	200
— rjavi premog	6.408
— lignit	26.345

rudniki črnega premoga	
— Istarski premogovniki Raša	134
— Ibarski rudniki	48
— Vrška Čuka	18

rudniki rjavega premoga	
— Banovići	1.109
— Djurdjevik	755
— Kakanj	1.063
— Zenica	544
— Breza	293
— Ugljevik	843
— Mostar	43
— Kamenograd	240
— Miljevina	129
— Tušnica	15
— Ivankograd	62
— REK EK	
— Hrastnik, Trbovlje, Zagorje	760
— Kanižarica	63
— Senovo	63
— Laško	11
skupaj	897
— Resavki - moravski bazen	198
— Soko	115

— Bogovina	40
— Aleksinac	31
— Jesenovica	31
rudniki lignita	
— Kreka	2.579
— Gacko	1.117
— Gračanica	320
— Stanarij	141
— Tušnica II	59
— Plevlja	735
— Suvodol	1.522
— Oslomej	510
— REK FLL Velenje	2.429
— Kolubara	10.516
— Kostolac	1.158
— Štavalj	39
— Lubnica	20
— Despotovac	8
— Bajevac	2
— Kosovo	5.190

V enakem razdobju lanskega leta je znašala celokupna proizvodnja premoga v Jugoslaviji 32.741.000 ton.

Od celokupne proizvodnje premoga v Jugoslaviji je bilo pridobljenega s podzemno eksploatacijo 7.409.086 t oziroma 22,5%, s površinsko eksploatacijo pa skupno 25.544.343 t oziroma 77,5%. Črni premog so v celoti pridobili z jamsko eksploatacijo, rjavega premoga 50,9% jamsko in 49,1% s površinsko eksploatacijo, pri lignitu pa so ga pridobili 17,6% z jamsko in 82,4% s površinsko eksploatacijo.

V nekaj vrstah

Obnova brunarice na Vrheh

V soboto, 16. avgusta, je občinski odbor ZBZ NOV Trbovlje organiziral prostovoljno oziroma udarniško delovno akcijo na Vrheh. Udeleženci te akcije, bilo jih je okoli 20, največ iz STT, so obnavljali brunarico tako znotraj, kot zunaj. Akcijo je vodil predsednik ZBZ NOV Trbovlje Božo Eberlin, v njej pa je sodeloval tudi prvoborec Lojze Ribič. Dela so opravili zadovoljivo in uspešno.

Balinišče v Črnomlju je nared

Agusta letos so dokončali v Črnomlju prvo balinišče v občini, in to v okviru športnega centra Loka. Balinišče je enostezno, uredili pa so ga nogometaši iz Črnomlja. Del sredstev je prispevala Telesno-kulturna skupnost, del sredstev Društvo upokojencev, nekaj del so opravili prostovoljno, nekaj sredstev pa so dobili tudi od koristnikov balinišča.

Usmerjena šola za čevljarje v Trbovljah

Koncem julija t.l. je izvršni svet občine Kranj soglašal s tem, da srednja tekstilna in obutvena šola ustanovi med drugim tudi dislociran oddelek v Trbovljah. Šola je dobila soglasje tudi od posebnih izobraževalnih skupnosti za tekstilno in usnjarsko predelovalno industrijo. Izobraževanje bo potekalo ob delu, omejeno pa bo na eno vpisno generacijo. V Trbovljah bodo v dislocirani enoti izvajali program obutvenega tehnologa, neposredni izvajalec pa bo Revirska delavska univerza Trbovlje.

SVEA v Zagorju ima novo žago

Ob letošnjem občinskem prazniku občine Zagorje so v tovarni SVEA, ki izdeluje kuhinjsko opremo in deluje v okviru sozd Slovenijales, odprli novo žago za razrez lesa. Za polnojarmanik in pa transportne naprave so vložili 187 mi-

lijonov din. Z dvoizmenskim delom bodo razžagali letno 35.000 m³ lesa. S tem bodo dosegli večjo proizvodnjo, večji izkoristek itd. V načrtu imajo zgraditev nove sušilnice, lakirnice in skladišč. SVEA se je uspešno rešila po končani sanaciji težkega bremena iz prejšnjih let.

Trboveljčani pred novim referendumom

Koncem leta bo potekal četrti samopriskpevek, ki ga plačujejo občani Trbovelj namensko za izboljšanje komunalnih, zdravstvenih in drugih pogojev. Zadnji referendum je bil decembra 1981 in je bilo na temelju ugodnega izida zgradjenih po programu več objektov. Skrb za izvedbo referendumskega programa je imela samoupravna interesna skupnost za gradnjo družbenih objektov. Nastala je iz prejšnjega občinskega sklada za gradnjo družbenih objektov. Iz sredstev četrtega samopriskpevka so doslej izpejlali dve fazi ureditve prostorov šolskega centra (bivša Gimnazija). Zgradili so namreč telovadnico in adaptirali osrednjo zgradbo srednje šole matematično-naravoslovne in ekonomske smeri ter uredili zaklonišča. Prizidka pri obstoječi osrednji zgradbi pa niso postavili, ker sosednji občini Hrastnik in Zagorje nista pravočasno pristopili k financiranju tega prizidka, kar je sedaj predstavljeno na kasnejši čas.

Kuhinjske zmogljivosti za celodnevno šolo so bile povečane z novim obratom družbene prehrane v hotelu Rudar. Na toplovodno omrežje so priključili zgradbo osnovne šole Trbovlje — PE Revirski borci na Leninovem trgu. Postavljen je bil TV pretvornik na Partizanskem vrhu in repetitorske postaje na zgradbi Trboveljske glasbene šole. S tem je bil omogočen boljši sprejem I. in II. programa TV Ljubljana, I. programa TV Zgreb in programa TV Koper. Pri osnovni šoli — PE Alojza Hohkauta na Trgu revolucije so zgradili novo telovadnico za več kot 200 učencev. Uredili so tudi športne in rekreacijske površine na Plevčkovem hribu v neposredni sosesčini osnovne šole PE Tonče Čec. Urejenih je bilo tudi nekaj drugih manjših igrišč v krajevnih skupnostih. Sredstva za gradnjo delavnic za delo pod posebnimi pogoji pa so namenili za druge namene, ker so te delavnice v Zagorju usposobile in zagotovile potrebna sredstva občinske skupnosti socialnega skrbstva Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. V delavnicah že dve leti tudi delujejo. Odprta pa je ostala le še ena postavka, in sicer zgraditev novega otroškega vrtca na Leninovem trgu. Zgraditi ga nameravajo do konca letošnjega leta, in to na prostoru nad sedanjim kopališčem. Postaviti nameravajo montažni objekt Marles za 137 otrok. Zgradba naj bi imela 570 m². Vrtec bo razdeljen v šest oddelkov, in to za starost otrok od 3 do 7 let. Ureditev novozgrajenega objekta pa bo sledilo predhodno poravnati. Investicijska vrednost znaša 275 milijonov din.

Razgrnitev prostorskih površin za občino Trbovlje

Občinska skupščina Trbovlje je 1. julija t.l. sprejela sklep o javni razgrnitvi prostorskih sestavin osnutka srednjeročnega plana občine Trbovlje za obdobje 1986 do 1990. Grafični prikazi teh sestavin osnutka družbenega plana

občine Trbovlje so bili javno razgrnjeni v vhodnem predprostoru upravne zgradbe občine Trbovlje in to 30 dni od objave v Uradnem vestniku Zasavja. Grafične prikaze je izdelal Zavod za izgradnjo Ljubljana — toz Ubanizem. Tako občani kot organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, SISI in drugi so imeli možnost pregledati spremembe in dopolnitve k razgrnjenemu osnutku.

Občinski samoprispevek v Krškem

V Krškem potekajo v teh tednih javne razprave v vseh krajevnih skupnostih o uvedbi prvega občinskega samoprispevka in izvedbi referendumu v oktobru letos. V ta namen so pripravili za občane občine Krško vsebinsko bogato brošuro z ustreznimi obrazložitvami in podatki, na podlagi katerih naj bi se občani odločali za uvedbo 2% samoprispevka. V prvi vrsti naj bi zgradili nov zdravstveni dom, ki bi ga postavili na Spodnjem griču pod Leskovcem. Zdravstvena četrt naj bi obsegala poleg zdravstvenega doma tudi lekarno in dom za upokojece. Predstavniki odbora za izvedbo referendumu tolmačijo v posameznih krajevnih skupnostih program izvedbe referendumu in izvedbo del, po uspešno izpeljanem referendumu.

Družbena stanovanjska gradnja v Trbovljah opešala

Doslej se že dolga leta ni dogodilo, da bi v Trbovljah ne zgradili kakega družbenega stanovanja oziroma stanovanjskega bloka. Letošnje leto se je to dogodilo. Priprave na gradnjo novih družbeno-najemnih stanovanj potekajo, vendar bodo nova stanovanja vseljiva šele čez dve leti. Stanovanjska skupnost je pred kratkim razpisala natečaj za gradnjo dveh stanovanjskih naselij. Prvo naj bi bilo na Cesti oktoberske revolucije med Škrbecom in Tratnikom, kjer naj bi zgradili dva stanovanjska objekta z 82 stanovanji in tremi poslovnimi prostori. Drugi kompleks pa naj bi zajemal 4 stanovanjske objekte s 131 stanovanji, te pa bi postavili pod sedanjimi objekti IBT na Gimnazijski cesti. Stanovanjska skupnost je že preteklo leto odkupila in sedaj porušila bivšo Stadlerjevo hišo. Izhodiščna cena za površinski oziroma m² stanovanja znaša 260.000 din. Cena velja za današnje dni in bo po vsej verjetnosti še narasla, predno bodo stanovanja zgrajena in predana kupcem. Tej ceni pa je treba dodati še stroške za financiranje komunalnih naprav oziroma infrastrukture. Te stroške pa bi seveda morali poravnati tisti kupci, ki niso poravnali obveznosti iz sporazuma za komunalno ureditev stavbnega zemljišča. Stanovanja naj bi bila vseljiva leta 1988. Na stanovanjski skupnosti si prizadevajo, da bi podražitve bile čimmanjše, čeprav vedo, da se nekaterim podražitvam ne bo možno v celoti izogniti.

V tem srednjeročnem obdobju naj bi v Trbovljah zgradili skupno 479 družbenih stanovanj. Prihodnje leto pa naj bi adaptirali 30 stanovanj, ki bi jih pridobili z nadzidavo sedanjih stanovanjskih blokov.

Krajani KS Zasavje so slavili

Kajevna skupnost Zasavje v Trbovljah je 8. avgusta letos že drugič slavila svoj

krajevni praznik. Slavijo ga v spomin na diverzantsko akcijo borcev NOB v noči med 8. in 9. avgustom 1941, ki so jo opravili na stari cesti med Trbovljami in Zagorjem nad Jugovim grabnom v Bevškem. V popoldanskih urah so pripravili proslavo s slavnostnim govorom in kulturnim programom. Govoril je predsednik skupščine krajevne skupnosti Dušan Humski, krajši nagovor pa je imel tudi Lojze Ribič — Tone, kot edini še živeči udeleženec te akcije. Ob tej priliki so odkrili spominsko ploščo. V kulturnem delu programa so sodelovali mešani pevski zbor Cementarne pod vodstvom tov. Hercoga, recitatorji pa so recitirali nekaj pesmi.

Nova ribarnica in nova stanovanja v Zagorju

Občani občine Zagorje so 9. avgusta letos ob praznovanju svojega občinskega praznika dobili nekaj novih objektov. Poleg že omenjene žage v tovarni SVEA so predali ključke za 45 novih stanovanj ob Mediji. Odprli so tudi novo mesnico in ribarnico mesne industrije iz Celja. Uredili so jo na cesti Borisa Kidriča. Odprli pa so tudi dom AMD Zagorje in to v stavbi na Gasilski cesti.

TVD Partizan Trbovlje obnavlja svoj dom

Zgradba TVD Partizan Trbovlje na Rudarski cesti je bila že nekaj časa potrebna nujnega popravila. Prizadevni člani, ki vodijo to organizacijo, so naročili načrt za notranjo posodobitev in zunanjo ureditev fasade. V ta namen so zbrali že precej sredstev, vsa dela bodo veljala preko 13 milijonov dinarjev. Dobršen del teh sredstev so že zbrali, nekaj pa jih še manjka. Telovadnico so v celoti obnovili in v njej uredili telovadno — »jamo«, ki jo telovadci pri vajah in tekmovalnih uporablajo pri doskokih s posameznih orodij. Prostore nekdanjega mladinskega kluba ali bivše Partizanove gostilne bodo preuredili za prostore namiznoteniške sekcije. Načrte za preureditev stavbe je izdelal arhitekt Marjan Dolenc, delo pa izvaja SGD Beton toz Operativa Zsavlje, Trbovlje.

Samoprispevek v Laškem

Tudi v občini Laško se bo letos izteklet treji samoprispevek. Glede na to, da so s dosedanjim samoprispevkom občanov storili veliko koristnega in dobrega v tej občini in njenih krajevnih skupnostih, so se odločili sprožiti pobudo o izvedbi ponovnega referendumu za uvedbo četrtega samoprispevka. Do srede septembra letos nameravajo pripraviti osnutek odloka o izvedbi referendumu. V primeru, če bo uspel, nameravajo od sredstev, ki jih bodo zbrali z 1,5% prispevkom iz osebnega dohodka, nameniti del sredstev za dozidavo osnovne šole v Rimskih Toplicah. V načrtu pa imajo seveda tudi druge gradnje, adaptacije in podobno.

Postaja Rdečega križa v Rečici

Julija letos so v krajevni skupnosti Rečica, občina Laško, odprli prvo postajo Rdečega križa. Računajo, da bo do konca leta v vseh 13 krajevnih skupnostih poskrbljeno za osnovno socialno varstvo krajanov. Do konca leta nameravajo odpreti podobne postaje tudi v Ma-

rija Gradcu, Brezah in Laškem. V načrtu je, da bi krajani lahko enkrat tedensko poiskali strokovne nasvete in pomoč pri zdravstvenih in socialnih delavcih, ki bodo na postajah Rdečega križa delali prostovoljno. Na teh postajah bodo lahko merili tudi krvni pritisk. Poskrbljeno pa bo tudi za organizirano medsestedsko pomoč starjšim krajanom.

Nova trgovina Almire v Trbovljah

Tovarna pletenin Almira iz Radovljice se je odločila, da bo prodajala svoje izdelke — pletenine, tudi ročno izdelane, v prodajalni unikatnih izdelkov v naselju Sallaumines, v sodelovanju z obrtnico te prodajalne. Prodajali bodo posebne specialne maloserijske izdelke in ne le klasične vrste blaga.

Cesta na Čebine v celoti asfaltirana

Del ceste Ustanovnega kongresa KPS, ki pelje iz Trbovelj od K/4 preko Kleka do Čebin, dalje do doma pod Javorjem, do Partizanskega vrha in na Vrhe, je bila le deloma asfaltirana in to od Trbovelj preko Kleka do Kalca. Letos pa so cesto od Kalca do Čebin posodobili in asfaltirali. Dela so končali v juliju. Obiskovalcem muzejskega objekta je tako dana možnost, da se pripeljejo na Čebine udobneje kot doslej.

Kolesarski vzpon na Čebine

V nedeljo, 24. avgusta, je novoustanovljena kolesarska sekcija pri TVD Partizan Trbovlje organizirala prvi kolesarski rekreacijski vzpon na Čebine. Ta vzpon naj bi postal tradicionalen. Cesta je sedaj asfaltirana in je zato udeležba na tem rekreacijskem vzponu toliko hitrejša in varnejša. Organizatorji so organizirali prevoz udeležencev najprej po glavnih cestah po Trbovljah, nato pa so se povzpeli s kolesi do Čebin in nazaj. Višinske razlike je 470 m, dolžina pa 9 km. Start je bil ob 10. uri pred Delavskim domom v Trbovljah. Na cilj so podelili udeležencem priznanja, nato pa so se skupno vrnili v Trbovlje. Prireditve je bila izključno rekreacijskega značaja in ne toliko tekmovalnega. Kdor ni z bogel posameznih strmin s kolesom, je le te lahko tudi prepešal. Pomembno je bilo da so prišli na cilj. Organizatorji so si prizadevali, da bi se tega rekreacijskega vzpona udeležilo čimveč tekmovalcev, pa tudi gledalcev, ki so vzpodbujali udeležence vzpona.

Hotel Rudar obnovil restavracijo

Gostinsko podjetje Rudar, v katerega sestav sodi tudi hotel Rudar na Trgu revolucije v Trbovljah, si stalno prizadeva za izboljšanje ponudbe in modernizacijo svojih obratov. Med novejša obnovitvena dela sodi tudi obnova tal v restavraciji hotela Rudar. Stara tla z itisonom so odstranili in tla v celoti obložili z marmornimi ploščami. S tem so želeli doseči predvsem učinkovitejše čiščenje in boljše počutje gostov.

(t.l.)

Letošnja zbirka Prešernove družbe

Prešernova družba bo tudi letos 3. decembra izdala redno letno knjižno zbirko za leto 1987. Zbirka bo vsebovala naslednje publikacije:

- Prešernov koledar 1987
- Luj Šprohar — Tudi jaz vidim
- Anton Ingolič — Zgodilo se je
- Mimi Malenšek — Počitnice v Bayangi
- Andrej Seliškar in Tone Wraber — Traviške rastline na Slovenskem
- Vladimir Utvič — Velike in male bolezní človeštva

Cena zbirke je znašala do 30. junija letos 2.300,00 din za broširane in 3.500,00 din za vezane izvide. Medtem ko znaša cena od 1. julija dalje vključno s knjižnim darom 3.400,00 din za broširane in 4.900,00 din za vezane izvide.

Članom kolektiva in bralcem našega glasila priporočamo nakup te knjižne zbirke. Naročilo naj pošljejo zainteresirani na naslov: Prešernova družba Ljubljana, Opekarska 4a.

Zahvala

V sredo, dne 9.7.1986, smo pokopali na zagorskem pokopališču Janeza Hribarja, rudarja — kopača.

Na njegovi zadnji poti se je od njega poslovilo veliko število sodelavcev, krajanov in občanov.

Vsem, ki so mu podarili toliko cvetja in ga spremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. Hvala tudi celotnemu kolektivu za izkazano denarno pomoč.

Žalujemo: žena Fani, sin Janez ter hčerka Irena

Ivan Hribar iz tozd Rudnika Zagorje je kmalu odšel iz naših vrst.

Republiško in državno tekmovanje ptic bo letos v Zagorju

Predsedstvo jugoslovanske Zveze za varstvo in vzgojo ptic je februarja letos na svoji seji v SRemski Mitrovici izbralo za letošnjega organizatorja 32. državnega prvenstva Društvo za varstvo in vzgojo ptic v Zagorju. Hkrati s potekom državnega prvenstva bo tudi 11. republiško tekmovanje sobnih ptic.

Društvo je že imenovalo poseben organizacijski odbor, ki ga vodi Franc Pavlič. Organiziranje tekmovanja tako državnega kot tudi republiškega pomeni za zagorsko društvo veliko priznanje.

Prireditve bo potekala v počastitev dneva republike in bo v začetku decembra. Trajala bo deset dni, tekmovanja pa se bo udeležilo od 300 do 400 gojiteljev sobnih ptic s približno 2.500 pticami iz

vse Jugoslavije. Najboljše ptice tega tekmovanja bodo zastopale Jugoslavijo na svetovnem tekmovanju, ki bo v Belgiji. Na tekmovanju pa bodo sodelovali s spremljajočim programom tudi Lovska družina Izlake s svojimi lovskimi trofejami, Akvaristično društvo Trbovlje in učenci osnovnih šol iz Zagorja. Tekmovanje in spremljajoče prireditve bodo potekale v Delavskem domu v Zagorju.

Generalni pokrovitelj tekmovanja bo občinska skupščina Zagorje, organizacije združenega dela in druge organizacije pa so prosili za sprejem sponzorstva. Organizatorji bodo imeli s pravico in izvedbo precejšnje stroške, zato so se obrnili na združeno delo za odobritev pomoči.

Planinske novice

tudi izlete na bližnje planinske vrhove Smrekovec, Medvedjak itd.

Zasavska planinska društva bodo tudi letos organizirala udeležbo na tej vsakoletni planinski manifestaciji.

Planinska zveza Slovenije — založniški odbor, pripravlja skupno z Geodetskim zavodom Slovenije planinski zemljevid Zasavja. Računali so, da bo natisnjen že sredi tega leta, vendar je izid ponovno preložen na september letos.

Zahvalno pismo z Danske je prispelo na naslov Planinskega društva Trbovlje, napisala pa ga je Mary Hojstrup Jesen iz Grindsteda. V pismu se obširno zahvaljuje članom Planinskega društva Trbovlje, ki so ji 8. julija tega leta nudili pomoč ob njeni nesreči, ki se ji je dogodila pri vzponu na Prisojnik po Kopsičarjevi poti. Skupina mladih planincev, udeležencev planinskega tabora v Trenti, ki se je prav takrat vračala z izleta na Mojstrovko skupno s svojimi vodniki, spremljevalci, je bila seznanjena, da se je dogodila pod Prisojnikom planinska nesreča. Ponesrečila se je 63-letna planinka z Danske ob navzočnosti dveh soizvajalk. Spremljevalci oziroma vodniki Jožica Željko, Janez Gorjanc, Miro in Andrej Dmovšek, Avgust Koncilja in Brane Kozmus so takoj stopili v akcijo in po treh urah spravili ponesrečeno dansko planinko do ceste, ki vodi na Vršič, kjer so jo nato odpeljali v jeseniško bolnišnico. Ugotovili so trikratni zlom noge; šele po enem tednu je lahko odpotovala domov na Dansko. Pismo, ki ga je ponesrečenka poslala na Planinsko društvo Trbovlje, je bilo polno toplih zahval za nudeno strokovno pomoč ter oskrbo

Marjan Šinkovec iz Rudnika Trbovlje se je udeležil v začetku avgusta pohoda na Triglav z osemnajstimi člani Zveze za rekreacijo in šport invalidov Slovenije, ki so prišli iz raznih krajev Slovenije, tudi iz Hrastnika in Trbovelj. Kljub amputirani roki po nesreči pred dvajsetimi leti se je že drugič povzpel na Triglav.

V dneh od 18. do 20. julija se je skupina 15 članov Zveze rezervnih vojaških starešin Trbovlje povzpela na teme našega najvišjega vrha — Triglav, ob sodelovanju Planinskega društva Trbovlje. Organizirali so ga v počastitev praznika vstaje slovenskega naroda, drugih jubilejev in letošnjih kongresov družbenopolitičnih organizacij. Skupino je vodil instruktor in planinski vodnik Vinko Pfeifer. V skupini sta bila tudi Jelena in Radomil Mandič iz Lazarevca ter Jože Sardinšek s praporom ZRVS. Med potjo so se srečali tudi z veliko skupino borcev NOB Prešernove brigade in Triglavske divizije.

Planinska društva iz revirjev so organizirala in še bodo, številne izlete na bližnje in daljne vrhove. Spričo lepega vremena v drugi polovici julija in prvi polovici avgusta se je teh organiziranih izletov udeležilo veliko število planincev. Mnogo skupin pa je odšlo na izlete tudi samostojno.

Letošnji dan planincev bo 14. septembra na Golteh pri Mozirski koči, organizator je Planinsko društvo Mozirje, pokrovitelj pa delovna organizacija Elkroj Mozirje. Osrednja prireditve bo navedenega dne ob 11. uri na planinski jasi Morava v neposredni bližini Mozirske kočice. Program proslave je precej bogat, vključuje pa

in prenos. Pravi, da take ljubeznivosti, pripravljenosti in srčnosti naših planincev ne bo nikdar pozabila.

Planinski dom na Mrzlici je redno oskrbovan in stalno odprt. Planinsko društvo Trbovlje vabi vse planince in druge občane, da obiščejo to priljubljeno postojanko oziroma vrh Mrzlice. Tu bo sleherni obiskovalec prijazno postrežen ob vsakem času. Isto velja tudi za ostale planinske postojanke na Kumu, Partizanskem vrhu, Kalu, Zasavski gori, Gorah in Čemšeniški planini.

Tabor ljudske fronte na Mrzlici pripravljata Medobčinski svet SZDL revirskih in celjsko savinjskih občin. Letos ga bodo organizirali v nedeljo, 21. septembra, po posebej objavljenem programu — slavnost-

nim govorom, kulturnim programom in družabnim srečanjem. Člane kolektiva kombinata vabimo, da se udeležijo v kar največjem številu te revirske in savinjske delavske manifestacije.

Po doslej objavljenih vesteh lahko posredujemo novico, da je bila slovenska alpinistična odprava v Karakorum (Pakistan), ki je trajala od srede junija do konca avgusta letos, zelo uspešna. V njej je sodeloval tudi član alpinističnega odseka Planinskega društva Trbovlje, Matevž Lenarčič. Tudi zanj je bil cilj dosežen, ko je stopil na vrh gore Broad Peak (8047 m) po hudih in težavnih okoliščinah. Menda je prvi iz revirjev, ki je stal tako visoko,

(t. l.)

To in ono — od tu in tam

Devet desetih potreb po energiji krije naš svet s fosilnimi gorivi — z nafto, premogom in zemeljskim plinom. Po ocenah strokovnjakov je na svetu okoli 900 milijard ton skupnih zalog fosilnih goriv (nafta in plin sta preračunana na ekvivalentne tone črnega premoga). Če računamo, da je vseh prebivalcev na zemlji 5 milijard, pride na vsakega zemljana okoli 180 ton goriva. Največ je premoga — 690 milijard ton, to je 75 % vseh zalog. Nafta je okoli 130 milijard ton ali okoli 15 %, slabo desetino pa je zemeljskega plina.

Svetovna zdravstvena organizacija je koncem julija letos sporočila, da bo v bodoče za virus AIDS le eno uradno ime in to "virus človeške imunodeficiencie" ali skrajšano VIH. S tem je poenotena terminologija za to bolezen. Doslej so jo namreč različno poimenovali (AID, LAV, HTLV III in razne kombinacije).

Od 7. julija letos dalje je na zemlji pet milijard prebivalcev. Pred dvanajstimi leti nas je bilo štiri milijarde. Prirastki

so zelo veliki, ponekod v Afriki tudi čez 30 promil, v Indiji čez 21 promil itd.

Pred kratkim so objavila domača informacijska sredstva vest, da delamo v Jugoslaviji v družbenem sektorju povprečno na dan 3 do 4 ure. Okoli 600.000 zaposlenih dnevno ne pride na delo iz raznih vzrokov (bolezn, nesreče, dopusti, "plavi" itd.). Omenjajo tudi, da okoli 800.000 zaposlenih prebije polovico delovnega časa na sejah, sestankih, zborih itd. Ugotovitve so neusmiljene.

Angleška medicinska revija je objavila podatke o izidu obširnih raziskav, ki naj bi pokazale, če nekadilcem škoduje, če delajo v istih prostorih s kadilci. Z raznimi meritvami so dokazali, da se zmanjša zmogljivost pljuč, če človek nekaj let preživi v prostoru, kjer izgori na dan več kot 10 cigaret. Zmanjšanje zmogljivosti pljuč pa govori o začetkih sprememb, ki lahko vodijo v nevarna obdobja. Torej ne kadimo, ne živimo in ne delajmo v zakajenih prostorih.

Humor in anekdote

Lastnik dirkalnih konj je strašno slabe volje. — Kaj morate biti res vedno zadnji? kriči na svojega jahača. — Danes bi gotovo lahko bili hitrejši! Jahač odvrne: — Vsekakor. Toda moral sem ostati na konju!

Teta hodi s svojim malim nečakom po živalskem vrtu. — Če pohitiva, bova lahko videla, kako bodo hranili morske pse. Tedaj boš videl, s kakšnim užitkom jedo male ribice. Nečak pa odvrne: — Ali ne bi raje videla, kako majhen deček je jagodni sladoled?

— Moja farma je tako velika, se hvali Avstralec, — da se sploh ne vrnem domov pred soboto, če v ponedeljek sedem na konja, da bi jo objezdil. — Potem je smešno majhna, odvrne mož iz Teksasa. Na moji farmi pošljemo novoporočene pare molst krave in njihovi otroci mi prinesejo mleko.

— Moj sin je zdaj na univerzi. — Res? Kaj pa študira? — Nič, prekriva streho.

— Kaj vam je vendar, da si ves božji dan med delom v pisarni poživigavate? — Oprostite, šef, mislil sem da vam je to všeč, ker sem kljub tako nizki plači vesel.

Nogometaš vpraša svojega sina: — No, kakšno je tvoje šolsko spričevalo? — Ni slabo, očka. Vsi so morali zamenjati razred, samo jaz sem lahko ostal.

Slapar pride k zdravniku za živce: — Gospod doktor, ponoči ne morem spati. Moja žena si domišlja, da je hladilnik! — Zaradi tega lahko mirno spite, saj vas to nič ne moti, ga skuša pomiriti zdravnik. — Seveda me moti. Ona vedno spi z odprtimi usti in lučka mi sveti naravnost v obraz.

Milan Kovač

Kadrovske vesti od 1. 7. do 31. 7. 1986

PRIHOD

DO RRPS TOZD RRP Hrastnik

Suvad Kovačevič - kop. pom. - priprav., Anto Petrovič - kopač - priprav., Franc Zore - učnik, Karlo Jančič - učnik, Alojz Stradar - elektroniki - priprav., Franc Bukovič - učnik, Janez Ulaga X. - učnik, Viktor Laznik II - jam. elektrik. - priprav., Safet Julardžija - učnik, Senad Vunič - kopač - priprav., Franc Zorko - učnik, Janez Cestnik - učnik, Fikret Butkovič - kop. pom. - priprav., Marko Ključevšek - učnik, Damjan Pepelnjak - učnik, Srečko Zelenko - učnik, Zdravko Šeško - učnik, Ernest Zore - učnik, Janez Zavšek - učnik, Bojan Klenovšek - figurant I

TOZD RRP Trbovlje

Nedim Gromilič - vozač, Andrej Kerin - vozač, Dejan Milošević - izl. jal. iz prem., Antonio Buovski - vozač, Zmago Hervol - vozač, Meho Jusič - kopač, Ibrahim Hasanović - vozač, Anto Klarič - kopač, Marjan Lapornik - rud. tehnik - priprav., Dževad Gredelj - vozač, Aleš Berger - asistent pri org. procesa v jami, Milan Kuder - figurant, Alojz Vodenik - vozač, Dubrovka Oberžan - asistent pri org. procesa v jami, Pejo Bendra - kopač, Ekrem Sakič - kop. pomočnik, Alojz Podmenik - vozač

nadaljevanje v prihodnji številki

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKA Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1.1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.